

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

ISSN 1846-7830

Gospodarska kretanja Zadarske županije

BROJ 38, rujan 2022.

Gospodarska kretanja Zadarske županije

Zadar, rujan 2022.

Izdavač:

Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača:

dr. sc. Luka Burilović

Pripremila:

Županijska komora Zadar
Špire Brusine 16, 23 000 Zadar

tel.: 023 211 747

faks: 023 213 923

e-mail: hgkzd@hgk.hr

web: hgk.hr

Priprema i tisak:

Grafoprojekt, Virovitica

Naklada:

200 kom

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Iznesene informacije, mišljenja, analize i zaključci temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja njena izvora.

SADRŽAJ

- 4** OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2021.
- 10** FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2021. GODINI
- 27** ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI
- 37** VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE
- 43** POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO
- 50** PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA
- 56** GRADITELJSTVO
- 57** TURIZAM
- 64** TRGOVINA
- 65** ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI
- 66** STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI
- 67** PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE
- 71** DOGAĐANJA

OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2021. GODINI

Analiza poslovanja gospodarstva Zadarske županije u 2021. godini najvećim dijelom temelji se na podacima iz godišnjih financijskih izvještaja predanih Financijskoj agenciji do kraja svibnja 2022. godine. Obuhvaćeno je poslovanje poduzetnika – obveznika poreza na dobit, čije je sjedište na području Zadarske županije. Podaci o poslovanju tvrtki koje posluju na području županije, a sjedište im je izvan tog područja, u Financijskoj agenciji obrađeni su prema svome sjedištu i nisu obuhvaćeni ovom analizom. Godišnja financijska izvješća obuhvaćaju samo tzv. realni sektor gospodarstva u što nije uključen sektor bankarstva i osiguranja.

Manji dio ovog pregleda gospodarskih kretanja podlogu ima i u drugim izvorima, pa su rabljeni recentni podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zadar, Državnog zavoda za statistiku, Porezne uprave, Turističke zajednice Zadarske županije i Trgovačkog suda u Zadru.

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI PODUZETNIKA

Poslovnu godinu 2021. obilježio je oporavak od krize uzrokovane koronavirusom. Struktura

gospodarstva Zadarske županije, oslonjenog na uslužne djelatnosti, u krizi se pokazala nepovoljnom, a gospodarstvo u cjelini ranjivije od, primjerice, gospodarstva kontinentalne Hrvatske s manje zastupljenim tercijarnim sektorom. Osobito su pogođeni u 2020. godini bili sektori turizma, prijevoza i zabave. Gotovo svi segmenti toga uslužnog sektora u 2021. godini imali su poslovne rezultate bolje ne samo od rezultata prethodne godine nego i od onih postignutih u 2019. godini.

Veći dio ove publikacije posvećen je analizi financijskih izvještaja ukupno 5.645 poduzetnika – obveznika plaćanja poreza na dobit, sa sjedištem na području Zadarske županije. Rezultati njihova poslovanja u 2021. posebno će se komparirati s rezultatima 5.416 poduzetnika, koji su predali godišnje financijske izvještaje za 2020. godinu, a prikazat će se i višegodišnji vremenski sljedovi s kronologijom brojnih pokazatelja gospodarskog života Zadarske županije.

Kako je poslovna 2019. godina u gospodarstvu Zadarske županije donijela rekordne rezultate gotovo svih pokazatelja, a 2020. drastičan pad, na početku donosimo sažetak intenziteta gospodarske aktivnosti u posljednje tri godine.

Podaci Financijske agencije

pokazatelj	2019.	2020.	2021.	2021./20.	2021./19.
Broj tvrtki	5.114	5.416	5.645	104,2	110,4
Broj zaposlenih (krajem razdoblja)	28.002	26.331	27.206	103,3	97,2
Vrijednost aktive (mil. kuna)	30.238,0	30.074,7	32.883,0	109,3	108,7
Kapital i rezerva (mil. kuna)	8.433,2	7.919,3	9.788,1	123,6	116,1
Ukupni prihodi (mil. kuna)	16.034,4	14.462,7	17.625,6	121,9	109,9
Brutodobit/gubitak (mil. kuna)	976,5	60,4	1.245,2	2061,6	127,5
Netodobit/gubitak (mil. kuna)	823,4	-44,3	1.077,2		130,8
Prihodi od prodaje u inoz. (mil. kuna)	3.722,0	3.424,5	4.256,9	124,3	114,4
Invest. samo u novu dug. im. (mil. kuna)	515,9	538,1	983,3	182,7	190,6

Podaci iz drugih izvora

pokazatelj	2019.	2020.	2021.	2022.	2021./20.	2021./19.	2022./21.
Ukupna zaposlenost - siječanj	52.835	54.860	54.941	56.786	100,1	104,0	103,4
Ukupna zaposlenost - kolovoz	61.379	58.818	61.543	64.602	104,6	100,3	105,0
Robni izvoz (mil. kuna)	2.023,4	2.270,3	2.789,1		122,9	137,8	
Robni uvoz (mil. kuna)	2.121,3	2.066,2	2.631,9		127,4	124,1	
Dolasci turista (tisuće)	2.016	981	1.535		156,5	76,1	
Turistička noćenja (tisuće)	15.128	9.848	12.693		128,9	83,9	
Dolasci turista (tisuće) siječanj - kolovoz	1.713	910	1.281	1.500	140,8	74,8	117,1
Turistička noćenja (tisuće) siječanj - kolovoz	12.864	8.575	10.788	12.000	125,8	83,9	111,2

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

pokazatelj	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.*	2019./18.
Procjena broja stanovnika (tisuće)	168,7	168,2	168,2	167,9	159,8	100,0
BDP po stanovniku (kune)	75.099	81.916	85.581			104,5

* podatak iz popisa stanovništva 2021. godine

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj tvrtki stalno raste, pa je u 2021. godišnji financijski izvještaj (GFI) podnijelo njih 5.645 ili za 4,2 posto više nego za poslovnu 2020., odnosno za 10,4 posto više nego za 2019. godinu. Broj zaposlenih krajem 2021. godine nije došao na razinu s kraja 2019. godine; bilo ih je za 2,8 posto manje. Svi financijski pokazatelji, uz njihovo poboljšanje u odnosu na kriznu 2020. godinu, rasli su i u odnosu na iste pokazatelje iz 2019. godine. Vrijednost aktive na kraju godine veća je za 8,7 posto u odnosu na vrijednost prije dvije godine, vlastiti kapital povećan je za 16,1 posto, ukupni prihodi za 9,9 posto, a prihodi od prodaje u inozemstvu za 24,3 posto. Brutodobit veća je za 27,5 posto, a netodobit za 30,8 posto. I investicije u novu dugotrajnu imovinu u 2021. bile su za 90,6 posto veće od investicija u 2019. godini.

Pored godišnjih financijskih izvještaja prikazani su i dostupni fizički i financijski pokazatelji prikupljeni iz drugih izvora. Ukupna zaposlenost (osiguranici HZMO-a) smanjena je na proljeće i ljeta 2020. i 2021. godine. Zahvaljujući dobroj turističkoj sezoni, u kolovozu 2021. dostignuta je razina

zaposlenosti iz 2019. godine. Otada je broj zaposlenih u svakome mjesecu veći od broja zaposlenih u istome mjesecu prethodne godine, odnosno rekordan je. Broj ukupno zaposlenih u siječnju 2022. za četiri posto veći je nego u siječnju 2019. godine, a u kolovozu 2022. za 0,3 posto veći nego u kolovozu 2019. godine. Turistički promet u 2021. i osobito u 2022. godini oporavljen je i gotovo na razini iz 2019. godine. U 2021. do kraja kolovoza dostignuto je 83,9 posto broja noćenja iz rekordne 2019. godine uz znatno veći iznos fiskaliziranih računa. Posljednji podaci za 2022. godinu još su bolji. Procjene broja stanovnika i podatke o bruto društvenom proizvodu za razinu županija Državni zavod za statistiku donosi sa znatnim zakašnjenjem. Posljednji podaci o procjeni broja stanovnika govore o značajnom smanjenju stanovništva – i prema službenim procjenama DZS-a za nekoliko posljednjih godina i prema popisu stanovništva obavljenom 2021. godine.

Kratka usporedba s gospodarstvom na nacionalnoj razini u 2021. godini: 144.009 poduzetnika u RH ukupno je imalo 1.025.278 zaposlenih ili 2,2 posto više nego godinu prije.

Prihodi su povećani za 19,1 posto, a rashodi za 16 posto. Saldo dobiti i gubitaka prije oporezivanja (brutodobit) udvostručena je, a prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 34,1 posto. Na državnoj razini zabilježen je i rast vrijednosti investicija samo u novu dugotrajnu imovinu, i to za 17,1 posto. Na kraju godine vrijednost aktive povećana je za 6,4 posto u odnosu na kraj 2020. godine, a kapital i rezerve povećani su za 8,5 posto. U strukturi nacionalnoga gospodarstva, gospodarstvo Zadarske županije u poslovnoj 2021. godini sudjelovalo je s 2,7 posto broja zaposlenih, 2,0 posto ukupnih prihoda i 2,0 posto ukupnih rashoda, 2,3 posto dobiti prije oporezivanja, 2,5 posto aktive/pasive, 1,8 posto vlastita kapitala, 2,3 posto prihoda od prodaje u inozemstvu, a prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u gospodarstvu bila je na razini 88,2 posto plaće isplaćene na državnoj razini.

Gotovo sva područja djelatnosti u gospodarstvu Zadarske županije (osim Financijskih djelatnosti) ostvarila su veće prihode u 2021. u odnosu na 2020. godinu. Najveći rast ukupnih prihoda pojedinih sektora gospodarstva zabilježen je u (I) Djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (680 mil. kuna ili za 66,6 posto), (C) Prerađivačkoj industriji (575 mil. kuna ili za 17,8 posto), (G) Trgovini na veliko i na malo (404 mil. kuna ili za 13,4 posto) i u (N) Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (399 mil. kuna ili za 52 posto). Sva područja djelatnosti, osim Ostalih uslužnih djelatnosti, ostvarila su i brutodobit. I ovdje prednjače (I) Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s dobiti prije oporezivanja u vrijednosti od 337 mil. kuna. Slijede (G) Trgovina na veliko i na malo (202 mil. kuna), (C) Prerađivačka industrija (147 mil. kuna) i (F) Građevinarstvo (128 mil. kuna).

Od 27.206 zaposlenih na kraju 2021. godine najviše ih je u Prerađivačkoj industriji, potom u Građevinarstvu, Trgovini i Djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Osim u Trgovini, gdje se bilježi smanjenje broja zaposlenih od 5,4 posto, sva područja djelatnosti imala su relativan rast zaposlenosti. U 2021. godini povećana je

prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća, i to za 4,5 posto. Međutim, i tolika prosječna plaća (8.126 kuna) na razini je 89 posto prosječne plaće isplaćene u Hrvatskoj. Prema područjima djelatnosti najviša prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća bila je u (I) Prijevozu i skladištenju, zatim u (K) Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja i (A) Poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, a najmanja u (S) Ostalim uslužnim djelatnostima.

Područje (A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo gospodarstva Zadarske županije povećalo je broj zaposlenih za 7,8 posto, ali uz prosječnu bruto mjesečnu isplaćenu plaću manju za 1,1 posto. Ukupni prihodi povećani su za 14,7 posto, više od povećanja rashoda, pa je i ostvarena brutodobit za 46 posto veća od prošlogodišnje. Prihodi od prodaje u inozemstvu veći su za 21,9 posto, a zabilježeno je i povećanje brutoinvesticija samo u novu dugotrajnu imovinu od 54,8 posto. Gotovo 90 posto ovog područja djelatnosti odnosi se na ribarstvo i marikulturu i to je tradicionalno dominantni segment ovog područja djelatnosti u Zadarskoj županiji.

(C) Prerađivačka industrija, kao najvažniji segment Industrijskog sektora, imala je broj zaposlenih veći za 1,8 posto i brutoplaću veću za 5,7 posto. Ukupni prihodi bili su veći za 17,8 posto, dok su ukupni rashodi povećani za 15,8 posto, pa je brutodobit veća za čak 107 posto u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 21,1 posto, a brutoinvesticije za 113,9 posto.

(F) Građevinarstvo, nakon izlaska iz višegodišnje krize, posljednjih godina bilježi sjajne rezultate. Nakon rasta broja zaposlenih u 2020. godini za 18,5 posto, u 2021. godini bilježi dodatno povećanje za 1,1 posto i povećanje prosječne bruto plaće za 9,6 posto u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su povećani za 8,1 posto, rashodi za 2,6 posto, pa je godina završena s 836,6 posto većom brutodobiti. Povećani su prihodi od prodaje u inozemstvu za 3,1 posto, a brutoinvesticije smanjene za 27 posto.

(I) Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane izlazak iz krize potvrđuju i rastom broja zaposlenih od 8,7 posto i rastom

brutoplaća od 8,0 posto. Prihodi su povećani za 66,6 posto, rashodi samo za 19,1 posto, pa je prošlogodišnji gubitak od 124 mil. kuna zamijenjen brutodobiti od 337 mil. kuna, najvećom ikad do sad u ovoj gospodarskoj branši. S porastom fizičkoga turističkog prometa, rasli su i prihodi od prodaje u inozemstvu, i to za 151,8 posto. Međutim, brutoinvesticije u novu opremu smanjene su za 61,9 posto.

(G) Trgovina na veliko i malo izgubila je svoj vodeći položaj u broju zaposlenih i ostvarenim prihodima. I u 2021. broj zaposlenih bio je za 5,4 posto manji, ali su plaće bile 5,6 posto veće. Ukupni prihodi bili su za 13,4 posto veći,

a gubitak u iznosu od 36,4 mil. kuna ostvaren u 2020. godini pretočen u brutodobit od 202 mil. kuna. I u ovoj branši to je rekordna godišnja dobit. Sektor bilježi povećanje prihoda od prodaje u inozemstvu za 130 posto i brutoinvesticija za 12,1 posto.

(H) Prijevoz i skladištenje povećao je broj svojih zaposlenika za 6,9 posto, ali je prosječna brutoplaća manja za 3,6 posto. Međutim, i takva prosječna brutoplaća, u iznosu od 11.718 kuna, najveća je u gospodarstvu Zadarske županije. Ukupni prihodi povećani su za 17,8 posto, a brutodobit za 19,8 posto, prihodi od prodaje u inozemstvu za 6,8 posto, dok su investicije povećane za 87 posto.

Osnovni ekonomski pokazatelji Zadarske županije u razdoblju 2017. – 2021. godine

Pokazatelj	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
1. Opći podaci					
Površina županije, u km ²	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486
Ukupan broj stanovnika županije*	168.672	168.153	168.213	167.914	159.766
Ukupni prihodi gospodarstva, u milijunima kuna (GFI-AOP177)	13.752	14.996	16.034	14.463	17.626
2. Zaposlenost i plaće					
Zaposleni u gospodarstvu, stanje krajem razdoblja (GFI)	22.717	26.444	28.002	26.331	27.206
Osiguranici HZMO-a, na dan 30. 6.	56.655	58.893	61.038	57.375	60.356
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 30. 6.	4.461	3.647	3.051	4.790	3.375
Aktivno stanovništvo (osiguranici HZMO-a + nezaposleni) na dan 30. 6.	61.116	62.540	64.089	62.165	63.731
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 30. 6.	7,3 %	5,8 %	4,8 %	7,7 %	5,3 %
Prosječna isplaćena bruto plaća u gospodarstvu, u kunama (GFI)	7.143	7.587	7.826	7.776	8.126
Prosječna isplaćena bruto plaća, nominalna stopa rasta, u %	-2,2	3	3,2	-0,6	4,5
3. Ekonomski odnosi s inozemstvom					
Prihodi od prodaje u inozemstvu (GFI-AOP243), u milijunima kuna	2.993	3.720	3.722	3.424	4.257
Udjel prihoda od prodaje u inozemstvu u ukupnim prihodima (GFI)	21,80 %	24,80 %	23,32 %	23,67 %	24,2 %
Uvoz u razdoblju (GFI-AOP273), u milijunima kuna	1.310	1.669	1.718	1.716	2.080
Izvoz robe (DZS), u milijunima kuna	1.834	1.973	2.023	2.270	2.790
Uvoz robe (DZS), u milijunima kuna	1.866	1.913	2.121	2.066	2.632

Saldo robne razmjene u milijunima kuna	-32	60	-98	204	157
Stopa rasta robnog izvoza, u %	9,1	7,6	2,6	12,2	22,9
Stopa rasta robnog uvoza, u %	10,3	2,5	10,9	-2,6	27,4

4. Turistički promet

Turistički dolasci (TZ ZDŽ), u tisućama	1.810	1.917	2.016	981	1.624
Turistička noćenja (TZ ZDŽ), u tisućama	13.709	14.486	15.128	9848	11.567
Stopa rasta turističkih dolazaka, u %	11,3	6	5,1	-51,3	4,8
Stopa rasta turističkih noćenja, u %	18,4	5,7	4,4	-34,9	7,9

5. Vodeća područja djelatnosti

5.1 Prerađivačka industrija

Udjel u ukupnom prihodu poduzetnika	20,1 %	20,5 %	20,0 %	22,4 %	21,7 %
Udjel u broju zaposlenih	16,1 %	15,8 %	16,1 %	17,1 %	16,9 %

5.2 Trgovina na veliko i na malo

Udjel u ukupnom prihodu poduzetnika	24,2 %	23,3 %	23,5 %	20,9 %	19,5 %
Udjel u broju zaposlenih	18,6 %	19,1 %	17,0 %	14,8 %	13,6 %

5.3 Građevinarstvo

Udjel u ukupnom prihodu poduzetnika	9,0 %	8,7 %	10,5 %	14,3 %	12,7 %
Udjel u broju zaposlenih	10,2 %	11,3 %	12,9 %	16,3 %	15,9 %

5.4 Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Udjel u ukupnom prihodu poduzetnika	11,8 %	10,7 %	10,6 %	7,1 %	9,7 %
Udjel u broju zaposlenih	15,4 %	14,0 %	14,0 %	12,1 %	12,7 %

5.5 Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

Udjel u ukupnom prihodu poduzetnika	8,5 %	8,5 %	7,9 %	9,3 %	8,8 %
Udjel u broju zaposlenih	7,3 %	6,8 %	6,3 %	6,9 %	7,2 %

5.6 Prijevoz i skladištenje

Udjel u ukupnom prihodu poduzetnika	9,4 %	10,2 %	9,7 %	8,8 %	8,5 %
Udjel u broju zaposlenih	8,2 %	8,2 %	7,9 %	6,7 %	7,0 %

* procjena DZS-a za 2021. prema popisu stanovništva

Izvor: DZS, FINA, HZZ, HZMO, Ministarstvo financija i HNB; obrada HGK – ŽK Zadar

FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2021. GODINI

Položaj Zadarske županije u hrvatskom gospodarstvu

BDP Hrvatske u 2020. godini 50.225 mil. EUR; BDP po stanovniku 12.410 EUR

U 2019. godini BDP Zadarske županije 1,94 mlrd. EUR, 3,5 posto nacionalnog BDP-a (55.604 mlrd. EUR)

U 2019. godini BDP po stanovniku Zadarske županije 11.544 EUR, 84,4 posto nacionalnog BDP-a po stanovniku (13.671 EUR)

27.206 zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije na kraju 2021. godine, 2,7 posto zaposlenih u gospodarstvu Hrvatske

17,6 milijardi kuna ukupnih prihoda, 2,0 posto ukupnih prihoda hrvatskoga gospodarstva

Hrvatska je administrativno podijeljena na 20 županija i Grad Zagreb, što je istodobno i statistička podjela na regije razine HR NUTS 3. Te regije grupirane su u statističke regije HR NUTS 2. Do kraja 2019. godine imali smo dvije takve neadministrativne jedinice: Kontinentalnu Hrvatsku i Jadransku Hrvatsku. Od 2021. godine Hrvatska ima četiri statističke regije 2. razine. Jadranska Hrvatska ostala je ista, a Kontinentalna Hrvatska podijeljena je na: Grad Zagreb, Panonsku Hrvatsku i Sjevernu Hrvatsku. U prijelaznom razdoblju, a to je bila 2020. godina, mogle su se rabiti obje klasifikacije. Za potrebe ove analize rabljena je nova klasifikacija s četirima statističkim regijama. Za Hrvatsku je karakteristična velika razlika među njenim županijama temeljena na zemljopisnim osobinama, prostornoj veličini, broju stanovnika, ali i gospodarskom razvoju. Prema većini pokazatelja gospodarskog razvoja, Zadarska županija negdje je u 'zlatnoj sredini' ili u gornjoj polovici među svim županijama. Ovdje ćemo se kratko osvrnuti na neke značajnije ekonomske pokazatelje kako bi se bolje mogao sagledati položaj gospodarstva Zadarske županije u ukupnosti hrvatskoga gospodarstva.

Bruto domaći proizvod prikazuje vrijednost proizvodnje robe i usluga na nekom području

tijekom jedne godine, odnosno kada se stavi u relaciju s brojem stanovnika, proizvodnu razinu razvijenosti tog područja. Posljednji najčešće rabljeni podaci u vezi s BDP-om pokazuju da je BDP Hrvatske (tekuće tržišne cijene, privremeni podaci) u 2020. godini iznosio 50,2 milijarde eura, BDP po stanovniku 12.410 eura, a realna stopa rasta u odnosu na prethodnu 2019. godinu bila je negativna, odnosno - 8,1 posto. Naravno, taj je pad BDP-a posljedica gospodarske krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19.

Nakon što objavi privremene, pa naknadno i konačne podatke o bruto domaćem proizvodu (BDP) za područje cijele države, Državni zavod za statistiku sa znatnim vremenskim odmakom objavljuje i podatke o BDP-u za područje županija. Posljednji su dostupni podaci za 2019. godinu, objavljeni u veljači 2022. Ovdje se iznosi pregled ostvarenog bruto domaćeg proizvoda za sve županije i ukupno za regije razine HR NUTS 2 i za cijelu Hrvatsku, i to za 2008. i 2019. godinu. Posljednja godina u nizu s rastućim BDP-om bila je 2008., nakon čega je došlo do velikog pada i sporog oporavka gospodarstva, pa je pogodna za usporedbu brzine tog oporavka među hrvatskim županijama.

Vrijednost BDP-a očekivano pokazuje velike razlike među županijama. Šest županija do 2019. još nije dostiglo iznose bruto domaćeg proizvoda iz 2008. godine. Zadarska županija u tome je uspjela tek u 2017. godini, a u 2019. razinu BDP-a iz 2008. premašila je za 19 posto. To je bolje od državnog prosjeka (15 posto) i bolje od prosjeka njene regije HR NUTS 2 – Jadranske Hrvatske (14,7 posto). U apsolutnoj visini BDP-a prednjači Grad Zagreb zbog najveće koncentracije gospodarskih aktivnosti u zemlji. Na Grad Zagreb odnosi se više od trećine hrvatskog BDP-a, udjel prvih triju županija prelazi polovicu ukupnog BDP-a Hrvatske, a prvih pet županija stvara nešto više od 63 posto BDP-a cijele države. Dakle, u 16 preostalih hrvatskih županija stvoreno je manje od 37 posto BDP-a. Jaz između razvijenih i nerazvijenih područja Republike Hrvatske kontinuirano se povećava.

Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku u 2008. i 2019. godini po županijama, tekuće cijene (ESA 2010)

Statistička jedinica	Bruto domaći proizvod, tis. EUR		Stanovništvo, tis.		BDP po stanovniku, EUR	
	2008.	2019.	2019./08.	2008.	2019./08.	2019./08.
Republika Hrvatska	48.338.453	55.604.300	115,0	4.311	94,3	11.213
Panonska Hrvatska	9.866.220	9.832.983	99,7	2.897	36,9	7.849
Bjelovarsko-bilogorska	959.429	971.350	101,2	123	86,5	7.810
Virovitičko-podravska	619.448	579.787	93,6	87	84,7	7.101
Požeško-slavonska	555.574	544.980	98,1	80	82,9	6.920
Brodsko-posavska	1.036.991	1.129.939	109,0	162	84,9	6.417
Osječko-baranjska	2.841.038	2.793.014	98,3	309	88,3	9.183
Vukovarsko-srijemska	1.275.170	1.299.445	101,9	184	82,1	6.934
Karlovačka	1.128.869	1.098.265	97,3	133	86,8	8.508
Sisačko-moslavačka	1.449.700	1.416.203	97,7	179	81,5	8.098
Jadranska Hrvatska	15.515.290	17.799.739	114,7	1.414	97,2	10.976
Primorsko-goranska	4.089.186	4.305.677	105,3	298	94,9	13.738
Ličko-senjska	495.108	478.217	96,6	53	84,1	9.345
Zadarska	1.629.536	1.939.861	119,0	168	100,0	9.711
Šibensko-kninska	938.036	1.124.210	119,8	112	99	8.401
Splitško-dalmatinska	4.147.255	4.819.201	116,2	454	98,7	9.130
Istarska	2.852.416	3.343.405	117,2	208	100,7	13.740
Dubrovačko-neretvanska	1.363.754	1.789.168	131,2	122	99,9	11.219
Grad Zagreb	15.543.541	19.178.253	123,4	783	103,2	19.843
Grad Zagreb	15.543.541	19.178.253	123,4	783	103,2	19.843
Sjeverna Hrvatska	7.413.402	8.793.324	118,6	856	95,3	8.649
Međimurska	1.035.400	1.254.707	121,2	114	95,9	9.099
Varaždinska	1.644.417	2.013.939	122,5	177	93,9	9.273
Koprivničko-križevačka	1.072.610	1.076.472	100,4	117	91,0	9.140
Krapinsko-zagorska	976.595	1.115.679	114,2	134	93,0	7.267
Zagrebačka	2.684.379	3.332.527	124,1	314	98,6	8.543

Izvor: DZS; obrada: HGK - ŽK Zadar

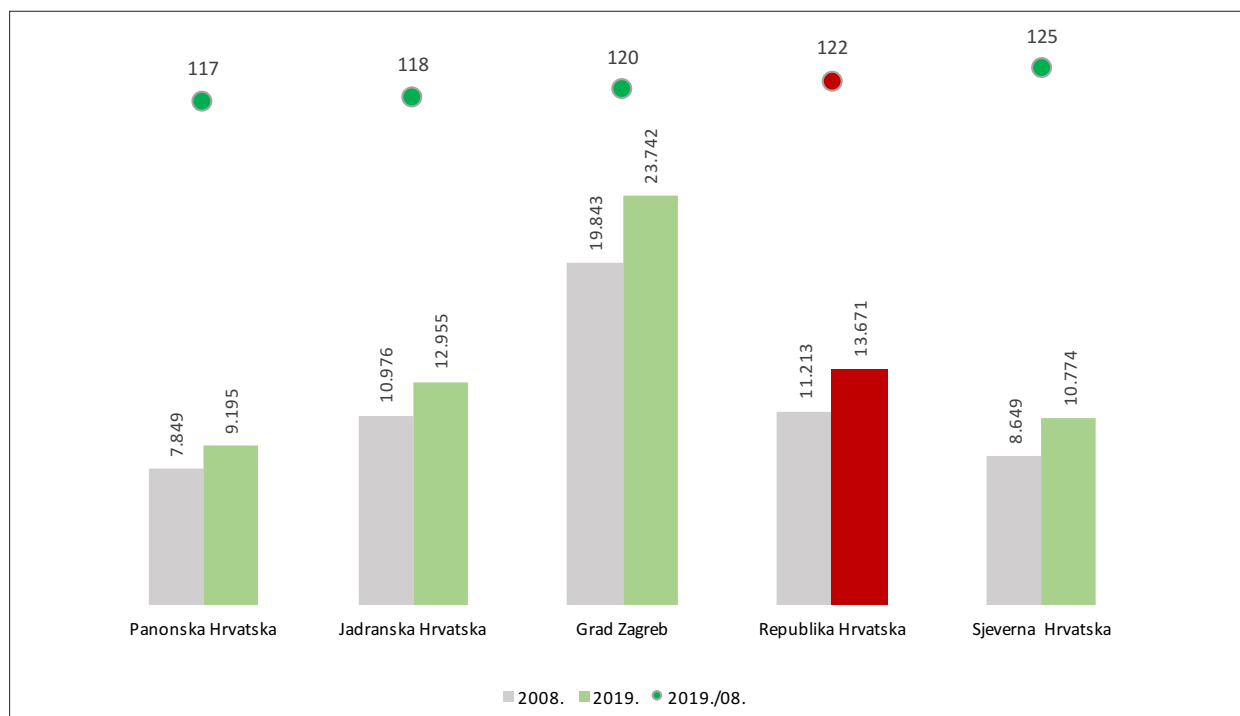
Promjene u visini BDP-a per capita naoko su bolje, sve županije dosegnule su i premašile iznose iz 2008. godine, a na državnoj razini iznos iz 2008. godine u 2019. premašen je za 21,9 posto. Jedan od razloga tome jest smanjenje broja stanovnika. U Zadarskoj županiji, nakon višegodišnjeg rasta broja stanovnika, posljednjih godina došlo je do pada, pa je njihov broj u 2019. gotovo isti kao i u 2008. U svim drugim županijama bilježi se pad stanovništva, osim u Zagrebu i Istarskoj županiji.

Ovi podaci o stanovništvu temelje se na godišnjim procjenama DZS-a, koje će se još revidirati i uskladiti s prošlogodišnjim popisom stanovništva, dakle još manje stanovnika u svim županijama. Ukupan iznos BDP-a podijeljen na manji broj stanovnika daje i nešto veći iznos BDP-a per capita. Naknadnom korekcijom na još manji broja stanovnika povećat će se iznosi BDP-a po stanovniku.

Sljedeći grafikoni prikazuju razlike u gospodarskoj snazi pojedinih područja u Hrvatskoj kroz visinu BDP-a per capita. Sve županije imale su rast ovog pokazatelja

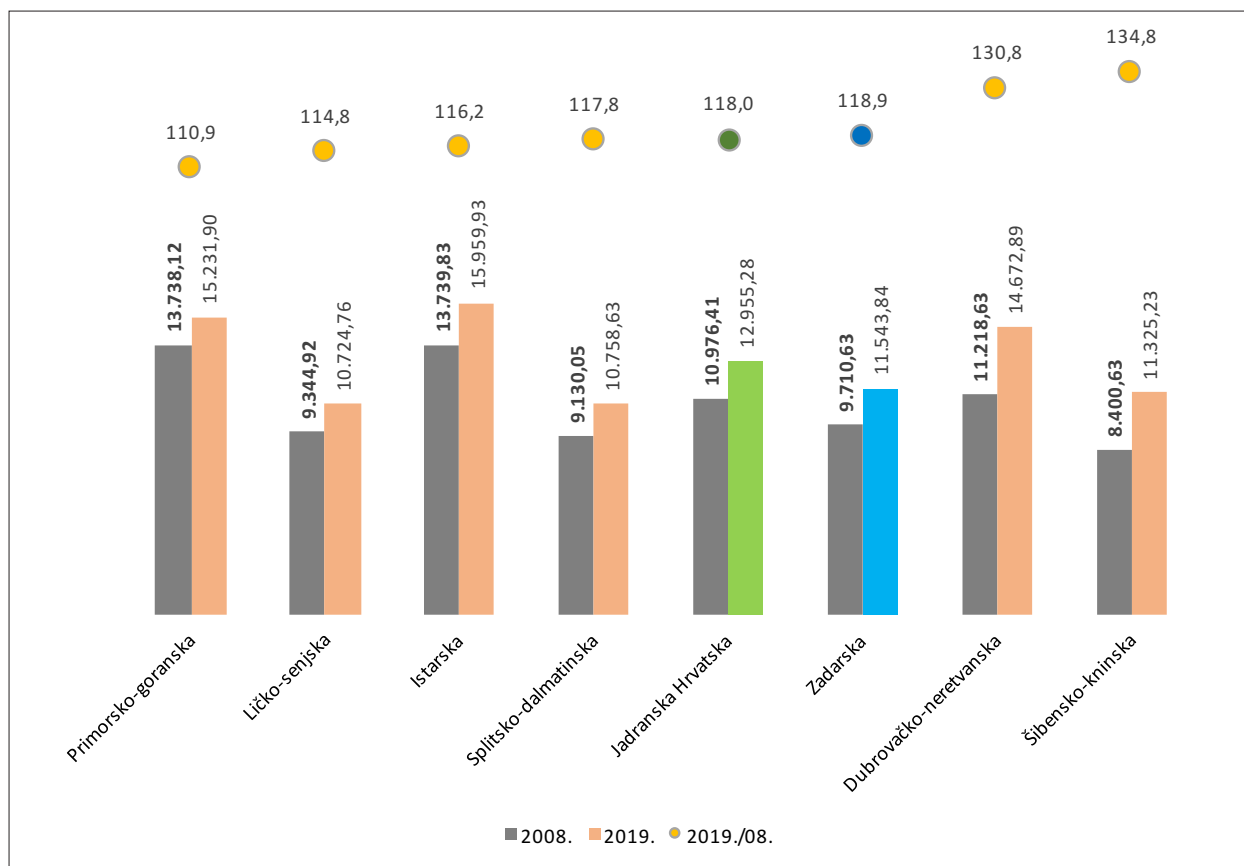
gospodarskog razvitka u razdoblju od 2008. do 2019. godine. Na razini države bilježimo porast od 21,9 posto, odnosno s 11.213 eura po stanovniku u 2008. na 13.671 euro u 2019. godini. Na relativno visok prosjek cijele države značajno utječe Grad Zagreb, dok su vrijednosti svih ostalih statističkih regija ispod državnog prosjeka, i u 2008. i u 2019. godini. Ovdje je naglasak bio na intenzitetu rasta BDP-a po stanovniku u tom razdoblju, a intenzitet državnog prosjeka bio je jači od Grada Zagreba, i to zahvaljujući rastu ovog pokazatelja u Sjevernoj Hrvatskoj od čak 24,6 posto. U Panonskoj i Jadranskoj Hrvatskoj rast BDP-a per capita bio je 17,1 posto, odnosno 18,0 posto. U Jadranskoj Hrvatskoj, kojoj pripada i Zadarska županija, najveći BDP po stanovniku imaju Istarska, Primorsko-goranska i Dubrovačko-neretvanska županija. Zanimljivo je da je najveći intenzitet rasta u promatranom razdoblju imala Šibensko-kninska županija, i to od 34,8 posto. Zadarska županija imala je nešto intenzivniji rast od prosjeka Jadranske Hrvatske i zadržala status 'zlatne sredine' u regiji.

Bruto domaći proizvod po stanovniku za Republiku Hrvatsku u 2008. i 2019. godini po statističkim regijama, tekuće cijene (ESA 2010), EUR

Izvor: DZS; obrada: HGK – ŽK Zadar

Bruto domaći proizvod po stanovniku za Jadransku Hrvatsku u 2008. i 2019. godini po županijama, tekuće cijene (ESA 2010), EUR

Izvor: DZS; obrada: HGK – ŽK Zadar

U nastavku slijedi i kratak osvrt na rezultate gospodarstva po županijama prikupljene iz godišnjih izvještaja za 2021. godinu koje su

FINA-i predali poduzetnici – obveznici poreza na dobit.

Poslovanje gospodarstva Hrvatske u 2021. godini po županijama

Statistička jedinica	Broj poduzetnika (predan GFI)			Broj zaposlenih (krajem razdoblja)				Ukupni prihodi, mil. kuna				Dobit ili gubitak razdoblja, mil. kuna			
	2020.		2021.	indeksi 2021./20.		2020.	2021.	indeksi 2021./20.		2020.	2021.	indeksi 2021./20.		2020.	2021.
Republika Hrvatska	138.762	144.009	103,8	1003,275	102,2	743.631	885.504	119,1	20.893	44.739	214,1				
Panonska Hrvatska	19.485	20.456	105,0	159.203	102,5	101.543	129.265	127,3	3.853	5.902	153,2				
Bjelovarsko-bilogorska	2.260	2.350	104,0	15.903	101,2	8.177	9.568	117,0	188	420	223,4				
Virovitičko-podravka	1.221	1.258	103,0	9.322	102,7	4.799	5.643	117,6	71	312	439,4				
Požeško-slavonska	979	1.031	105,8	9.068	103,1	4.795	5.381	112,2	189	283	149,7				
Brodsko-posavska	2.150	2.227	103,6	19.777	104,1	10.864	12.009	110,5	360	588	163,3				
Osječko-baranjska	5.863	6.126	104,5	44.767	103,0	28.594	35.502	124,2	1.280	1.829	142,9				
Vukovarsko-srijemska	2.271	2.390	105,2	21.156	102,6	22.749	35.211	154,8	655	1.094	167,0				
Karlovačka	2.416	2.533	104,8	18.466	104,5	10.758	12.601	117,1	475	892	187,8				
Sisačko-moslavačka	2.325	2.536	109,1	20.744	98,4	10.807	13.350	123,5	635	484	76,2				
Jadranska Hrvatska	51.524	53.199	103,3	265.783	103,2	146.829	178.343	121,5	-628	8.488					
Primorsko-goranska	11.455	11.748	102,6	65.139	102,8	37.546	45.841	122,1	334	2.161	647,0				
Ličko-senjska	968	1.010	104,3	4.894	104,6	2.482	3.003	121,0	13	148	1138,5				
Zadarska	5.416	5.645	104,2	26.331	103,3	14.463	17.626	121,9	-44	1.077					
Šibensko-kninska	2.650	2.724	102,8	12.889	101,7	6.926	8.410	121,4	-228	216					
Splitsko-dalmatinska	15.276	15.875	103,9	84.667	103,6	48.501	56.176	115,8	559	2.547	455,6				
Istarska	11.373	11.753	103,3	51.395	103,9	28.977	36.991	127,7	-496	1.823					
Dubrovačko-neretvanska	4.386	4.444	101,3	20.468	101,3	7.934	10.296	129,8	-766	516					
Grad Zagreb	46.215	47.826	103,5	392.935	101,0	368.858	443.021	120,1	12.146	23.557	193,9				
Grad Zagreb	46.215	47.826	103,5	392.935	101,0	368.858	443.021	120,1	12.146	23.557	193,9				
Sjeverna Hrvatska	21.538	22.533	104,6	184.967	103,3	126.401	146.875	116,2	5.521	6.792	123,0				
Međimurska	3.544	3.620	102,1	30.353	99,9	16.182	18.593	114,9	864	968	112,0				
Varaždinska	4.270	4.501	105,4	45.934	102,3	27.439	31.046	113,1	1.248	1.521	121,9				
Koprivničko-križevačka	2.020	2.029	100,4	18.729	102,6	12.734	13.667	107,3	562	659	117,3				
Krapinsko-zagorska	2.457	2.585	105,2	22.868	102,6	13.179	15.762	119,6	718	953	132,7				
Zagrebačka	9.247	9.798	106,0	67.083	105,9	56.867	67.807	119,2	2.129	2.691	126,4				

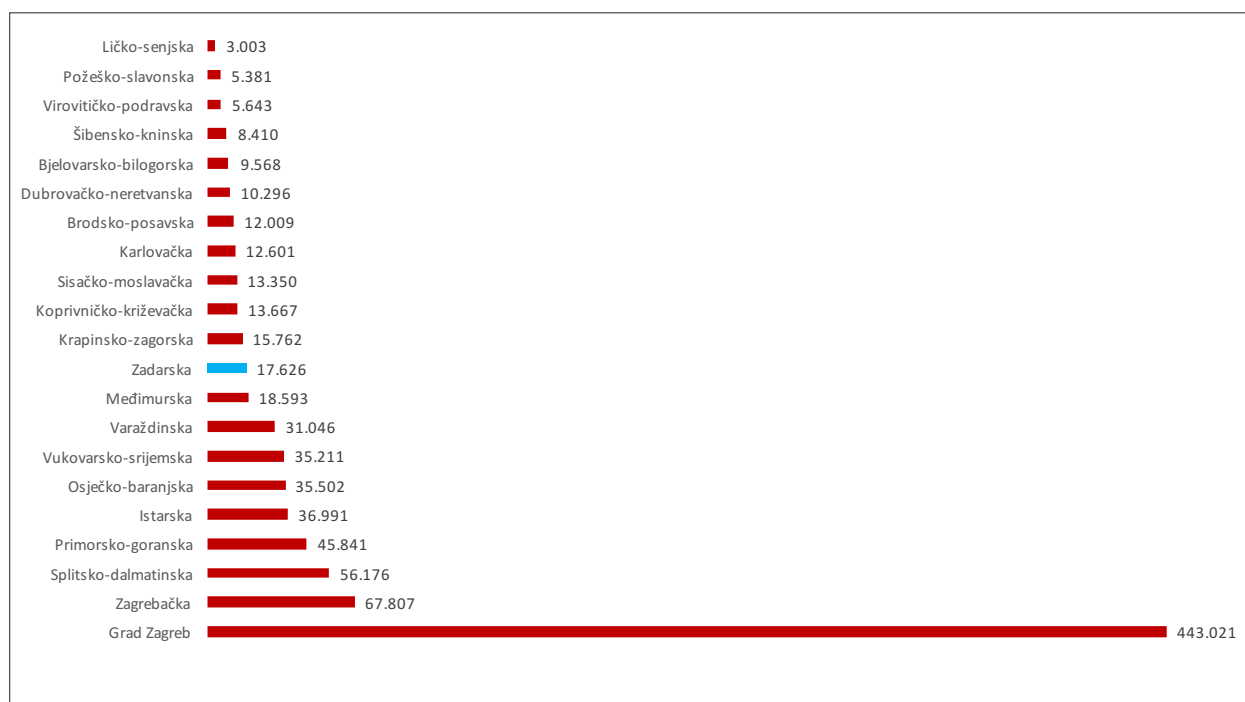
Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

U strukturi broja poduzetnika koji su predali GFI za 2021. godinu Zadarska županija sudjeluje s 3,9 posto, u strukturi svih zaposlenih u gospodarstvu Hrvatske s 2,7 posto, u ostvarenju ukupnih prihoda s dva posto. Za razliku od prošle godine i iskazanim gubitkom, ostvarena je dobit.

Zbog bolje preglednosti dio podataka iz tablice izdvojen je u grafikonima. U ostvarenju ukupnih prihoda, Grad Zagreb sa svoje 443 milijarde kuna čini točno polovicu svih prihoda hrvatskoga gospodarstva. Jednako je i u ostvarenju netodobiti – gospodarstvo Grada Zagreba zaslužno je za više od polovice dobiti. Doprinosi nekih županija minorni su i glede ukupnih prihoda i glede dobiti. Polarizaciju hrvatskih poduzetnika i njihovih financijskih rezultata i zaposlenih ublažava činjenica da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta. Poznato je da su sjedišta velikih javnih državnih tvrtki i trgovačkih lanaca redom u Gradu Zagrebu, pa se njihovi financijski rezultati te zaposleni

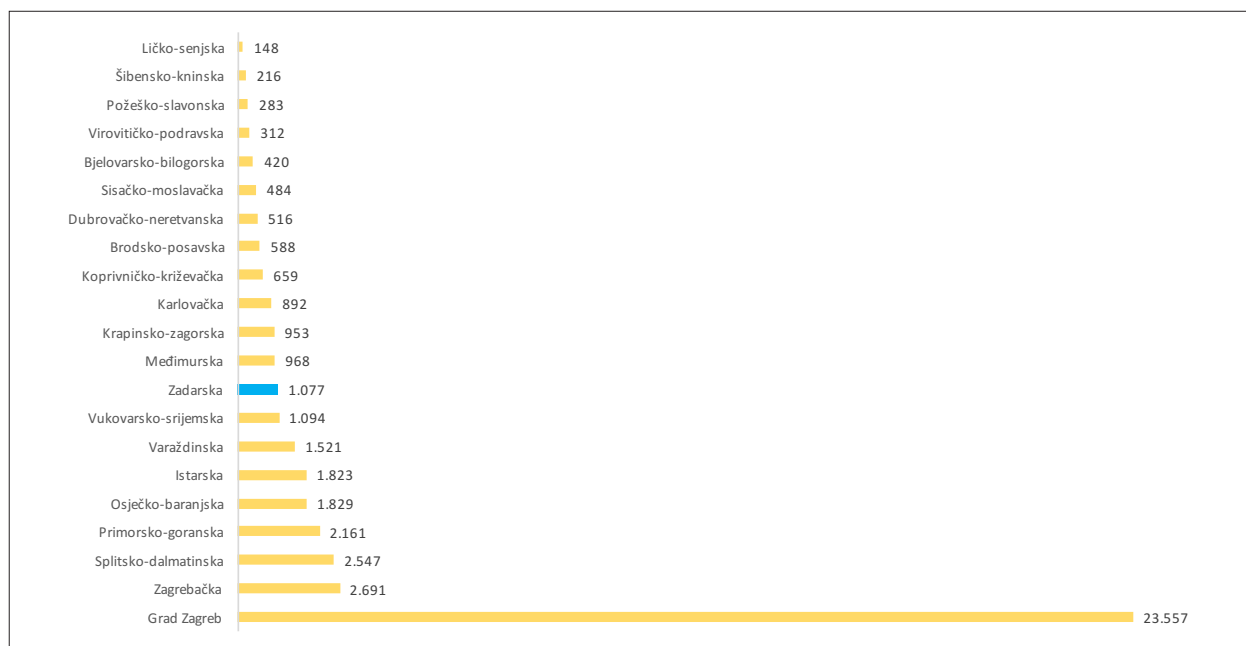
evidentiraju upravo u toj županiji, iako se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta. Na razini statističkih regija rast ukupnih prihoda kretao se u rasponu od 16,2 do 27,3 posto. Državni je prosjek 19,1 posto, a u Zadarskoj županiji 21,9 posto. Rast netodobiti bio je intenzivniji, na državnoj razini iznosio je prosječnih 114,1 posto, a na to je najviše utjecala dobit ostvarena u županijama Jadranske Hrvatske. Za razliku od prošlogodišnjih gubitaka iskazanih gotovo u svim jadranskim županijama, u 2021. u svim županijama ostvarena je značajna dobit. U Zadarskoj županiji ostvareno je 1.077 mil. kuna netodobiti, što čini 2,4 posto ukupne dobiti hrvatskoga gospodarstva. Može se reći da je negativan utjecaj koronavirusa iz 2020., u 2021. godini gotovo prestao. Došlo je i do povećanja zaposlenosti u gospodarstvu, i to u gotovo svim županijama. U hrvatskom gospodarstvu bilo ih je 2,2 posto više nego godinu prije, u svim jadranskim županijama 3,2 posto više, a u Zadarskoj županiji 3,3 posto više.

Ukupni prihodi hrvatskoga gospodarstva u 2021. godini po županijama, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Dobit ili gubitak razdoblja hrvatskoga gospodarstva u 2021. godini po županijama, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Državni zavod za statistiku (DZS) objavljuje podatke o ukupno zaposlenima, prosječnim mjesečnim isplaćenim plaćama, aktivnom

stanovništvu i stopi registrirane nezaposlenosti po županijama.

Ukupna zaposlenost i plaće u Hrvatskoj u prosincu 2021. godine po županijama

županija	ukupno zaposleni 12/2021.	prosječne mjesečne bruto isplaćene plaće po zaposlenom 12/2021., kune	aktivno stanovništvo 12/2021.	stopa registrirane nezaposlenosti 12/2021.
Republika Hrvatska	1.573.652	9.835	1.699.367	7,4
Zagrebačka	131.355	9.894	136.369	3,7
Krapinsko-zagorska	51.951	9.125	54.015	3,8
Sisačko-moslavačka	52.003	8.744	58.943	11,8
Karlovačka	43.645	9.328	46.254	5,6
Varaždinska	69.839	8.860	71.862	2,8
Koprivničko-križevačka	38.818	8.727	40.508	4,2
Bjelovarsko-bilogorska	36.455	8.329	39.880	8,6
Primorsko-goranska	113.017	9.818	120.479	6,2
Ličko-senjska	15.974	8.713	17.621	9,3
Virovitičko-podravska	24.251	8.068	28.026	13,5
Požeško-slavonska	22.414	8.509	24.874	9,9
Brodsko-posavska	44.698	8.391	50.811	12,0
Zadarska	60.209	8.933	63.991	5,9
Osječko-baranjska	96.832	8.892	112.117	13,6
Šibensko-kninska	33.651	8.892	38.104	11,7
Vukovarsko-srijemska	48.447	8.266	55.175	12,2

Splitsko-dalmatinska	161.206	9.137	185.689	13,2
Istarska	89.568	9.252	93.241	3,9
Dubrovačko-neretvanska	47.042	8.968	52.761	10,8
Međimurska	42.464	8.811	44.304	4,2
Grad Zagreb	349.216	12.229	363.746	4,0

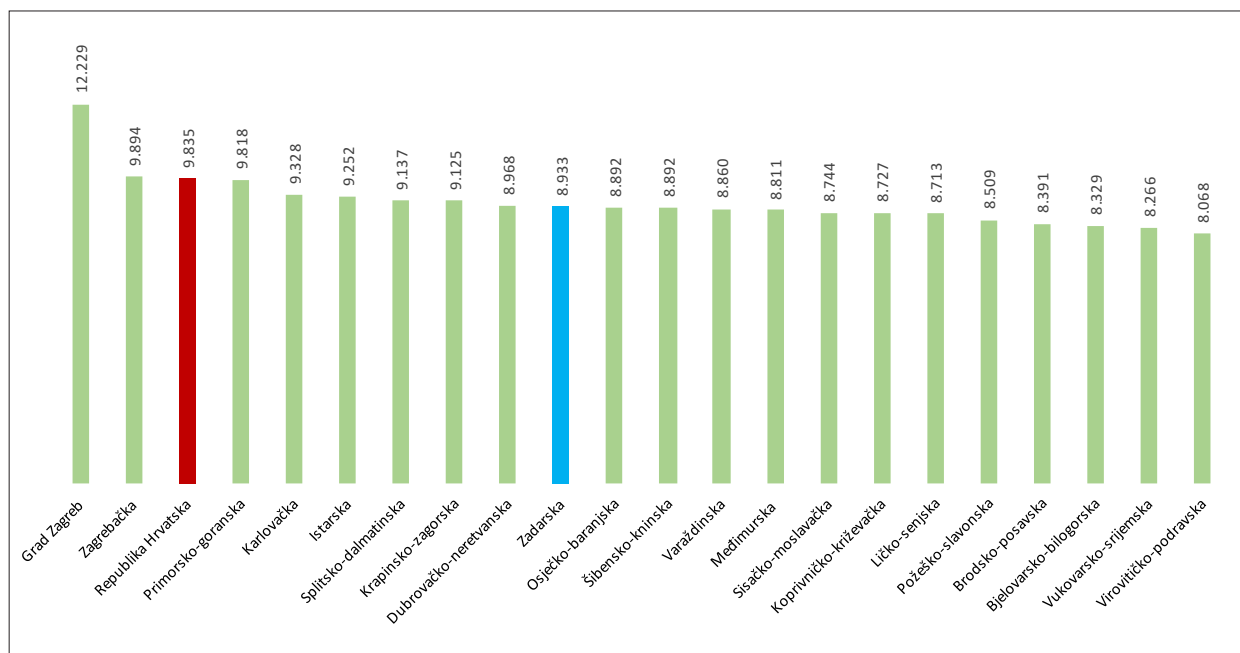
Izvor: DZS; obrada: HGK – ŽK Zadar

Podaci o ukupnoj zaposlenosti i plaćama (gospodarstvo, javna uprava, obrtništvo i dr.) izneseni su za prosinac 2021. godine i objektivniji su pokazatelj stanja u Zadarskoj županiji u odnosu na podatke iz ljeta, kada visoka sezonalnost daje uljepšanu sliku. Sa 60.209 zaposlenih, Zadarska županija osma je među svim županijama, a taj broj predstavlja 3,8 posto svih zaposlenih u Hrvatskoj. Isti udjel ima i aktivno stanovništvo. Brutoplaće na razini su od 90 posto prosječne brutoplaće u Hrvatskoj, a stopa registrirane nezaposlenosti na razini je od 80 posto, odnosno za petinu je povoljnija od državnog prosjeka.

Zadarska županija nema osobito visoke plaće;

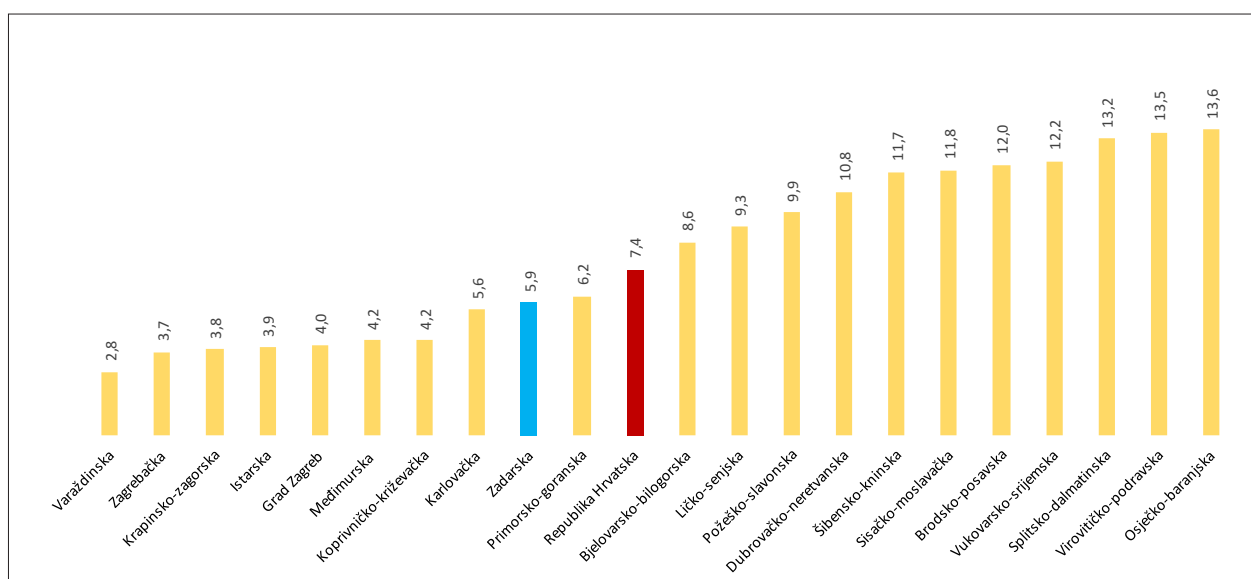
prosječna brutoplaća od 8.933 kune, isplaćena u prosincu 2021. godine, tek je deveta u rangu svih hrvatskih županija. Iznad državnog prosjeka samo su Grad Zagreb i Zagrebačka županija, dok su na začelju županije iz Slavonije i Baranje te Like. Nešto je bolji položaj Zadarske županije glede stupnja zaposlenosti, odnosno nezaposlenosti. U tom istom prosincu 2021. godine stopa nezaposlenosti u Zadarskoj županiji iznosila je 5,9 i također je deveta u rangu, ali županije na začelju imaju znatno veću stopu nezaposlenosti, a među njima su i sve druge dalmatinske županije. Također je niža od stope nezaposlenosti u cijeloj državi, a koja je za taj mjesec iznosila 7,4.

Prosječne mjesečne bruto isplaćene plaće po zaposlenom u prosincu 2021. godine, kune

Izvor: DZS; obrada: HGK – ŽK Zadar

Stopa registrirane nezaposlenosti u prosincu 2021. godine

Izvor: DZS; obrada: HGK – ŽK Zadar

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) vodi evidenciju o svojim osiguranicima i to je najpouzdaniji pregled ukupne zaposlenosti u Hrvatskoj. Uz to, informacije su dostupne u kratkom roku. I ovi podaci za Zadarsku županiju obrađeni su u posebnom poglavlju o zaposlenosti i plaćama. Ovdje je iznesen pregled ukupno zaposlenih (osiguranika HZMO-a) krajem srpnja (na vrhuncu turističke sezone) 2019., 2020., 2021. i 2022. godine po županijama. Dominacija Grada Zagreba nije tolika kao kod financijskih pokazatelja, ali s oko 29 posto ukupno zaposlenih glavni grad višestruko premašuje sva druga područja Hrvatske. Podaci i iz ove tablice potvrđuju da je kriza uzrokovana koronavirusom najviše utjecala na zaposlenost u jadranskim županijama, upravo zbog dominacije uslužnog sektora na tom području, a koji se pokazao najranjivijim u kriznim situacijama. Najveći pad zaposlenosti

zabilježen je u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a najmanji (među svim jadranskim županijama) u Zadarskoj županiji. U Zadarskoj županiji došlo je i do najbržeg oporavka, čak i povećanja broja zaposlenih u srpnju 2022. u odnosu na srpanj 2019. godine, i to za 4,8 posto. To je najveći rast broja zaposlenih među jadranskim županijama (od kojih dvije još nisu došle na razinu iz 2019.) i rast veći od državnog prosjeka, koji je u tom razdoblju iznosio 2,8 posto.

Mnogo više informacija o specifičnostima gospodarskih kretanja pojedinih hrvatskih županija i njihova međusobna usporedba dostupni su u publikacijama koje objavljuje HGK: *Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali*; *Bruto domaći proizvod po županijama RH*; *Plaće po županijama*; *Financijski rezultati poslovanja poduzetnika po županijama...*

Osiguranici HZMO-a, stanje 31. srpnja

Statistička jedinica	2019.	Struktura 2019.	2020.	Struktura 2020.	2021.	Struktura 2021.	2022.	Struktura 2022.	Indeksi 2020./19.	Indeksi 2021./19.	Indeksi 2022./19.
Republika Hrvatska	1.600.405	100,0 %	1.554.330	100,0 %	1.606.533	100,0 %	1.645.750	100,0 %	97,1	100,4	102,8
Dubrovačko-neretvanska	53.404	3,3 %	46.474	3,0 %	49.217	3,1 %	52.490	3,2 %	87	92,2	98,3
Ličko-senjska	17.902	1,1 %	15.914	1,0 %	16.921	1,1 %	17.872	1,1 %	88,9	94,5	99,8
Istarska	102.127	6,4 %	94.207	6,1 %	98.986	6,2 %	105.173	6,4 %	92,2	96,9	103,0
Splitsko-dalmatinska	169.723	10,6 %	157.114	10,1 %	164.869	10,3 %	172.378	10,5 %	92,6	97,1	101,6
Šibensko-kninska	36.416	2,3 %	33.821	2,2 %	35.687	2,2 %	36.771	2,2 %	92,9	98	101,0
Primorsko-goranska	122.577	7,7 %	117.455	7,6 %	120.333	7,5 %	124.089	7,5 %	95,8	98,2	101,2
Zadarska	62.028	3,9 %	58.974	3,8 %	61.759	3,8 %	64.990	3,9 %	95,1	99,6	104,8
Virovitičko-podravska	21.214	1,3 %	20.689	1,3 %	21.493	1,3 %	21.661	1,3 %	97,5	101,3	102,1
Bjelovarsko-bilogorska	31.684	2,0 %	31.023	2,0 %	32.112	2,0 %	31.685	1,9 %	97,9	101,4	100,0
Grad Zagreb	456.017	28,5 %	453.926	29,2 %	462.776	28,8 %	470.910	28,6 %	99,5	101,5	103,3
Koprivničko-križevačka	34.283	2,1 %	34.313	2,2 %	34.817	2,2 %	35.529	2,2 %	100,1	101,6	103,6
Osječko-baranjska	89.185	5,6 %	87.986	5,7 %	90.714	5,6 %	90.520	5,5 %	98,7	101,7	101,5
Varaždinska	65.408	4,1 %	65.385	4,2 %	66.660	4,1 %	67.990	4,1 %	100	101,9	103,9
Požaško-slavonska	19.438	1,2 %	19.053	1,2 %	19.893	1,2 %	19.848	1,2 %	98	102,3	102,1
Karlovačka	35.759	2,2 %	35.624	2,3 %	36.626	2,3 %	36.999	2,2 %	99,6	102,4	103,5
Međimurska	41.048	2,6 %	40.821	2,6 %	42.073	2,6 %	42.571	2,6 %	99,4	102,5	103,7
Brodsko-posavska	39.302	2,5 %	38.446	2,5 %	40.399	2,5 %	40.713	2,5 %	97,8	102,8	103,6
Krapinsko-zagorska	37.669	2,4 %	37.899	2,4 %	38.943	2,4 %	39.407	2,4 %	100,6	103,4	104,6
Vukovarsko-srijemska	42.568	2,7 %	41.659	2,7 %	44.059	2,7 %	43.652	2,7 %	97,9	103,5	102,5
Zagrebačka	82.241	5,1 %	83.173	5,4 %	85.942	5,3 %	88.486	5,4 %	101,1	104,5	107,6
Sisačko-moslavačka	40.412	2,5 %	40.374	2,6 %	42.254	2,6 %	42.016	2,6 %	99,9	104,6	104,0

Izvor: HZMO; obrada: HGK - ŽK Zadar

Bilanca hrvatskoga gospodarstva – odabrane stavke, kune

Financijski pokazatelj	Ukupno 2020.	Ukupno 2021.	2021./2020.
DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP002)	818.185.753.040	844.874.179.925	103,3
NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP003)	40.690.263.479	44.172.304.268	108,6
MATERIJALNA IMOVINA (AOP010)	601.028.101.526	616.573.217.971	102,6
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP020)	146.013.576.098	154.618.104.221	105,9
POTRAŽIVANJA (AOP031)	24.891.665.427	24.433.545.089	98,2
KRA TKOTRAJNA IMOVINA (AOP037)	404.160.451.415	454.649.045.731	112,5
ZALIHE (AOP038)	102.828.202.635	114.497.117.482	111,3
POTRAŽIVANJA (AOP046)	163.908.975.434	182.447.269.075	111,3
KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP053)	48.990.396.231	51.552.077.772	105,2
UKUPNA AKTIVA (AOP065)	1.243.588.180.569	1.323.327.509.921	106,4
KAPITAL I REZERVE (AOP067)	491.017.597.279	532.613.370.732	108,5
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP086)	20.809.013.676	44.737.841.382	215,0
REZERVIRANJA (AOP090)	17.703.745.225	18.728.403.937	105,8
DUGOROČNE OBVEZE (AOP097)	327.760.873.604	324.107.814.585	98,9
KRA TKOROČNE OBVEZE (AOP109)	333.072.931.254	366.037.754.066	109,9
UKUPNA PASIVA (AOP125)	1.243.588.180.514	1.323.327.510.059	106,4
BROJ TVRTKI	138.762	144.009	103,8

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Bilanca gospodarstva Zadarske županije – odabrane stavke, kune

Financijski pokazatelj	Ukupno 2020.	Ukupno 2021.	2021./2020.	Udjel u RH 2021.
DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP002)	18.313.610.360	19.970.502.424	109,0	2,4%
NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP003)	281.788.891	345.234.042	122,5	0,8%
MATERIJALNA IMOVINA (AOP010)	16.929.674.899	18.282.845.858	108,0	3,0%
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP020)	965.715.185	1.189.308.445	123,2	0,8%
POTRAŽIVANJA (AOP031)	81.735.710	79.848.206	97,7	0,3%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA (AOP037)	11.558.184.637	12.733.728.039	110,2	2,8%
ZALIHE (AOP038)	3.780.037.071	4.064.659.313	107,5	3,6%
POTRAŽIVANJA (AOP046)	3.934.585.453	4.053.383.503	103,0	2,2%
KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP053)	1.860.955.453	2.050.475.606	110,2	4,0%
UKUPNA AKTIVA (AOP065)	30.074.675.619	32.882.978.655	109,3	2,5%
KAPITAL I REZERVE (AOP067)	7.919.312.581	9.788.053.168	123,6	1,8%
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP086)	-44.311.149	1.077.158.348	-2.430,9	2,4%
REZERVIRANJA (AOP090)	166.539.321	202.050.363	121,3	1,1%
DUGOROČNE OBVEZE (AOP097)	10.927.725.440	11.033.930.160	101,0	3,4%
KRA TKOROČNE OBVEZE (AOP109)	8.773.479.949	9.520.556.041	108,5	2,6%
UKUPNA PASIVA (AOP125)	30.074.675.605	32.882.978.669	109,3	2,5%
BROJ TVRTKI	5.416	5.645	104,2	3,9%

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Snagu gospodarstva Zadarske županije i njen značaj za hrvatsko gospodarstvo u cjelini najbolje možemo pratiti putem godišnjih financijskih izvješća obveznika plaćanja poreza na dobit. U nastavku iznesen je kratak pregled najvažnijih stavki bilance te računa dobiti i gubitka (RDG) ukupnoga hrvatskoga gospodarstva i gospodarstva Zadarske županije za 2020. i 2021. godinu.

Nakon više godina kontinuiranog povećanja, vrijednost aktive gospodarstva Zadarske županije na kraju 2020. godine tek je neznatno smanjena u odnosu na 2019. godinu, i to za 0,5 posto. Gospodarstvo Zadarske županije poslovnu 2021. godinu završilo je s vrijednošću aktive od 32,88 milijardi kuna ili za 9,3 posto više nego prethodne godine. Na državnoj razini vrijednost aktive povećana je za 6,4 posto, a udjel gospodarstva Zadarske županije u cjelokupnoj aktivnosti jest 2,5 posto. U nekim stavkama gospodarstvo Zadarske županije ima veće udjele u bilanci hrvatskoga gospodarstva: primjerice, materijalna imovina iznosi 3,0 posto, vrijednost zaliha 3,6 posto, a kratkotrajna financijska imovina 4,0 posto ukupnoga hrvatskoga gospodarstva. Ali i vrijednost dugoročnih obveza strši sa svojim udjelom od 3,4 posto. Vlastita sredstva, odnosno Kapital i rezerve, povećana su za 23,6 posto i u strukturi pasive sudjeluju s udjelom

od 29,8 posto, još uvijek nedovoljno da bi se ovo gospodarstvo moglo smatrati neovisno o kreditorima. Na državnoj razini udjel Kapitala i rezervi u strukturi pasive jest 40,2 posto. Nakon više godina povećanja vrijednosti aktive/pasive i rasta udjela vlastitih sredstava – kapitala i rezervi (od 18,5 posto u 2012. godini do 27,9 posto u 2019. godini), na kraju 2020. Kapital i rezerve smanjeni su nominalno za 5,9 posto, a u strukturi pasive imaju udjel od 26,3 posto. Zato povećanje udjela vlastitih sredstava u pasivi na 29,8 posto krajem 2021. godine možemo smatrati uspješnim.

Iz računa dobiti i gubitka vidljivo je da gospodarstvo Zadarske županije predstavlja 2,0 do 2,5 posto hrvatskoga gospodarstva. Iako je u Zadarskoj županiji registrirano 3,9 posto svih hrvatskih tvrtki, koje zapošljavaju 2,7 posto svih hrvatskih radnika (zaposlenih u gospodarstvu), udjel prihoda i rashoda samo je 2,0 posto, što znači da su za gospodarstvo Zadarske županije značajne radno intenzivne tvrtke. Prosječna mjesečna isplaćena plaća na razini je 88,2 posto prosječne plaće na državnoj razini, no to je karakteristika u svim županijama, nasuprot Grada Zagreba s osjetno većim plaćama. Veseli podatak da je u 2021. godini ostvarena značajna netodobit, i to veća od milijarde kuna ili 2,4 posto netodobiti sveukupnoga gospodarstva.

Račun dobiti i gubitka (RDG) hrvatskoga gospodarstva – odabrane stavke, kune

Financijski pokazatelj	Ukupno 2020.	Ukupno 2021.	2021./2020.
POSLOVNI PRIHODI (AOP127)	730.119.683.196	869.152.426.678	119,0
POSLOVNI RASHODI (AOP133)	697.631.908.655	815.343.783.643	116,9
MATERIJALNI TROŠKOVI (AOP135)	490.561.816.643	592.935.020.663	120,9
TROŠKOVI OSOBLJA (AOP139)	105.659.617.186	113.345.600.339	107,3
Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća	8.776	9.213	105,0
AMORTIZACIJA (AOP143)	43.036.828.036	45.550.484.367	105,8
FINANCIJSKI PRIHODI (AOP156)	13.309.748.982	16.254.996.494	122,1
FINANCIJSKI RASHODI (AOP167)	19.131.194.482	16.350.725.154	85,5
UKUPNI PRIHODI (AOP179)	743.630.828.000	885.503.592.050	119,1
UKUPNI RASHODI (AOP180)	716.805.781.957	831.775.645.603	116,0
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP181)	26.825.046.043	53.727.946.447	200,3

POREZ NA DOBIT (AOP184)	5.931.862.069	8.988.836.790	151,5
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP185)	20.893.183.974	44.739.109.657	214,1
PRIHODI OD PRODAJE U ZEMLJI (AOP252)	543.206.253.247	630.803.204.969	116,1
PRIHODI OD PRODAJE U INOZEMSTVU (AOP253)	140.992.952.266	189.086.636.661	134,1
UVOZ U RAZDOBLJU (AOP283)	126.418.122.261	159.700.135.217	126,3
BRUTO INVESTICIJE SAMO U NOVU DUGOTRAJNU IMOVINU (AOP294)	25.539.875.782	29.894.922.378	117,1
BROJ ZAPOSLENIH	1.003.275	1.025.278	102,2
BROJ TVRTKI	138.762	144.009	103,8

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Račun dobiti i gubitka (RDG) Zadarske županije – odabrane stavke, kune

Financijski pokazatelj	Ukupno 2020.	Ukupno 2021.	2021./2020.	Udjel u RH 2021.
POSLOVNI PRIHODI (AOP127)	14.230.013.831	17.410.153.339	122,3	2,0 %
POSLOVNI RASHODI (AOP133)	13.891.304.813	15.944.700.308	114,8	2,0 %
MATERIJALNI TROŠKOVI (AOP135)	9.105.715.828	10.776.615.754	118,4	1,8 %
TROŠKOVI OSOBLJA (AOP139)	2.457.111.060	2.652.833.734	108,0	2,3 %
Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća	7.776	8.126	104,5	88,2*
AMORTIZACIJA (AOP143)	1.112.876.613	1.205.139.584	108,3	2,6 %
FINANCIJSKI PRIHODI (AOP156)	231.695.341	209.417.064	90,4	1,3 %
FINANCIJSKI RASHODI (AOP167)	511.025.763	435.707.413	85,3	2,7 %
UKUPNI PRIHODI (AOP179)	14.462.703.986	17.625.622.932	121,9	2,0 %
UKUPNI RASHODI (AOP180)	14.402.332.976	16.380.407.721	113,7	2,0 %
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP181)	60.371.010	1.245.215.211	2.062,6	2,3 %
POREZ NA DOBIT (AOP184)	104.682.095	168.056.804	160,5	1,9 %
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP185)	-44.311.085	1.077.158.407	-2.430,9	2,4 %
PRIHODI OD PRODAJE U ZEMLJI (AOP252)	9.703.671.885	11.800.685.451	121,6	1,9 %
PRIHODI OD PRODAJE U INOZEMSTVU (AOP253)	3.424.501.603	4.256.938.275	124,3	2,3 %
UVOZ U RAZDOBLJU (AOP283)	1.716.018.027	2.080.449.067	121,2	1,3 %
BRUTO INVESTICIJE SAMO U NOVU DUGOTRAJNU IMOVINU (AOP294)	538.080.850	983.269.129	182,7	3,3 %
BROJ ZAPOSLENIH	26.331	27.206	103,3	2,7 %
BROJ TVRTKI	5.416	5.645	104,2	3,9 %

*indeks u odnosu na prosjek RH = 100
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Prihodi i rashodi gospodarstva Zadarske županije

Ukupni prihodi gospodarstva 2021. godine:

17.625,6 mil. kuna, 21,9 posto više nego 2020.;
u RH 19,1 posto više (885.503,6 mil. kuna)

Prihodi od prodaje u inozemstvu 2021. godine:

4.257,0 mil. kuna, 24,3 posto više nego 2020.; u
RH 34,1 posto više (189.086,6 mil. kuna)

Ukupni rashodi u gospodarstvu 2021. godine:

16.380,4 mil. kuna, 13,7 posto više nego 2020.;
u RH 16 posto više (831.775,6 mil. kuna)

Dobit ili gubitak razdoblja 2021. godine:

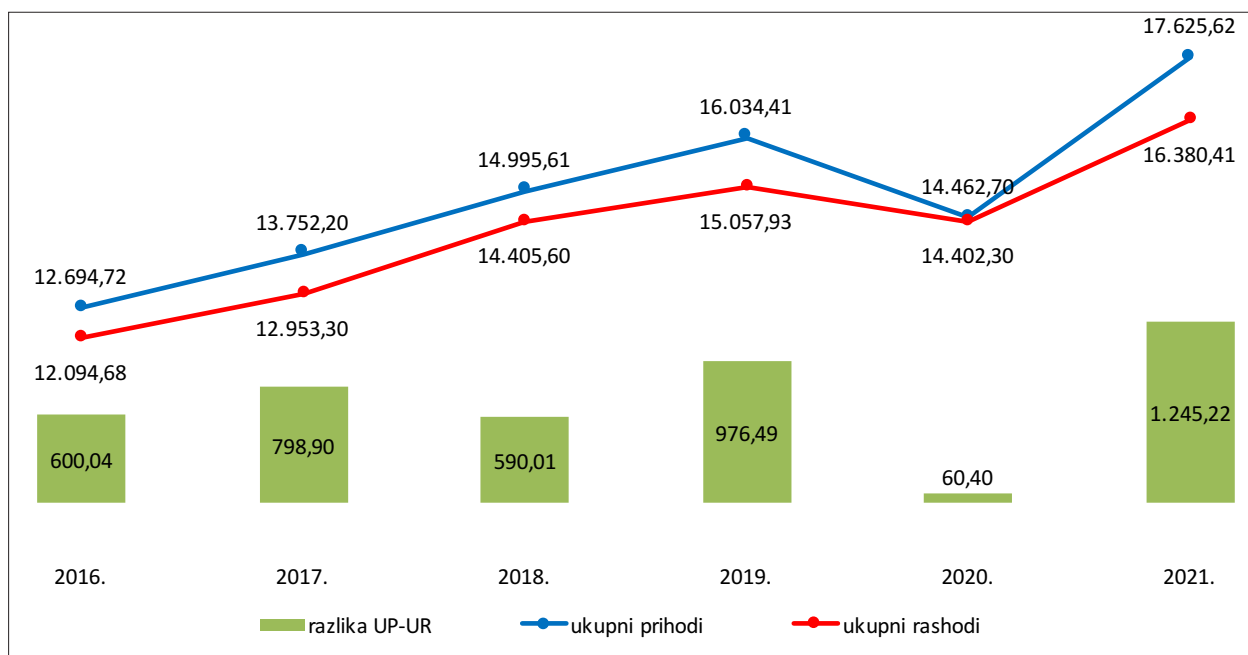
1.077,2 mil. kuna, 2020. bio je gubitak 44,3 mil.
kuna; u RH 114,1 posto više (44.739,1 mil. kuna)

Ukupni prihodi svih poduzetnika koji su predali
financijska izvješća za 2021. godinu iznosili su
17.625,6 milijuna kuna i bili su za 21,9 posto veći
nego u 2020. godini. Ukupni rashodi povećani
su samo 13,7 posto, pa je posljedično
povećana dobit. Umjesto neto gubitka
prethodne 2020. godine u iznosu od 44,3
milijuna kuna, u 2021. ostvarena je netodobit u
iznosu od 1.077,2 milijuna kuna. Ako znamo da

je 2020. godinu obilježila koronakriza, koja je
osobito pogodila uslužni sektor, 2021. godina
predstavlja završetak te krize, a to ćemo vidjeti
i u podacima koji slijede u nastavku, posebice
u poslovanju turističkog sektora i sezone
zaposlenosti.

Dajemo prikaz kretanja prihoda i rashoda
gospodarstva u posljednjih pet godina. Do
2019. imamo neprekidan rast gospodarskih
aktivnosti, ali i relativno velike iskazane dobiti,
koja je svoj vrhunac imala upravo u toj, 2019.
godini. Pratila ju je i najveća zaposlenost,
najveći prihodi, najveća aktiva i bolja struktura
pasive. Pandemija koronavirusa imala je velik
negativan učinak na svjetsko, hrvatsko, pa
i gospodarstvo Zadarske županije. Ovdje
vidimo velik pad ukupnih prihoda u 2020.
godini i drastičan pad dobiti. Od 60,4 milijuna
kuna brutodobiti nakon plaćanja poreza
ostao je akumulirani netogubitak razdoblja
od 44,3 milijuna kuna. Međutim, u 2021.
godini nije došlo samo do oporavka, već su
u gospodarstvu zabilježeni rekordni iznosi i
ukupnih prihoda i ostvarene dobiti.

Ukupni prihodi i rashodi te dobit/gubitak prije oporezivanja gospodarstva
Zadarske županije, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

U nastavku je analiza ostvarenih prihoda i rashoda po područjima djelatnosti. U gotovo svim područjima djelatnosti povećani su ukupni prihodi i svi su (osim Ostalih uslužnih djelatnosti) ostvarili dobit. Čak i u Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, gdje je došlo do smanjenja prihoda, ostvarena je dobit zahvaljujući većem smanjenju rashoda.

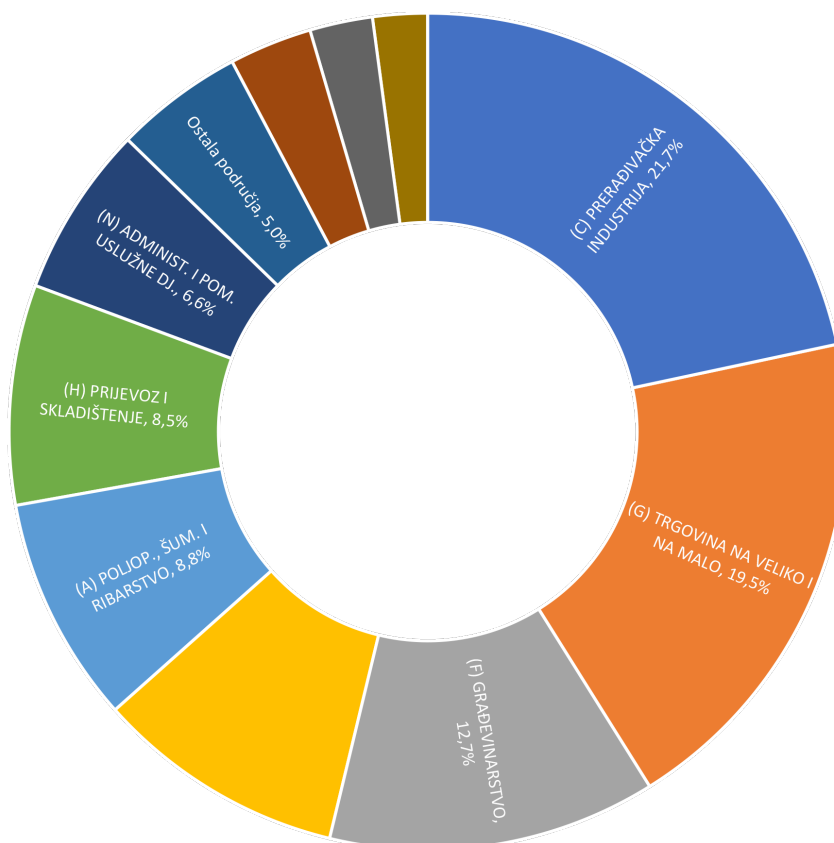
Područja djelatnosti koja su godinu prije imala gubitke, u 2021. godini preokrenula su to u dobit. Prednjače Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, gdje je gubitak od 124 milijuna kuna u 2020. godini preokrenut u dobit od 337 milijuna kuna i to područje zaslužno je za više od četvrtine dobiti cjelokupnoga gospodarstva.

Ukupni prihodi i rashodi gospodarstva Zadarske županije u 2020. i 2021. godini po područjima djelatnosti, u kunama

Područja djelatnosti	Ukupni prihodi (AOP179)		Ukupni rashodi (AOP180)		Dobit ili gubitak prije oporezivanja (AOP181)	
	2020.	2021.	indeks	2020.	2021.	indeks
Gospodarstvo ZDŽ-a - ukupno	14.462.703.986	17.625.622.932	121,9	14.402.332.976	16.380.407.721	113,7
(A) POLJOP., ŠUM. I RIBARSTVO	1.344.778.890	1.543.129.963	114,7	1.305.098.398	1.485.211.358	113,8
(B) RUDARSTVO I VAĐENJE	99.980.308	115.588.324	115,6	95.591.046	110.920.845	116,0
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	3.240.694.724	3.816.048.430	117,8	3.169.652.533	3.668.955.613	115,8
(D) OPSKRBA EL. EN., PLIN., PAR. I KLIMAT.	154.720.157	191.022.556	123,5	123.501.446	155.399.094	125,8
(E) OPSKRBA VODOM; ... GOSP. OTPADOM...	380.926.609	427.813.281	112,3	388.816.290	417.860.121	107,5
(F) GRAĐEVINARSTVO	2.063.907.295	2.232.040.083	108,1	2.050.230.148	2.103.940.040	102,6
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO	3.024.235.054	3.428.571.787	113,4	3.060.645.081	3.227.070.357	105,4
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	1.271.356.163	1.498.137.291	117,8	1.213.150.632	1.428.412.200	117,7
(I) DJ. PRUŽ. SMJEŠ. TE PRIP. I USL. HRANE	1.021.013.805	1.701.466.028	166,6	1.145.463.471	1.364.240.337	119,1
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	100.099.009	138.890.967	138,8	92.585.066	112.930.630	122,0
(K) FINACIJSKE DJ. I DJ. OSIGURANJA	26.787.378	23.528.138	87,8	49.954.018	21.603.810	43,2
(L) POSLOVANJE NEKRETNINAMA	188.783.327	372.322.601	197,2	173.175.185	336.292.485	194,2
(M) STRUČNE, ZNAN. I TEH. DJ.	477.064.047	563.994.161	118,2	429.591.907	479.790.757	111,7
(N) ADMINIST. I POM. USLUŽNE DJ.	766.562.714	1.165.219.673	152,0	802.355.679	1.097.255.840	136,8
(P) OBRAZOVANJE	46.894.064	48.844.633	104,2	44.464.787	46.138.870	103,8
(Q) DJ. ZDRAV. ZAŠTITE I SOC. SKRBI	82.963.581	114.868.877	138,5	73.005.829	87.482.886	119,8
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	117.935.954	161.465.263	136,9	117.911.031	147.810.205	125,4
(S) OSTALE USLUŽNE DJ.	54.000.907	82.670.876	153,1	67.140.429	89.092.273	132,7

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Struktura ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2021. godini

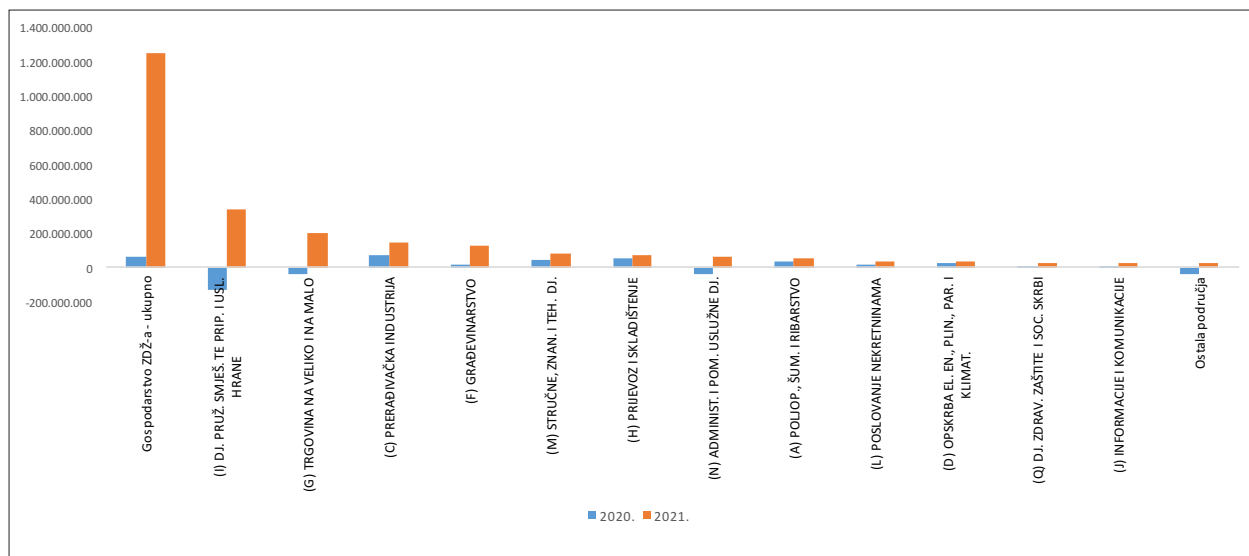
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

I ove poslovne godine Prerađivačka industrija imala je veće prihode od Trgovine i drugu godinu za redom vodeća je u ostvarenju ukupnih prihoda. Dijelom je to zbog akvizicije trgovačkog lanca Sonik i pripisivanja prihoda tog lanca novom vlasniku iz Splitsko-dalmatinske županije, ali većim dijelom značajnom porastu prihoda Prerađivačke industrije. Na trećem je mjestu već treću godinu Građevinarstvo, a Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane vratile su se na svojih stabilnih desetak posto udjela u ukupnim prihodima.

Pogledom na podatke o ostvarenoj dobiti odnosno gubitku imamo još bolji uvid u

razinu oporavka cjelokupnoga gospodarstva. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane umjesto 124 milijuna kuna gubitka iskazanih u 2020. godini, u 2021. ostvarile su bruto dobit od 337 milijuna kuna, više nego dvostruko u dotad rekordnoj 2019. godini. Prošlogodišnji gubitak u značajnu dobit preokrenula su i područja Trgovine, Administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti, Opskrba vodom... te Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja. I sva ostala područja djelatnosti ostvarila su veću dobit nego u prethodnoj godini.

Dobit ili gubitak prije oporezivanja (AOP181) u 2020. i 2021. godini u gospodarstvu Zadarske županije, po područjima djelatnosti, u kunama

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Zaposlenost i nezaposlenost

Zaposleni u gospodarstvu (stanje krajem razdoblja) 2021. godine:

- **27.206**; 3,3 posto više nego 2020. godine; na državnoj razini 2,2 posto više

Ukupno zaposleni (osiguranici HZMO-a) 2020. godine:

- krajem siječnja **54.860**; 3,8 posto više nego u siječnju 2019. (52.835)

- krajem srpnja **58.974**; 4,9 posto manje nego u srpnju 2019. (62.028)

Ukupno zaposleni (osiguranici HZMO-a) 2021. godine:

- krajem siječnja **54.941**; 0,1 posto više nego u siječnju 2020. (54.860)

- krajem srpnja **61.759**; 4,7 posto više nego u srpnju 2020. (58.974)

Ukupno zaposleni (osiguranici HZMO-a) 2022. godine:

- krajem siječnja **56.786**; 3,4 posto više nego u siječnju 2021. (54.941)

- krajem srpnja **64.990**; 3,2 posto više nego u srpnju 2021. (61.759)

Stopa registrirane nezaposlenosti (DZS), kolovoz 2021. godine:

- **4,8**, godinu prije bilo je 6,9; na državnoj razini 7,3, godinu prije bilo je 8,9

Stopa registrirane nezaposlenosti (DZS), prosinac 2021. godine:

- **5,9**, godinu prije bilo je 8,0; na državnoj razini 7,4, godinu prije bilo je 9,3

Registrirane nezaposlene osobe u srpnju 2022. godine (podaci HZZ-a):

- **2.877**; 14,7 posto manje nego u srpnju 2021. (3.373)

Podatke o zaposlenosti dobivamo iz više izvora i ovisno o izvoru obuhvat podataka je različit. Prilikom usporedbe ovih podataka najtočniji rezultati dobivaju se ako se uspoređuju podaci istog obuhvata i iz istog izvora. Katkad je ipak potrebno usporediti i podatke iz različitih izvora; obuhvat nije u tom slučaju identičan, ali i ovakvi rezultati mogu biti indikativni i pomoći sagledavanju problematike zaposlenosti, čak ako i nisu potpuno u skladu s pravilima statističke obrade podataka. Zaposlenost i

nezaposlenost stanovništva u Hrvatskoj prate četiri institucije:

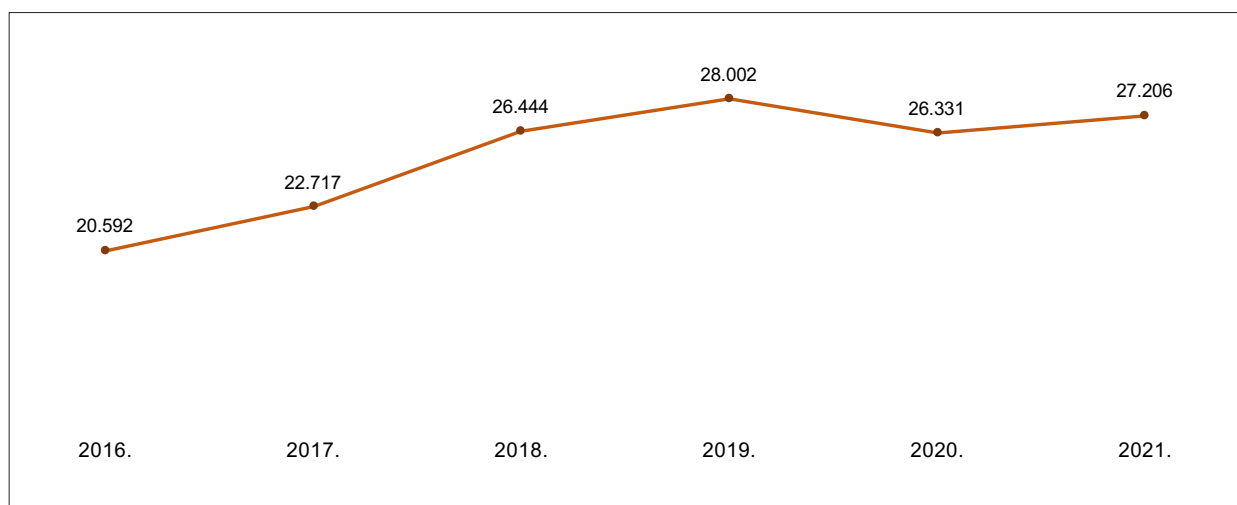
- nama su najvažniji podaci iz financijskih izvještaja poduzetnika – obveznika plaćanja poreza na dobit, predanih FINA-i. Kretanje broja zaposlenih u gospodarskim subjektima ovisno je o poslovnim rezultatima i indikator je poslovne uspješnosti toga istoga gospodarstva. Nedostatak je ovih podataka to da su njime obuhvaćeni podaci samo onih poduzetnika koji su izvješća predali, a ne predaju ih svi. Ovi podaci odnose se samo na zaposlene u pravnim osobama iz područja gospodarstva, bez sektora bankarstva i osiguranja. Kriterij je sjedište pravne osobe, a ne prebivalište zaposlenika. Najčešće se rabe podaci o prosječnom broju zaposlenih mjerivo satima rada. U svojim se analizama koristimo podacima o stanju broja zaposlenih krajem razdoblja, odnosno krajem poslovne godine. Precizno su usporedivi samo podaci izvještajnog razdoblja (godine) s podacima iz prethodnog razdoblja iz tih istih izvještaja. Vremenski sljedovi ne donose preciznu usporedbu jer ni u jednom izvještajnom razdoblju izvještaje ne predaju svi poduzetnici.
- evidencija broja osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) najbolje oslikava područje ukupne zaposlenosti (s obzirom na to da je dominantna većina osiguranika zaposlena) iako je ne poistovjećujemo s brojem zaposlenih. Evidencija se vodi za kategorije osiguranika: radnike kod pravnih osoba, radnike kod fizičkih osoba, obrtnike, poljoprivrednike, samostalne profesionalne djelatnosti, zaposlene kod međunarodnih organizacija, s produženim osiguranjem i

ostale. Iz kategorije radnika kod pravnih osoba nisu izdvojeni radnici u gospodarstvu kao posebna kategorija, pa su ovi podaci teško usporedivi s podacima FINA-e.

- Državni zavod za statistiku (DZS) od 2021. godine pruža informaciju o stanju zaposlenosti po pojedinim županijama za svaki mjesec.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje registrira nezaposlene osobe koje su prijavljene na Zavodu. Evidencija se vodi na mjesečnoj bazi i vrlo je detaljna: prema prebivalištu, prema spolu, prema stručnoj spremi, prema godinama starosti itd. Jedina mana jest to da evidencijom nisu obuhvaćane nezaposlene osobe koje su se propustile registrirati na Zavodu ili su to pravo izgubile a da se nisu zaposlile.

Održavanje visokog stupnja zaposlenosti u kriznim vremenima odlika je gospodarstva Zadarske županije i to smo u svojim analizama više puta naglasili. Unatoč velikim poslovnim problemima u kriznom razdoblju, gospodarstvenici poslodavci zadržali su približno isti broj zaposlenika. Relativno je mali broj otpuštanja zaposlenih u kriznim razdobljima, manji nego na državnoj razini i manji nego u sektoru obrtništva, na što poslodavci u gospodarstvu Zadarske županije mogu biti ponosni. Povećanjem gospodarske aktivnosti u posljednjim godinama povećava se i broj zaposlenih, razina zaposlenosti iz 2008. godine nadmašena je u 2014. godini, kontinuirano raste, a na kraju 2019. dosegla je broj od 28.002 zaposlenika u gospodarstvu Zadarske županije. Koronakriza učinila je svoje i u 2020. godini zaposlenost je otprilike na razini iz 2018. godine.

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije

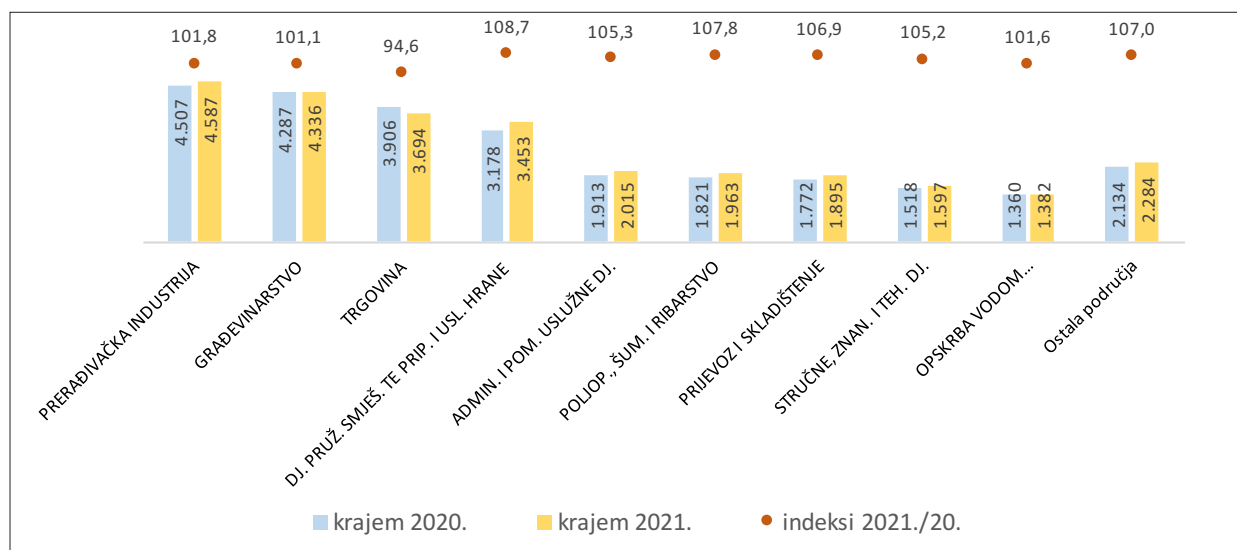
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj zaposlenih u gospodarstvu na kraju 2021. godine bio je 27.206 ili za 3,3 posto veći nego godinu prije. Rekordan broj s kraja 2019. od 28.002 zaposlenika u gospodarstvu još nije dostignut. Glavni je razlog tome akvizicija tvrtke Sonik i administrativno vezivanje svih rezultata i zaposlenika (više od 600) za sjedište novog vlasnika u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

U nastavku je iznesen pregled broja zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije po područjima djelatnosti. Gotovo u svim područjima povećan je broj zaposlenih na kraju 2021. u odnosu na kraj 2020. godine. Od značajnijih područja djelatnosti jedino je u Trgovini došlo do pada broja zaposlenih, i to za 5,4 posto. Kao i na kraju 2020.

Građevinarstvo ih je prestiglo, te je s brojem od 4.336 zaposlenih na drugome mjestu u strukturi broja zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije. Najveći udjel i dalje ima Prerađivačka industrija s 4.587 zaposlenih uz godišnji rast od 1,8 posto. Među većim područjima najveći godišnji rast imale su Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (za 8,7 posto) te Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (za 7,8 posto). Međutim, i neka po broju zaposlenih manje značajna područja zabilježila su njihov intenzivniji rast. Tako su kraj 2021. godine Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi dočekale s 430 zaposlenih ili za 12,9 posto više nego godinu prije, a Informacije i komunikacije s 352 zaposlene osobe ili za 14,7 posto više.

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije u 2020. i 2021. godini i indeksi promjena, po područjima djelatnosti

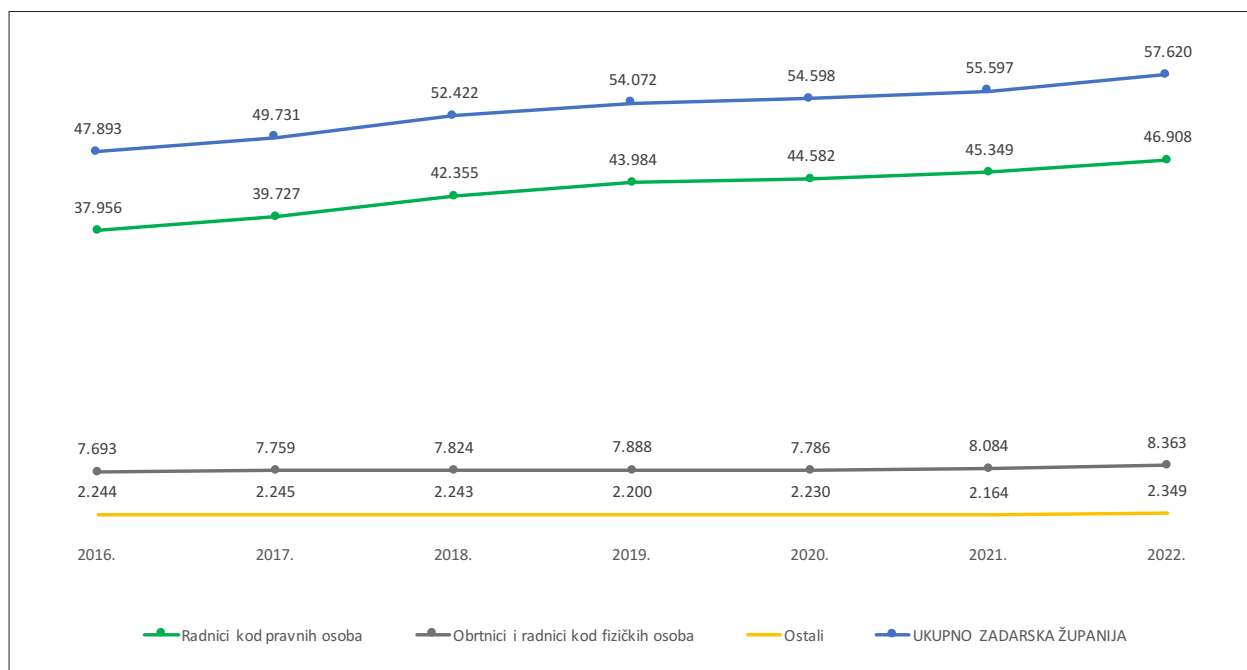
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Sve dosad prezentirane podatke o broju zaposlenih, samo u gospodarstvu, nalazimo u izvješćima Financijske agencije (FINA). Podatke o ukupnoj zaposlenosti rezidenata nekog područja, u ovom slučaju stanovnika Zadarske županije, crpimo iz Statističkih informacija Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) o broju njihovih osiguranika. Na sljedećim grafovima pratimo promjene u razini zaposlenosti na području Zadarske županije prema osnovama osiguranja. Uvažavajući sezonske oscilacije u županiji, ovdje se iznosi prikaz stanja broja zaposlenih krajem prvog i drugog tromjesečja. Nažalost, ne mogu se izdvojeno pratiti promjene u broju zaposlenih u gospodarstvu jer se radnici kod svih pravnih osoba (u javnoj upravi i u gospodarstvu) evidentiraju u jedinstvenoj stavci. Kao zajednička kategorija prikazani su obrtnici i radnici kod fizičkih osoba. Posljednja skupna kategorija – Ostali (Poljoprivrednici, Samostalne profesionalne djelatnosti,

Zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu te Produženo osiguranje) relativno je malobrojna i nije podložna velikim sezonskim oscilacijama niti se značajno mijenjala u promatranom razdoblju.

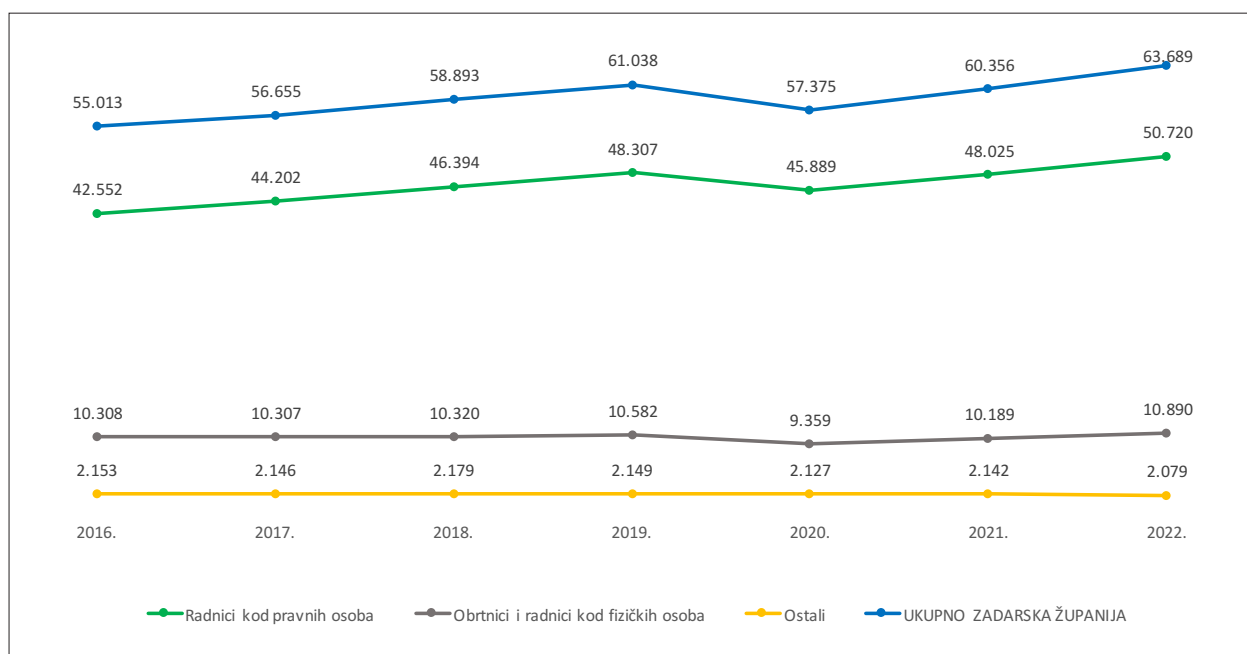
Radnici kod pravnih osoba, dakle u gospodarstvu i javnom sektoru, predstavljaju oko 80 posto svih zaposlenika u Zadarskoj županiji i taj udjel stalno raste. U zimskom razdoblju, ovdje predstavljenim stanjem zaposlenosti na dan 31. ožujka, ni koronakriza nije utjecala na taj rast, pa tako ni na rast ukupnog broja zaposlenih. U ljeto 2020. godine bilježi se osjetan pad zaposlenosti i u pravnim osobama i u obrtništvu, a sve kategorije zaposlenih (osiguranika HZMO-a) u ljeto 2021. godine ponovno se približavaju razini iz istog razdoblja 2019. godine. U 2020. godini i u zimskom i u ljetnom dijelu godine ponovno se bilježe rekordne brojke u broju zaposlenih, i to u svim kategorijama.

Broj zaposlenih (osiguranika HZMO-a prema osnovama osiguranja)
u Zadarskoj županiji, stanje 31. ožujka

Izvor: HZMO; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj zaposlenih (osiguranika HZMO-a prema osnovama osiguranja)
u Zadarskoj županiji, stanje 30. lipnja

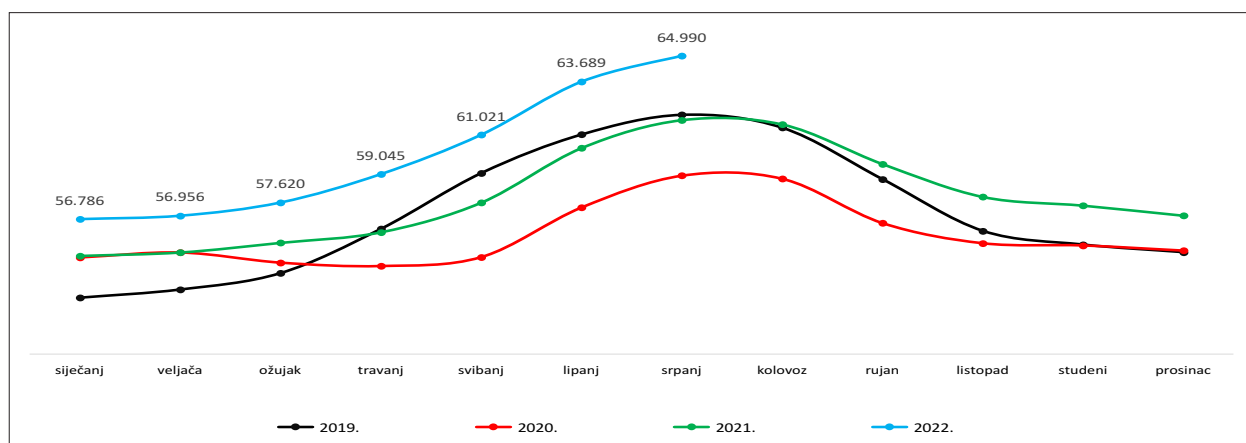

Izvor: HZMO; obrada: HGK – ŽK Zadar

Plastična slika promjene broja zaposlenih tijekom godine vidljiva je na grafikonu koji slijedi. Veliki utjecaj sezonskog zapošljavanja stvara svojevrsan „trbuh“ u ljetnim mjesecima, ali gospodarstvo Zadarske županije raznoliko je i raste iz godine u godinu, ne samo u sezonski orijentiranim sektorima. U razdoblju do ožujka 2020. godine zaposlenost u svakome mjesecu veća je od zaposlenosti u istome mjesecu prethodne godine. Relativni rast izražajniji je u zimskim mjesecima, što svjedoči i o povećanju zaposlenosti i u drugim sektorima, ne samo onima povezanim s turističkom sezonom. Poremećaj u poslovanju uzrokovan pandemijom razlogom je smanjenja broja zaposlenih u proljeće 2020. godine, međutim, pravodobne mjere Vlade

RH za očuvanje radnih mjesta i relativno uspješna turistička sezona uspjeli su tijekom ljeta povećati zaposlenost i održati je na zadovoljavajućoj razini. Zaposlenost u tom razdoblju bila je na razini između zaposlenosti u 2017. i 2018. godini. Krajem 2020. godine broj zaposlenih već je na razini iz 2019. godine. Nakon oscilacija tijekom proljeća 2021. godine, zaposlenost u kolovozu prelazi razinu iz 2019., da bi nakon toga dosegla najveće brojke u svakome mjesecu u odnosu na iste mjesecе svih prethodnih godina. Posljednji podatak je 64.990 ukupno zaposlenih krajem srpnja 2022. godine, što je za 5,5 posto više nego krajem lipnja prethodne godine, odnosno za 3,2 posto više nego krajem dotad rekordnog srpnja 2019.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO-a) u Zadarskoj županiji, po mjesecima

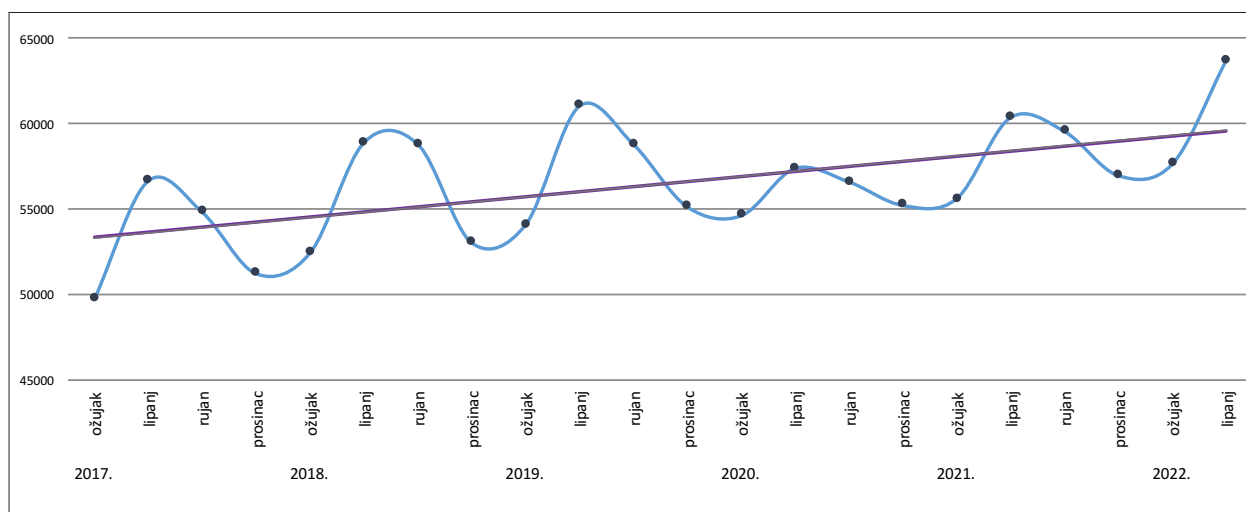

Izvor: HZMO; obrada: HGK – ŽK Zadar

Usporedba s kretanjem zaposlenosti na državnoj razini predstavljena je na grafikonima koji slijede. Zbog velikog utjecaja sezonskog zapošljavanja u gospodarstvu, sinusoida sezonskih oscilacija značajno je izražena u Zadarskoj županiji, kao i u svim jadranskim županijama sa snažnim turističkim sektorom. Na razini cijele države također imamo sezonske oscilacije, ali znatno manje. Većina hrvatskih poslodavaca posluje u sektorima s ujednačenim brojem zaposlenih tijekom cijele godine, pa je utjecaj sezonskih oscilacija turističkog sektora znatno manji na državnoj razini. Nadalje, vidljiv je kontinuirani rast zaposlenosti i na županijskoj i na državnoj razini i njega ne možemo pripisati samo

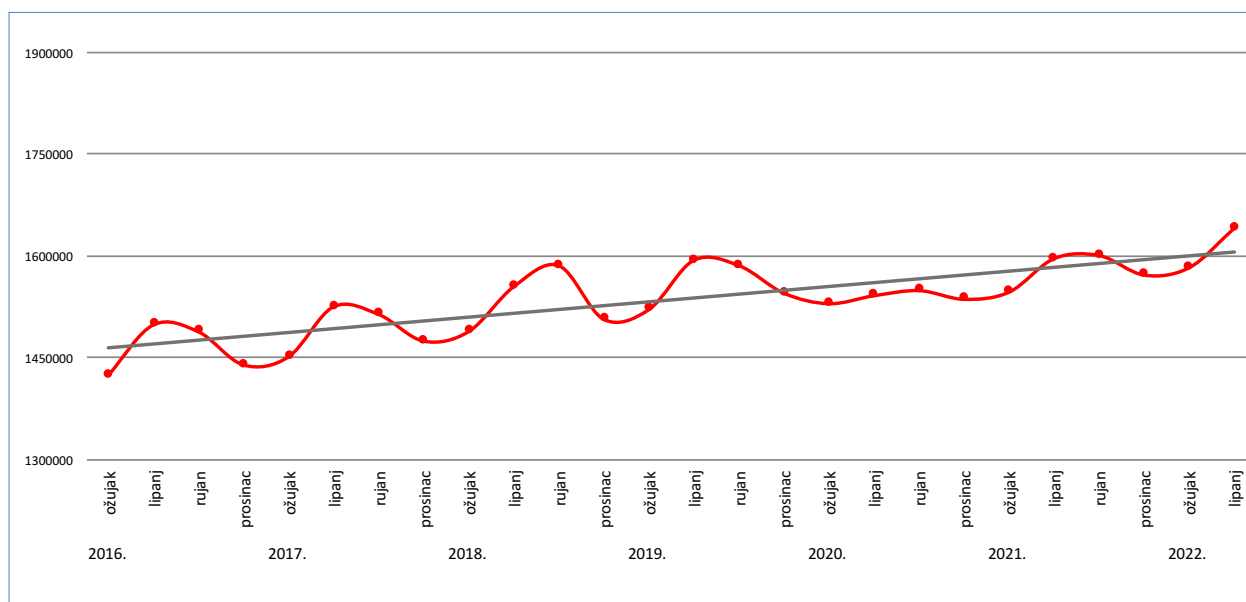
rastu zaposlenosti u turizmu već i drugim sektorima oporavljenim od gospodarske krize iz prethodnih godina. Pritom je uzlazni trend u zapošljavanju u Zadarskoj županiji jači od onog na državnoj razini, što je nesumnjivo posljedica rasta turističkog prometa, ali i rasta zaposlenosti u drugim sektorima (prerađivačka industrija, građevinarstvo, administrativne djelatnosti itd.). Pad zaposlenosti u 2020. godini najviše se osjetio u turističkoj sezoni, sezona 2021. bila je bolja, a 2022. rekordna. Slična je situacija i na državnoj razini s time da su sezonske oscilacije manje, a višegodišnji uzlazni trend slabiji.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO-a) na području Zadarske županije

Izvor: HZMO; obrada: HGK – ŽK Zadar

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO) na području Hrvatske

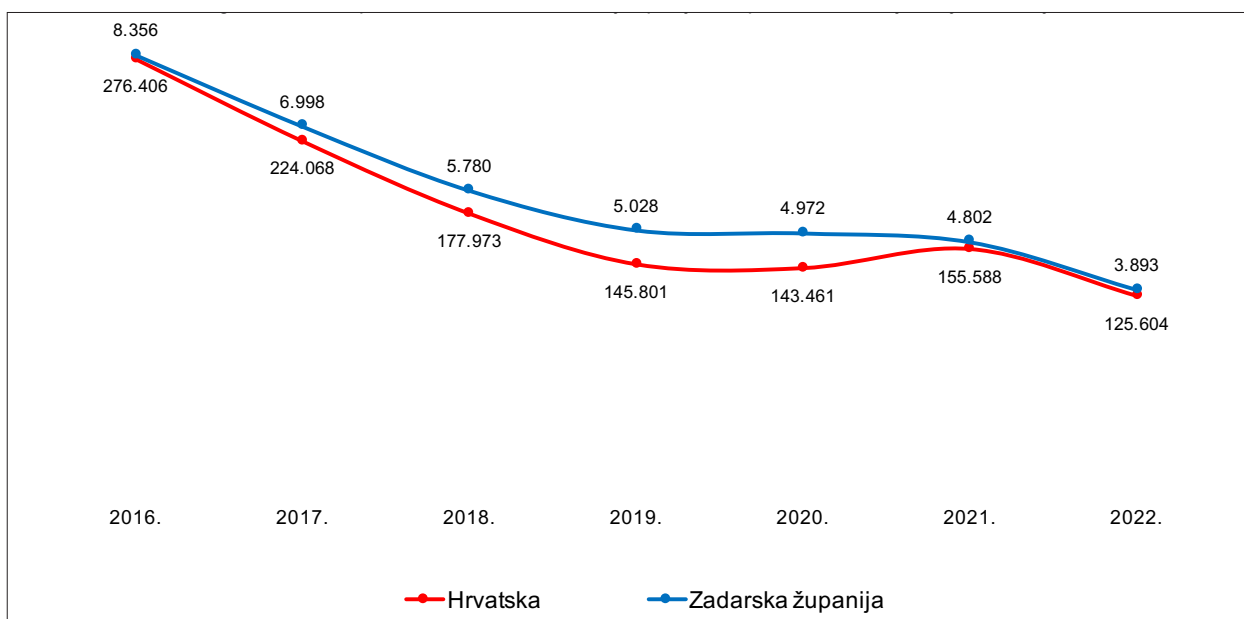

Izvor: HZMO; obrada: HGK – ŽK Zadar

Za usporedbu prikazane su promjene broja nezaposlenih osoba na području Zadarske županije i na području cijele države, i to na iste nadnevke, 31. ožujka i 30. lipnja. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) detaljno prati te mjesečno objavljuje stanje registriranih nezaposlenih osoba. U gospodarski relativno uspješnim godinama, od 2016. do 2019., broj nezaposlenih smanjuje se, i to nešto bržim tempom na državnoj nego na županijskoj

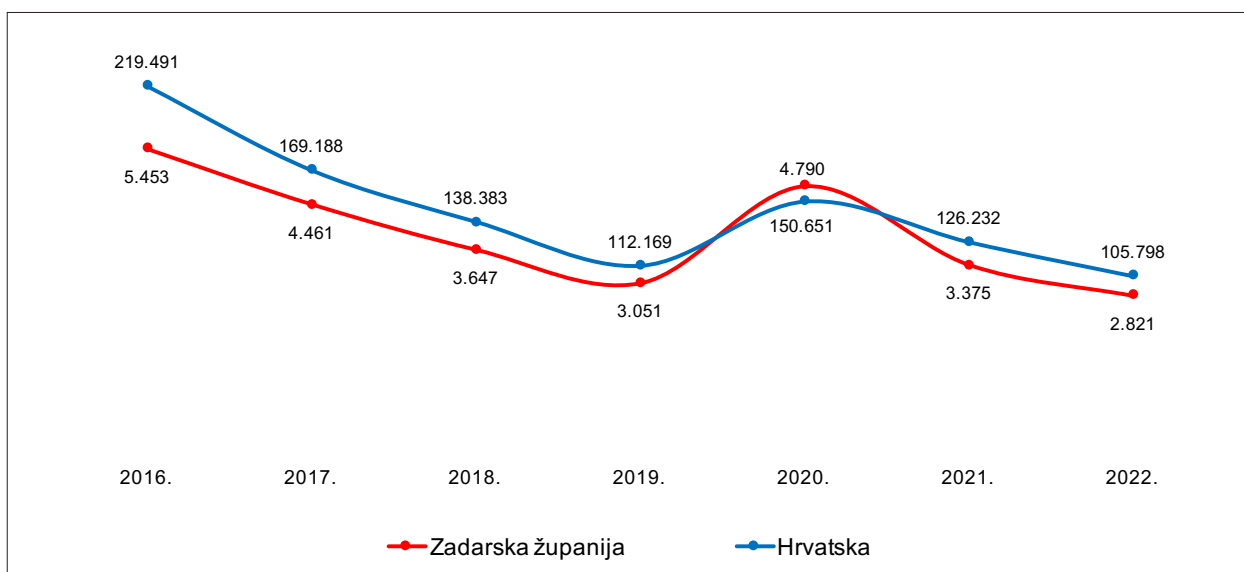
razini. Izvansezonska nezaposlenost (predstavljena stanjem 31. ožujka) povećana je utjecajem koronakrize, pa je smanjenje nezaposlenosti gotovo zaustavljeno na proljeće 2020. godine i na državnoj i na razini Zadarske županije. Ljeti iste godine nezaposlenost se povećava, razmjerno značajno više u Zadarskoj županiji, da bi se u sljedeće dvije godine smanjila razmjerno jednolično i na županijskoj i na državnoj razini.

Registrirane nezaposlene osobe u Zadarskoj županiji i ukupno u Hrvatskoj, stanje 31. ožujka

Izvor: HZZ; obrada: HGK – ŽK Zadar

Registrirane nezaposlene osobe u Zadarskoj županiji i ukupno u Hrvatskoj, stanje 30. lipnja

Izvor: HZZ; obrada: HGK – ŽK Zadar

Plaće u Zadarskoj županiji

Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u gospodarstvu Zadarske županije u 2021. (FINA): 8.126 kuna, 4,5 posto veća nego u 2020.; na državnoj razini 9.213 kuna, 5 posto veća

Prosječna mjesečna isplaćena plaća u pravnim osobama Zadarske županije u 2019. (DZS):

- bruto 8.186 kuna, 3,3 % veća nego u 2018.; na državnoj razini 8.942 kune, 3,8 % veća

- neto 5.980 kuna, 2,9 % veća nego u 2018.; na državnoj razini 6.382 kune, 3,5 % veća

Prosječna mjesečna brutoplaća po zaposlenome u prosincu 2021. (DZS):

- bruto 8.933 kune, na državnoj razini 9.835 kuna

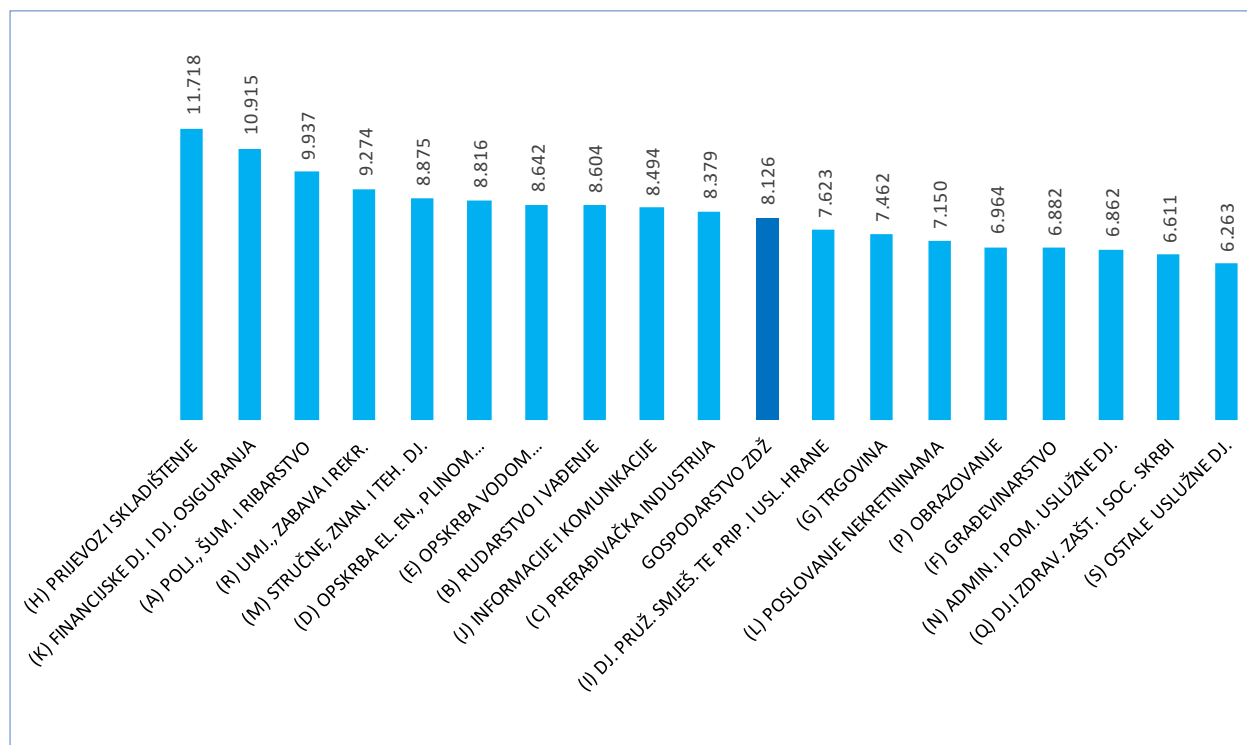
- neto 6.751 kuna, na državnoj razini 7.280 kuna

Na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja o prosječnom broju zaposlenih i o troškovima osoblja (AOP137) dobiven je

izračun prosječne mjesečne bruto isplaćene plaće u gospodarstvu Zadarske županije. Valja napomenuti da se u ovoj metodi izračuna prosječne plaće ukupni iznos Troškova osoblja isplaćen zaposlenicima tijekom cijele godine dijeli na zaposlenike koji su se kod poslodavca zatekli na kraju godine. Točnost izračuna razmjerna je podudarnosti prosječnog broja zaposlenih tijekom godine s brojem zaposlenih na kraju godine.

Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u 2021. godini iznosila je 8.126 kuna i bila je veća za 4,5 posto u odnosu na prosječnu plaću isplaćenu u 2020. godini. Velike su razlike u visini isplaćene brutoplaće po pojedinim područjima djelatnosti i kreću se od 6.263 kune u Ostalim uslužnim djelatnostima do 11.718 kuna u Prijevozu i skladištenju. Plaće su rasle u većini područja djelatnosti, a nešto su manje upravo u područjima s najvećim plaćama: Prijevozu i skladištenju, Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja te Poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu

Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća* u gospodarstvu Zadarske županije u 2021. godini, po područjima djelatnosti

*Prosječna mjesečna isplaćena brutoplaća dobivena je dijeljenjem Troškova osoblja (AOP139) s brojem zaposlenih – stanje krajem razdoblja i s 12 mjeseci
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

U nastavku su izneseni i podaci o plaćama kako ih statistički obrađuje Državni zavod za statistiku. Podaci o prosječnim mjesečnim neto i bruto plaćama dobiveni su na temelju godišnjeg istraživanja koje se provodi jedanput na godinu sa stanjem 31. ožujka. Tim istraživanjem obuhvaćene su pravne osobe svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Republike Hrvatske. Gospodarstvo nije posebno obrađeno – dio je većeg skupa pravnih osoba. Posljednji objavljeni podaci odnose se na 2019. godinu.

Pravne osobe u Zadarskoj županiji svojim su zaposlenicima u toj godini isplatile prosječnu

mjesečnu brutoplaću u iznosu od 8.186 kuna (3,3 posto veću nego u 2018. godini), odnosno prosječnu mjesečnu netoplaću u iznosu od 5.980 kuna (2,9 posto veću nego godinu prije). Na državnoj razini prosječne plaće bile su veće, a imale su i veći rast u odnosu na prethodnu 2018. godinu. Kao i u brojnim drugim pokazateljima gospodarske razvijenosti hrvatskih regija, Grad Zagreb dominira s najvećom prosječnom netoplaćom od 7.468 kuna (10.803 kune bruto). Slijede ga Primorsko-goranska i Zagrebačka županija (Zadarska je sedma u nizu), dok se najmanje plaće isplaćuju u županijama na istoku Hrvatske.

Prosječne mjesečne neto i bruto plaće u pravnim osobama u 2018. i 2019. godini

Županija	Netoplaće			Brutoplaće		
	2018.	2019.	Indeksi	2018.	2019.	Indeksi
Grad Zagreb	7.187	7.468	103,9	10.382	10.803	104,1
Republika Hrvatska	6.164	6.382	103,5	8.612	8.942	103,8
Primorsko-goranska	6.180	6.350	102,8	8.604	8.884	103,3
Zagrebačka	6.031	6.316	104,7	8.431	8.855	105,0
Istarska	6.109	6.307	103,2	8.511	8.804	103,4
Dubrovačko-neretvanska	6.164	6.260	101,6	8.557	8.689	101,5
Splitsko-dalmatinska	5.736	5.938	103,5	7.903	8.211	103,9
Zadarska	5.809	5.980	102,9	7.927	8.186	103,3
Karlovačka	5.719	5.930	103,7	7.825	8.138	104,0
Koprivničko-križevačka	5.639	5.855	103,8	7.686	7.981	103,8
Ličko-senjska	5.612	5.861	104,4	7.578	7.969	105,2
Šibensko-kninska	5.697	5.821	102,2	7.740	7.944	102,6
Osječko-baranjska	5.574	5.733	102,9	7.574	7.824	103,3
Sisačko-moslavačka	5.551	5.667	102,1	7.509	7.697	102,5
Međimurska	5.379	5.589	103,9	7.272	7.597	104,5
Krapinsko-zagorska	5.337	5.562	104,2	7.242	7.584	104,7
Požeško-slavonska	5.375	5.540	103,1	7.200	7.481	103,9
Varaždinska	5.199	5.482	105,4	7.046	7.474	106,1
Brodsko-posavska	5.428	5.501	101,3	7.333	7.447	101,6
Vukovarsko-srijemska	5.314	5.490	103,3	7.076	7.328	103,6
Bjelovarsko-bilogorska	5.161	5.364	103,9	6.947	7.235	104,1
Virovitičko-podravska	5.047	5.261	104,2	6.721	7.036	104,7

Izvor: DZS; obrada: HGK – ŽK Zadar

Državni zavod za statistiku vodi i podatke u kategoriji Prosječne mjesečne isplaćene netoplaće po zaposlenome prema NKD-u 2007 po županijama, jednako tako i netoplaće.

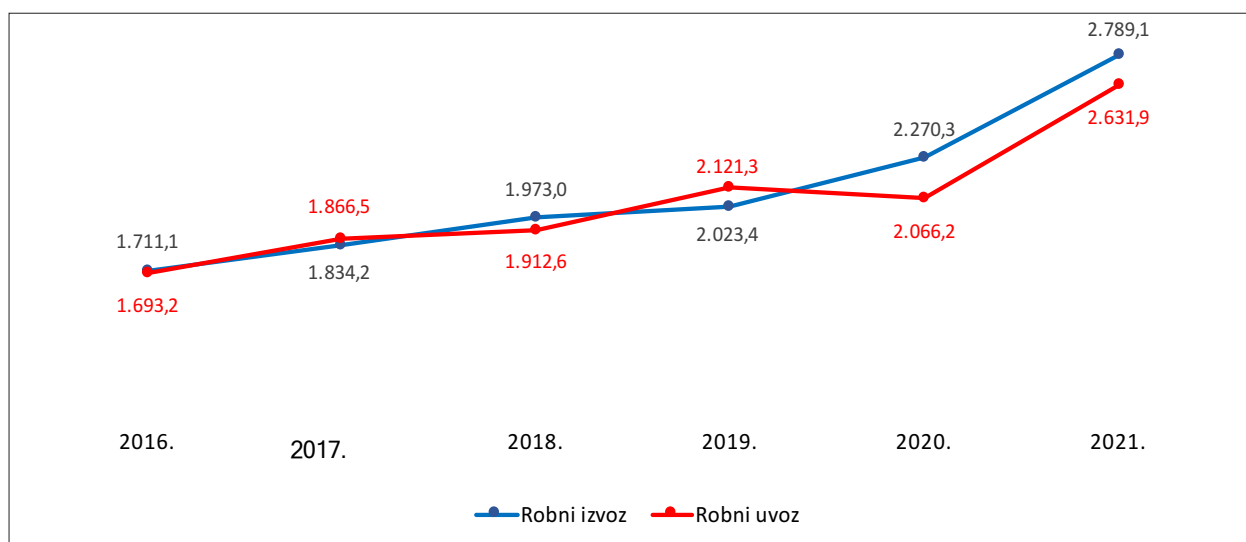
Posljednji su objavljeni podaci za prosinac 2021. godine, a prema njima je brutoplaća u Zadarskoj županiji iznosila 8.933 kune, a netoplaća 6.751 kunu.

VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE

Vanjskotrgovinsku razmjenu gospodarstva, odnosno robni i nerobni izvoz i uvoz poduzetnika – obveznika poreza na dobit, bez banaka i bez osiguravajućih društava, pratimo iz njihovih godišnjih financijskih izvještaja. Poduzetnici u obrascu POD-DOP Financijskoj agenciji dostavljaju pored ostalog i podatke o vrijednosti godišnjeg prihoda od prodaje u inozemstvu – AOP oznaka 253 (za 2008. i 2009. – oznaka 233, od 2010. do 2015. – oznaka 257, od 2016. do 2020. – oznaka 243) i vrijednosti

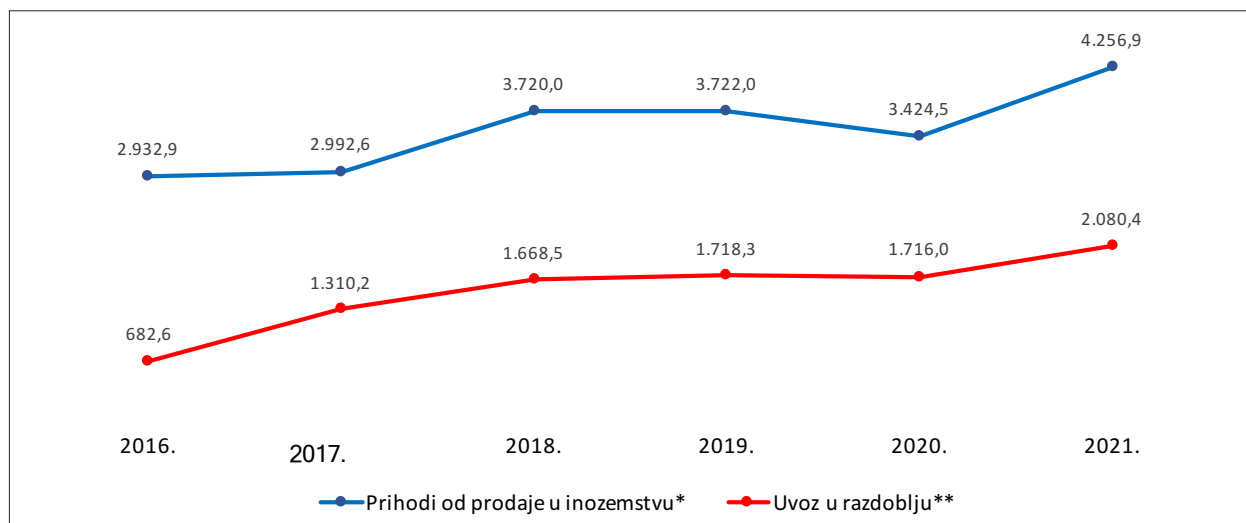
godišnjeg uvoza – AOP oznaka 283 (za 2008. i 2009. – oznaka 267, od 2010. do 2015. – oznaka 292, od 2016. do 2020. – oznaka 273). Državni zavod za statistiku prati samo robni izvoz i robni uvoz na temelju podataka Carinske uprave o stvarnom prometu roba preko državne granice. Evidencija DZS-a ne uključuje uvoz i izvoz usluga, a izvoz usluga osobito je zastupljen u gospodarstvu Zadarske županije i u nekim godinama nadmašivao je robni izvoz.

Robni izvoz i uvoz u Zadarskoj županiji, milijuni kuna

Izvor: DZS; obrada HGK – ŽK Zadar

Vanjskotrgovinska razmjena gospodarstva Zadarske županije, milijuni kuna

* GFI, stavka AOP253; ** GFI, stavka AOP283

Izvor: FINA; obrada HGK – ŽK Zadar

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, robni izvoz poduzeća registriranih u Zadarskoj županiji (prema Statističkom poslovnom registru) u 2021. godini iznosio je 2.789,1 mil. kuna ili 22,9 posto više nego u 2020. godini, dok je robni uvoz iznosio 2.631,9 mil. kuna ili 27,4 posto više nego godinu prije. I u ovoj godini održana je pozitivna bilanca robne razmjene s inozemstvom, i to u visini od 157,2 mil. kuna.

Prema godišnjim financijskim izvještajima poduzetnika u 2021. godini gospodarstvo Zadarske županije ostvarilo je prihode od prodaje u inozemstvu (uključuju prihode od robnog izvoza i izvoza usluga) u visini od 4.256,9 mil. kuna ili 24,3 posto više nego u 2020. godini. Istodobno, gospodarstvo je izravno uvezlo robe i usluga u vrijednosti od 2.080,4 mil. kuna, odnosno 21,2 posto više nego godinu prije.

Razlike iz ovih dvaju izvora daju podatak o približnoj visini izvoza usluga gospodarstva Zadarske županije, ostvarenom uglavnom u dvjema specifičnim bransama: smještajnom turizmu i brodarstvu. U pojedinim godinama udjel izvoza usluga ili nerobni izvoz iznosio je i više od polovice ukupnih prihoda od prodaje u inozemstvu. U 2021. godini izvoz usluga iznosio je 1.467,8 mil. kuna ili 34,5 posto ukupno ostvarenih prihoda od prodaje u inozemstvu. Napomena: ovi podaci dobiveni iz dvaju metodološki različitih izvora mogu biti samo indikativni, ali i takvi daju uvid u visinu i značaj izvoza usluga u ukupnom gospodarstvu Zadarske županije.

Službeni podaci o robnoj razmjeni Hrvatske i pojedinih županija, ujedno usporedivi s takvim podacima svih zemalja Europske unije, podaci su koje objavljuje Državni zavod za statistiku. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013. godine, statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dvaju različitih izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između država članica EU-a i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene s državama nečlanicama EU-a (Extrastat). Izvor podataka za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a jest Intrastatov obrazac kojim izvještajne

jedinice izvješćuju o primicima i/ili otpremama na mjesečnoj osnovi, tj. u mjesecu u kojem roba fizički ulazi ili napušta teritorij Republike Hrvatske. Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Radi potpunog usklađivanja s metodologijom i zakonodavstvom EU-a u podatke od 2013. uključena je vrijednost trgovine ispod praga uključivanja, procijenjena na osnovi podataka o isporukama i stjecanjima dobara u države članice / iz država članica EU-a, dobivenih od Porezne uprave Republike Hrvatske. Izvor podataka za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, odnosno državama nečlanicama EU-a, jesu Jedinstvene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske dobiva od Carinske uprave Republike Hrvatske kontrolirane Jedinstvene carinske deklaracije u obliku slogova. Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku statistički obrađuje i objavljuje prikupljene podatke Intrastata i Extrastata kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom.

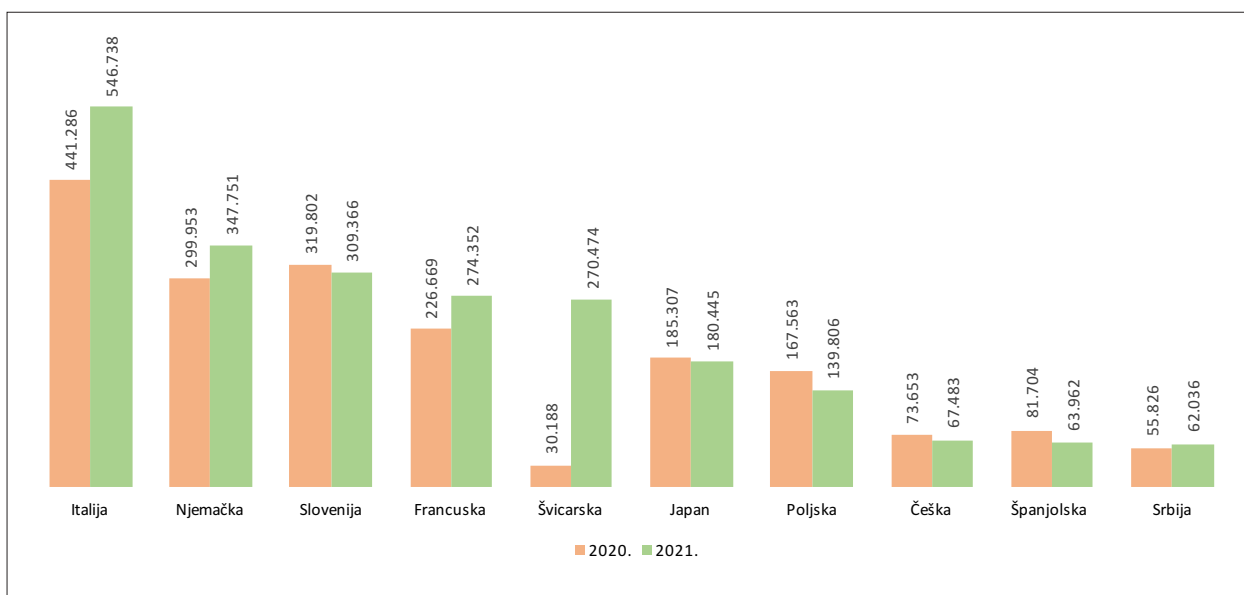
Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje odnosno uvozi u zemlju. U podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su i izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje na bruto- osnovi. Statistička vrijednost robe jest vrijednost robe na hrvatskoj granici. Kod izvoza, odnosno otprema, vrijednosti su prikazane prema paritetu fob, a kod uvoza, odnosno primitaka, vrijednosti su prikazane prema paritetu cif. Iznosi u stranim valutama preračunani su u kune i eure primjenom tekućih dnevnih tečajnih lista koje vrijede na dan carinjenja robe, a od 1. srpnja 2013. primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke. Podaci po županijama dobiveni su na osnovi razvrstavanja poduzeća, koja su realizirala izvoz i uvoz, u županiju u kojoj su registrirana prema Statističkom poslovnom registru.

Najzastupljenija tržišta u robnom izvozu Zadarske županije u 2020. i 2021. godini, tisuće kuna

Zemlja partner	Robni izvoz 2020.	Udjel 2020.	Zemlja partner	Robni izvoz 2021.	Udjel 2021.
Italija	441.286	19,4 %	Italija	546.738	19,6 %
Slovenija	319.801	14,1 %	Njemačka	347.751	12,4 %
Njemačka	299.953	13,2 %	Slovenija	309.366	11,1 %
Francuska	226.670	10,0 %	Francuska	274.352	9,8 %
Japan	185.307	8,2 %	Švicarska	270.474	9,7 %
Poljska	167.563	7,4 %	Japan	180.445	6,5 %
Španjolska	81.704	3,6 %	Poljska	139.806	5,0 %
Češka	73.654	3,2 %	Češka	67.483	2,4 %
Austrija	61.970	2,7 %	Španjolska	63.962	2,3 %
Srbija	55.827	2,5 %	Srbija	62.036	2,2 %
Bosna i Hercegovina	51.393	2,3 %	Hong Kong	60.198	2,2 %
Ostale zemlje	305.123	13,4 %	Ostale zemlje	473.516	16,9 %
UKUPNO	2.270.251	100,0 %	UKUPNO	2.796.127	100,0 %

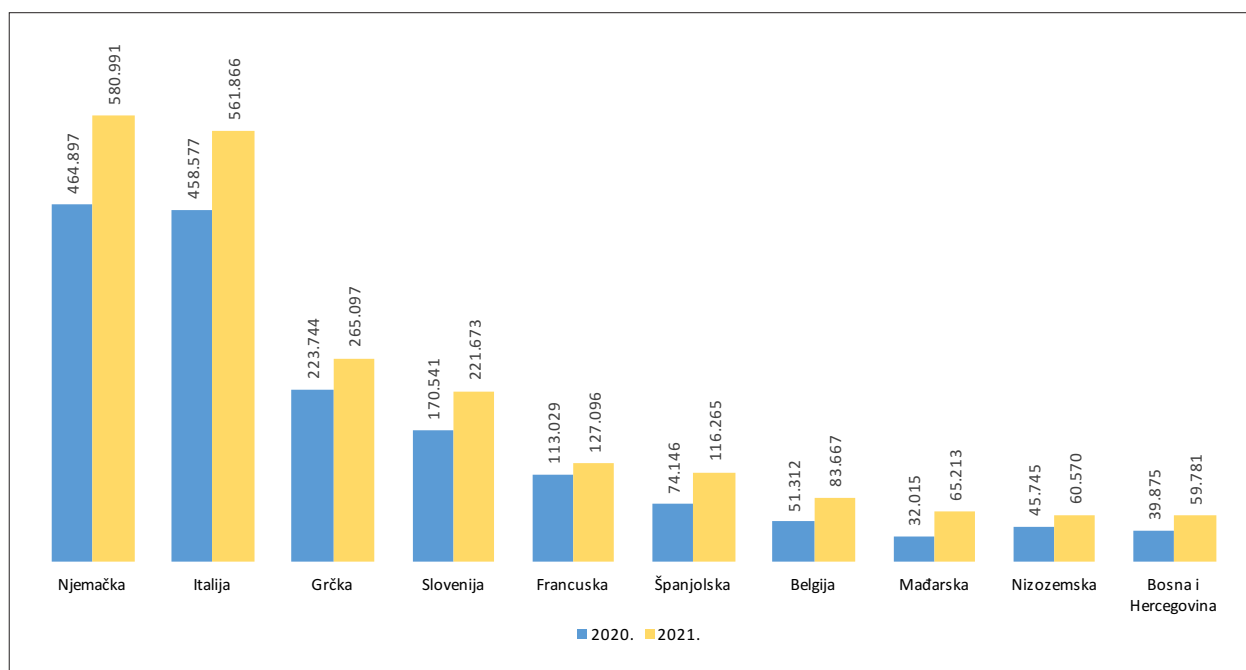
Izvor: DZS; obrada HGK – ŽK Zadar

Robni izvoz Zadarske županije u 2020. i 2021. godini - najvažnija tržišta, tisuće kuna

Izvor: DZS; obrada HGK – ŽK Zadar

Robni uvoz Zadarske županije u 2020. i 2021. godini - najvažnija tržišta, kune

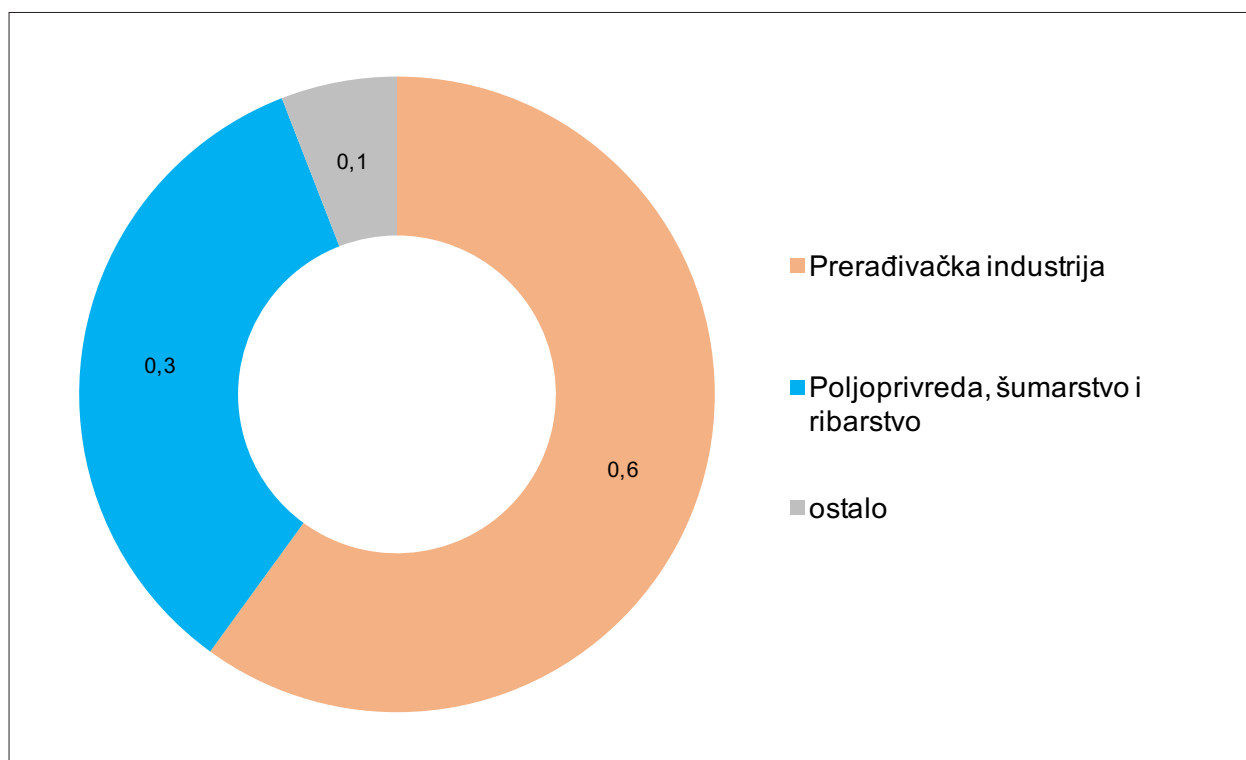
Izvor: DZS; obrada HGK – ŽK Zadar

Italija, Njemačka i Slovenija tradicionalno su najveći vanjskotrgovinski partneri gospodarstva Zadarske županije i s tim zemljama obavi se gotovo pola robne razmjene. Izvoz u Italiju značajno je povećan u 2021. godini, dok je došlo do blagog smanjenja izvoza u Sloveniju. Francuska se približila Sloveniji, a najveći pomak ostvaren je u izvozu u Švicarsku, koja je s petog mjesta istisnula Japan. Japan je dugo bilo jedno od najznačajnijih izvoznih tržišta zahvaljujući izvozu uzgojene tune, ali taj posao posljednjih godina stagnira. Za veliki skok izvoza u Švicarsku zaslužna je metaloprerađivačka industrija. Dok na tržištu izvoza ima značajnih promjena u strukturi država partnera, uvoz roba jednolično raste na svim važnim uvoznim tržištima.

Raspoređeno po područjima djelatnosti (NKD 2007), robnu razmjenu Zadarske županije

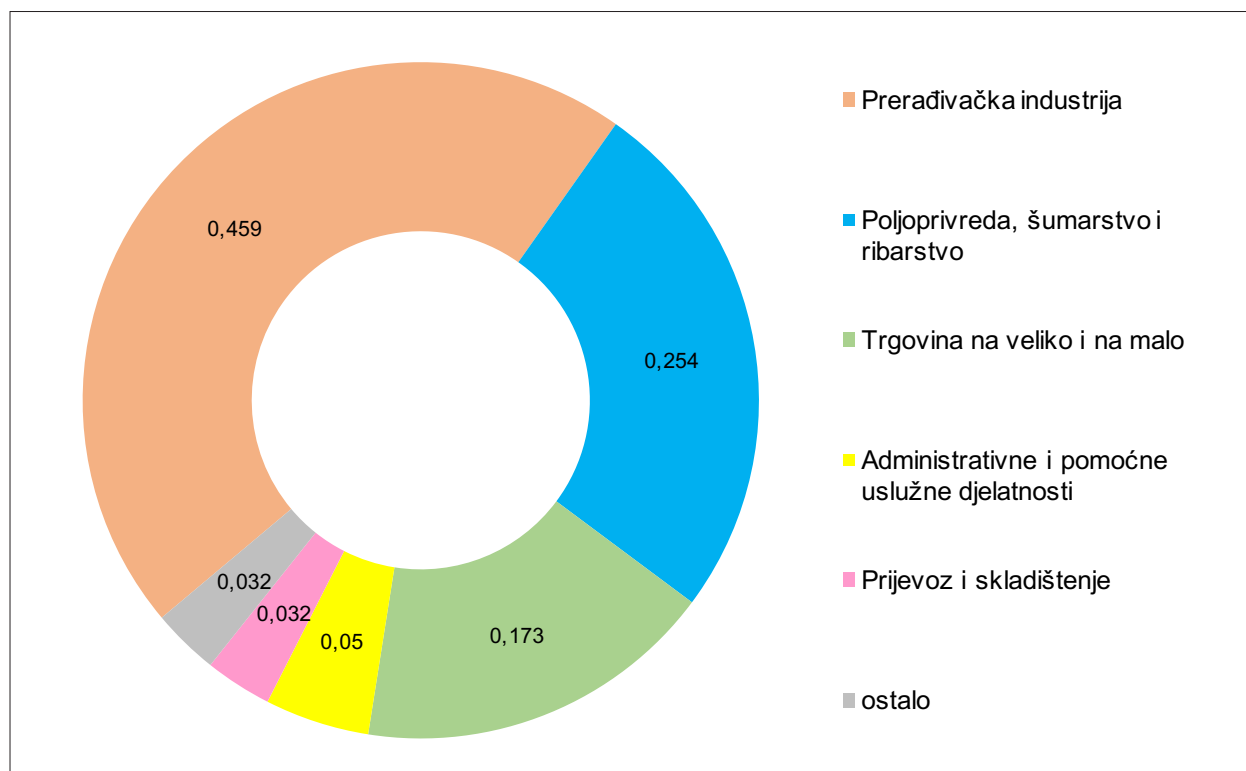
predvodi Prerađivačka industrija, i to sa 60 posto robnog izvoza i 45,9 posto robnog uvoza u 2021. godini. U izvozu su najvećim dijelom proizvodi metalske industrije (alumijski odljevi, alumijske folije), manjim dijelom proizvodi prehrambene industrije, a u uvozu uglavnom repromaterijal za potrebe istih industrija. Vrijednost izvoza od 34,1 posto, koji otpada na područje Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, najvećim dijelom odnosi se na uzgojenu tunu i bijelu ribu. Na uzgajivače ribe veže se i najveći dio robnog uvoza ovog područja djelatnosti, a odnosi se na opremu te hranu za uzgoj ribe. Područje Trgovine na veliko i na malo tek je treće u strukturi robnog uvoza sa 17,3 posto udjela, također treće je u strukturi robnog izvoza. Udjel ostalih područja djelatnosti manje je značajan u robnom uvozu, a osobito u robnom izvozu.

Struktura vrijednosti izvoza Zadarske županije u 2021. godini, po područjima djelatnosti

Izvor: DZS; obrada HGK – ŽK Zadar

Struktura vrijednosti uvoza Zadarske županije u 2021. godini, po područjima djelatnosti

Izvor: DZS; obrada HGK – ŽK Zadar

Kad robnom izvozu pribrojimo i onaj nerobni, odnosno izvoz usluga, dobijemo potpuniju sliku vanjskotrgovinske aktivnosti gospodarstva. Ovi podaci dostupni su iz godišnjih financijskih izvještaja (GFI), koje poduzetnici dostavljaju Financijskoj agenciji, a sadržani su u stavci Prihodi od prodaje u inozemstvu (AOP253). Popis najvećih izvoznika sastavljen je prema visini prihoda od prodaje u

inozemstvu iz njihovih računa dobiti i gubitka. Izvoznike usluga, a to su velike broderske kompanije, hotelske tvrtke i one koje se bave charterom, nećemo naći na popisu robnih izvoznika. Da je njihov doprinos priljevu novca iz inozemstva značajan, svjedoči i njihova zastupljenost na popisu tvrtki s najvećim prihodom od prodaje u inozemstvu.

Najveći izvoznici iz Zadarske županije u 2021. godini*

1.	Aluflexpack novi d.o.o.	Poličnik	17.	Sport & moda d.o.o.	Zadar
2.	Tankerska plovidba d.d.	Zadar	18.	Radion d.o.o.	Benkovac
3.	Cromaris d.d.	Zadar	19.	Zračna luka Zadar d.o.o.	Zemunik Donji
4.	LTH Metalni lijev d.o.o.	Benkovac	20.	Arbacommerce d.o.o.	Zadar
5.	Tankerska next generation d.d.	Zadar	21.	Mardešić d.o.o.	Sali
6.	Kali tuna d.o.o.	Kali	22.	Maraska d.d.	Zadar
7.	Pelagos net farma d.o.o.	Zadar	23.	EZ engineering d.o.o.	Bibinje
8.	Jadran-tuna d.o.o.	Biograd na Moru	24.	Kamper & travel d.o.o.	Zaton
9.	Kornat ittica d.o.o.	Pakoštane	25.	Falkensteiner hotelmanagement d.o.o.	Zadar
10.	Turisthotel d.d.	Zadar	26.	Olimp d.o.o.	Benkovac
11.	HSTEC d.d.	Zadar	27.	Mišlov d.o.o.	Poličnik
12.	R. Z. Omega 3	Kali	28.	Ilirija d.d.	Biograd na Moru
13.	Pitter putnička agencija d.o.o.	Tkon	29.	Jukić, obrt, vl. Tihomir Jukić	Poličnik
14.	Thome Croatia d.o.o.	Zadar	30.	Adria more d.o.o.	Pakoštane
15.	Marina Dalmacija d.o.o.	Sukošan	31.	Bavaria yachting servis, d.o.o.	Tkon
16.	NETA Tvornica mreža d.o.o.	Biograd na Moru	32.	International yacht corporation d.o.o.	Zadar

* prema iznosima unesenim u GFI, stavka AOP 253, Prihodi od prodaje u inozemstvu
Izvor: FINA; obrada HGK – ŽK Zadar

POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO

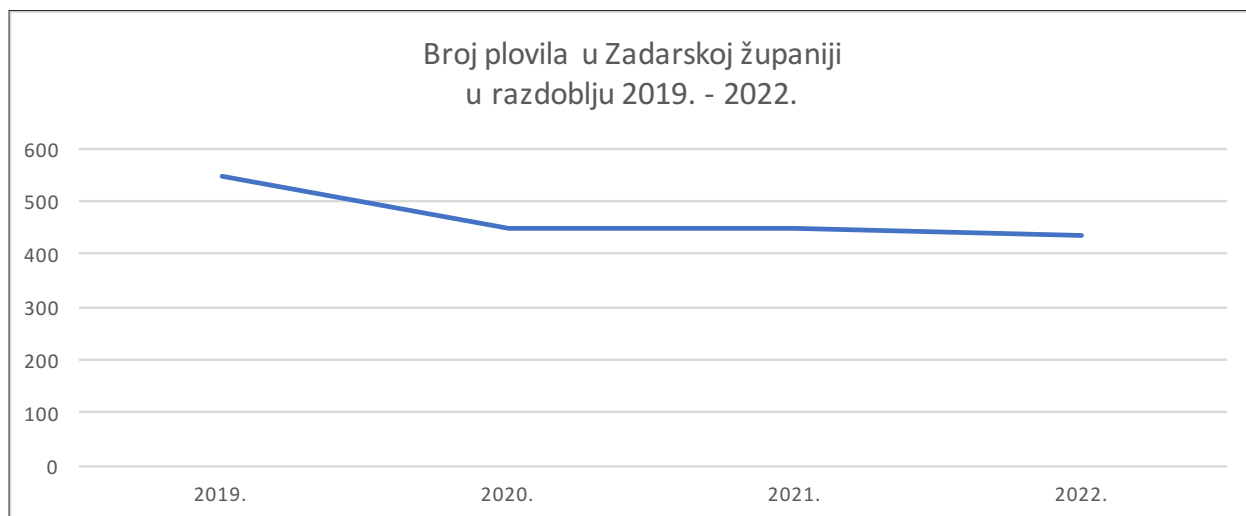
Najvažniji dio ribolova, plivaričarski ribolov, i u 2022. pod utjecajem je novih mjera koje je donio GFCM u suradnji s EK-om i STECF-om. Prema donesenom višegodišnjem planu GFCM-a, ulovi u 2022. i 2023. smanjit će se za pet posto za incuna i osam posto za srdelu od količina koje su ulovljene u 2021. Nakon prijelaznog razdoblja donijet će se novi višegodišnji plan na bazi novih podataka za razdoblje 2024. - 2029., a za svaku sezonu ulova bit će određen maksimalan limit ulova.

U 2022. kvota za izlov tune ostala je ista, 950,3 tone. Od te ukupne kvote, 833 t otpada na gospodarski ribolov i 90 t na udičarske alate. Maksimalni dopušteni prilov je 8,3 t.

Kočarski ribolov pod utjecajem je novih mjera koje se provode u glavnom ribolovnom području – Jabučkoj kotlini. Tu je primjetan oporavak najvažnijih demerzalnih vrsta riba. Zaštitu Jabučke kotline provode talijanska i hrvatska strana zajedno i mjera je dala rezultate. Svi znanstveni podaci upućuju na oporavak stokova oslića, trlje i škampa.

Veličina, karakteristike i struktura ribolovne flote Zadarske županije u razdoblju 2019. - 2022.

Broj plovila u Zadarskoj županiji u razdoblju 2019. - 2022.

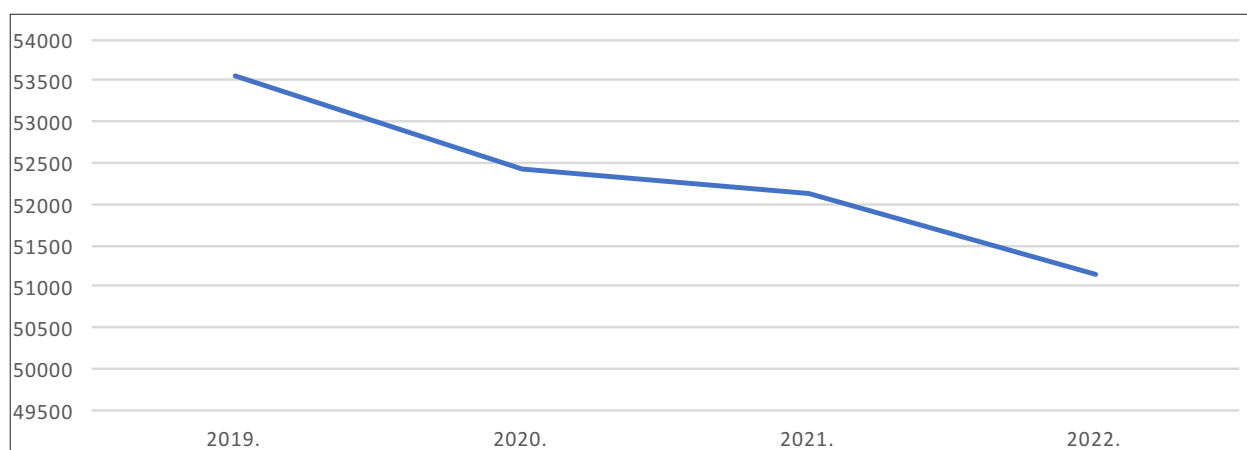

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj ribarskih plovila 2019. - 2022. jest stabilan. Nakon 2020. broj brodova relativno je nepromijenjen. Mjere izlaska iz ribolova

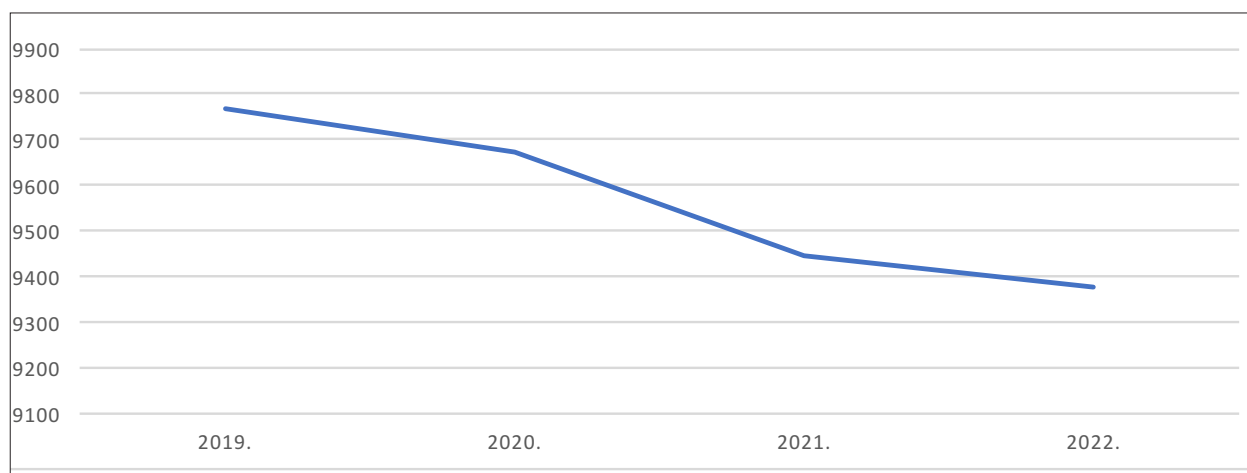
posljednjih godina stabilizirao je broj ribarskih brodova u Zadarskoj županiji.

KW ribolovne flote u Zadarskoj županiji u razdoblju 2019. - 2022.

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; obrada: HGK – ŽK Zadar

GT ribolovne flote u Zadarskoj županiji u razdoblju 2019. - 2022.

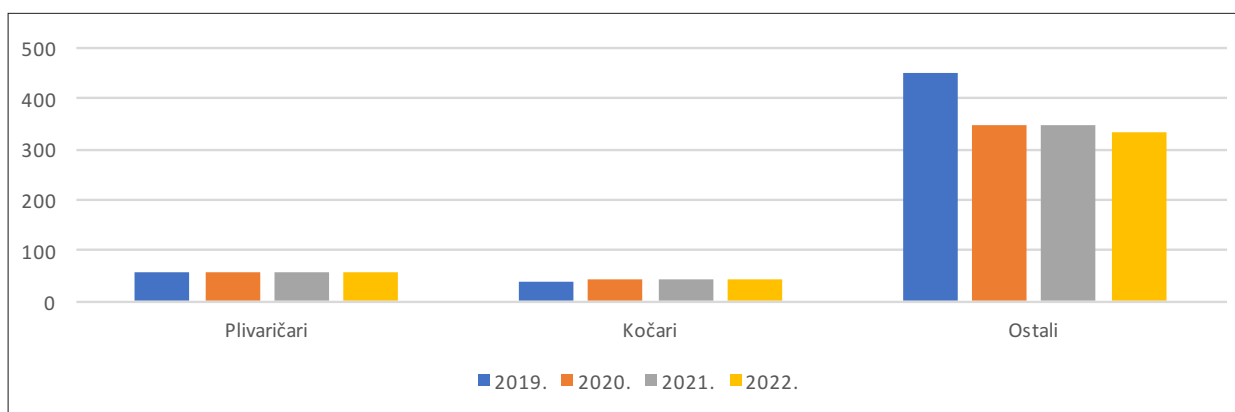

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; obrada: HGK – ŽK Zadar

Kako se smanjuje broj brodova, smanjuje se i ukupni ribolovni napor izražen u KW i GT. Tako je vidljiv trend smanjenja ukupnoga ribolovnog napora koji je proporcionalan trendu smanjenja ribolovnih plovila. U promatranom

razdoblju (2019. – 2022.) ukupni kapacitet flote izražen u KW smanjen je za 2408 KW, s 53.553 na 51.145, dok je ukupna tonaža flote smanjena za 596 GT, s 9.771 na 9.375 GT.

Broj plovila prema vrsti ribolovnog alata u Zadarskoj županiji u razdoblju 2019. - 2022.

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; obrada: HGK – ŽK Zadar

U razdoblju 2019. – 2022. vidljivo je da broj kočara i plivaričara ostaje isti, dok se broj ostalih brodova lagano smanjuje. Posljedica je to novih propisa koji posljednjih godina reguliraju plivaričarski i kočarski ribolov, ali i

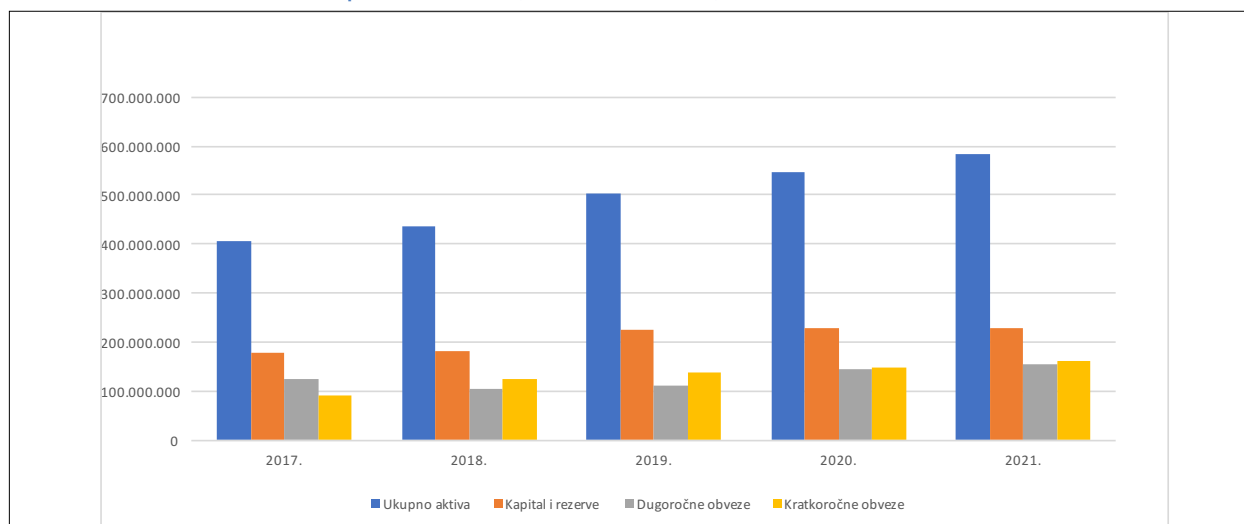
ribolov malih ribarskih brodova. Dakle, nije moguće povećanje ribolovnog napora (broj brodova, ukupni GT i ukupni KW) jer doneseni propisi žele što bolje održati postojeće stokove sitne plave i bijele ribe.

Kretanje nekih stavki bilance djelatnosti A 01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) u razdoblju 2017. - 2021., kune

Bilanca	AOP	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Ukupno aktiva	65	407.682.247	436.690.853	502.390.918	546.496.661	583.409.938
Kapital i rezerve	67	178.022.301	180.527.346	224.309.153	229.141.974	230.145.174
Dugoročne obveze	95	126.219.343	104.159.660	111.472.907	143.767.301	155.944.931
Kratkoročne obveze	107	90.362.477	125.972.029	138.293.140	148.519.913	162.152.675
Zaposleni djelatnosti A 01		316	347	373	392	383
Broj poduzeća djelatnosti A 01		54	94	106	113	120

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Izabrane stavke bilance djelatnosti A 01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i usluge povezane s njima) u razdoblju 2017. - 2021.

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

U promatranom petogodišnjem razdoblju (2017. - 2021.) vidljiv je porast stavke ukupne aktive s 407,7 na 583 mil. kn i porast stavke kapitala i rezerve sa 178 na 230,1 mil. kn.

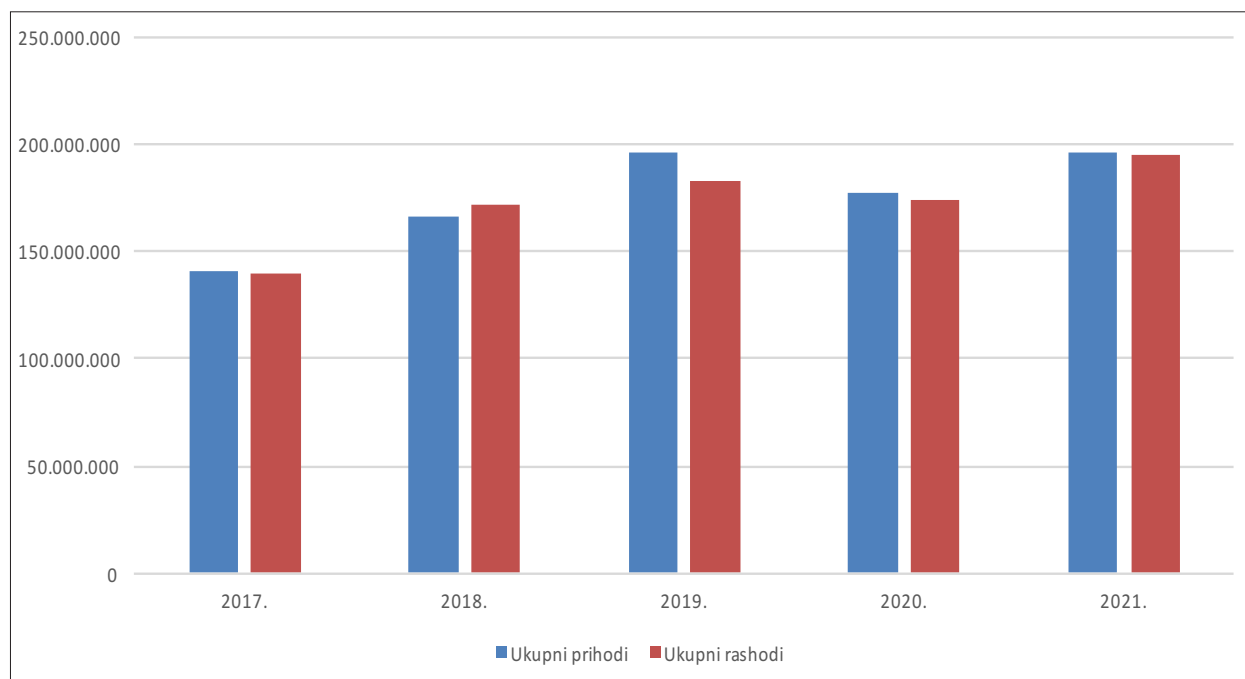
Porast dugoročnih obveza sa 126,2 mil. kn na 155,9 mil. kn te porast kratkoročnih obveza s 90,4 na 162,2 mil. kn upućuje na povećanje zaduženosti ove djelatnosti.

Izabrane stavke računa dobiti i gubitka djelatnosti A 01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) za 2021. godinu, kune

Račun dobiti i gubitka	AOP	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Troškovi osoblja	137	24.351.304	27.368.349	32.739.399	33.706.908	35.698.736
Ukupni prihodi	177	140.632.860	166.300.777	196.107.350	176.608.647	195.877.958
Ukupni rashodi	178	139.769.140	171.095.503	183.165.093	173.707.326	194.775.258
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	863.720	-4.794.726	12.942.257	2.901.321	1.102.700
Dobit ili gubitak razdoblja	183	310.266	-5.765.810	11.792.013	2.258.360	470.086
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	284	1.425.597	3.849.340	9.735.738	26.882.937	8.281.235
Zaposleni djelatnosti A 01		316	347	373	392	383
Broj poduzeća djelatnosti A 01		54	94	106	113	120

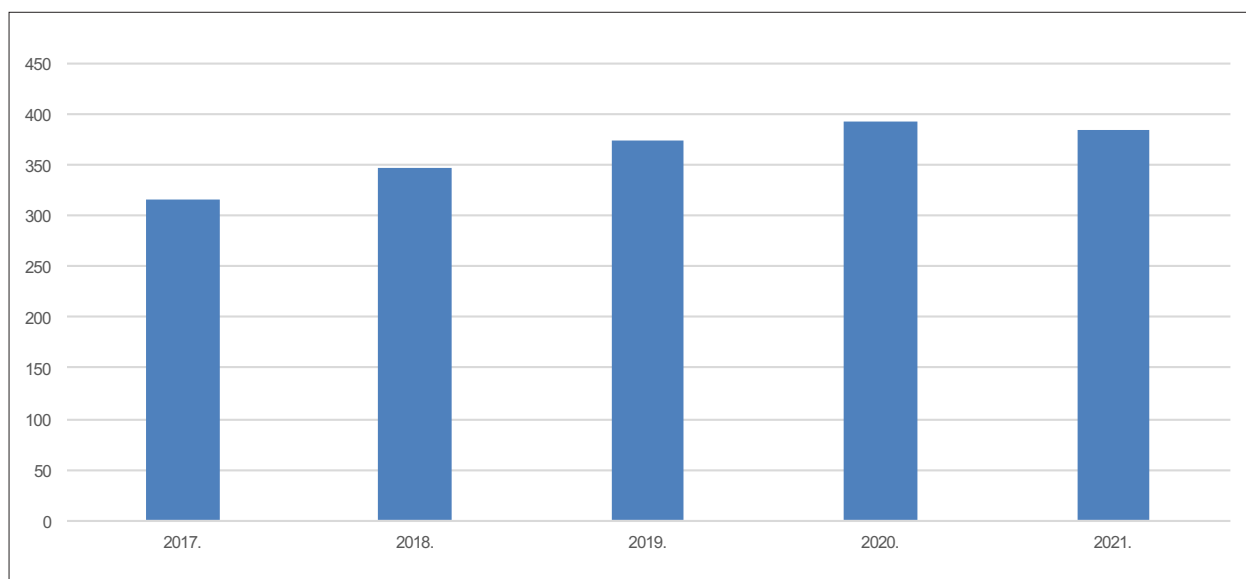
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Kretanje ukupnih prihoda i rashoda djelatnosti A01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i usluge povezane s njima) u razdoblju 2017. - 2021.

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Prosječan broj zaposlenih djelatnosti A 01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) 2017. - 2021.

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Promatranjem ukupnih prihoda i rashoda u razdoblju 2017. - 2021. vidljivo je da su u svim godinama ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda, osim u 2018. koja je bila izrazito loša za ovu djelatnost. Ukupni prihodi ove djelatnosti kreću se od 140 do 195 mil. kn, dok se ukupni rashodi kreću od 139,8 do 194,7 mil. kn. Neto-dobit ove djelatnosti u promatranom

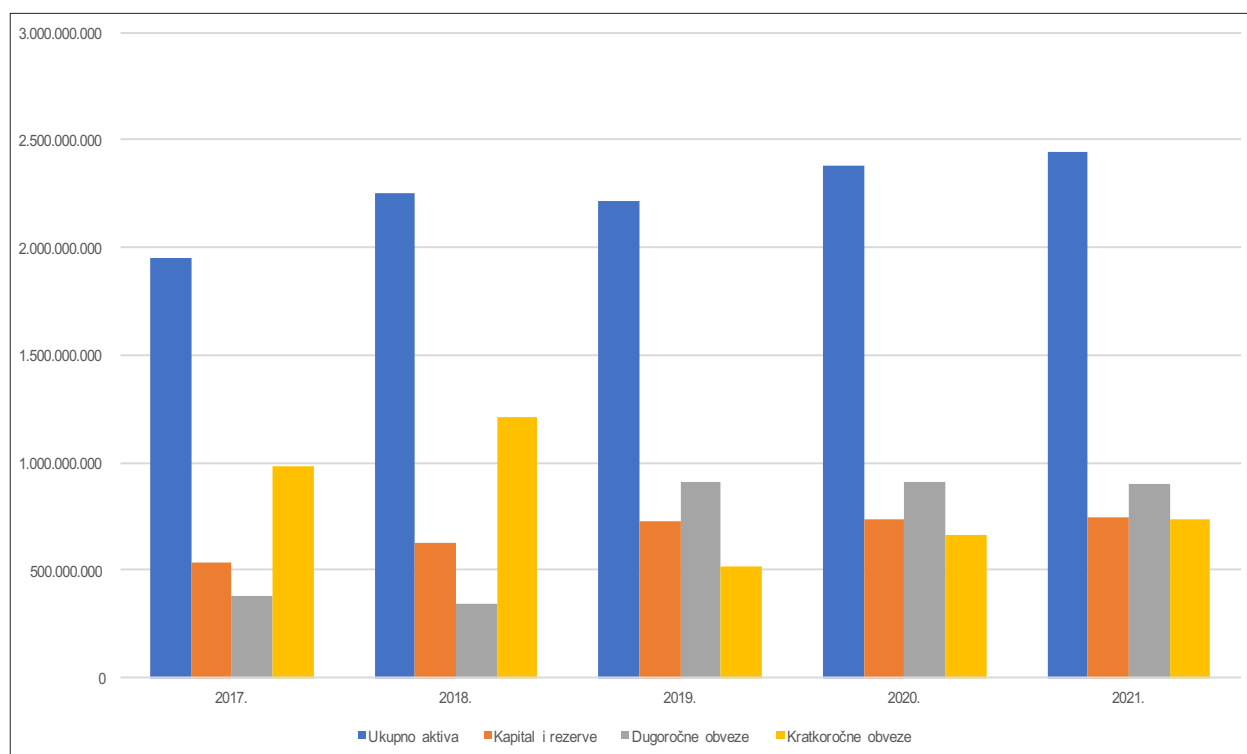
razdoblju kreće se od 310.000 kn do 11,8 mil. kn, osim u 2018. kad je iskazan gubitak od 5,8 mil. kn. Prosječan broj zaposlenih raste do 2021. kad je zabilježeno smanjenje broja zaposlenih. Brutoinvesticije samo u novu dugotrajnu imovinu rastu i u posljednjoj godini iznosile su 8,3 mil. kn.

Izabrane stavke bilance djelatnosti A 03 (Ribarstvo) za 2021. godinu, kune

Bilanca	AOP	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Ukupno aktiva	65	1.947.514.877	2.252.693.479	2.219.058.555	2.374.617.554	2.445.773.319
Kapital i rezerve	67	534.762.134	629.889.654	726.312.191	734.525.657	746.264.271
Dugoročne obveze	95	383.456.564	343.362.741	910.382.233	905.760.752	899.361.137
Kratkoročne obveze	107	980.336.927	1.206.895.807	518.826.326	663.945.115	733.614.725
Zaposleni djelatnosti A 03		1.113	1.363	1.407	1.407	1.557
Broj poduzeća djelatnosti A 03		56	77	75	75	72

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Izabrane stavke bilance djelatnosti A 03 (Ribarstvo) u razdoblju 2017. - 2021.

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Djelatnost ribarstva u razdoblju 2017. - 2021. bilježi stalni rast ukupne aktive s 1,9 na 2,4 mlrd. kn. Stavka kapitala i rezervi raste u cijelom promatranom razdoblju i u 2021.

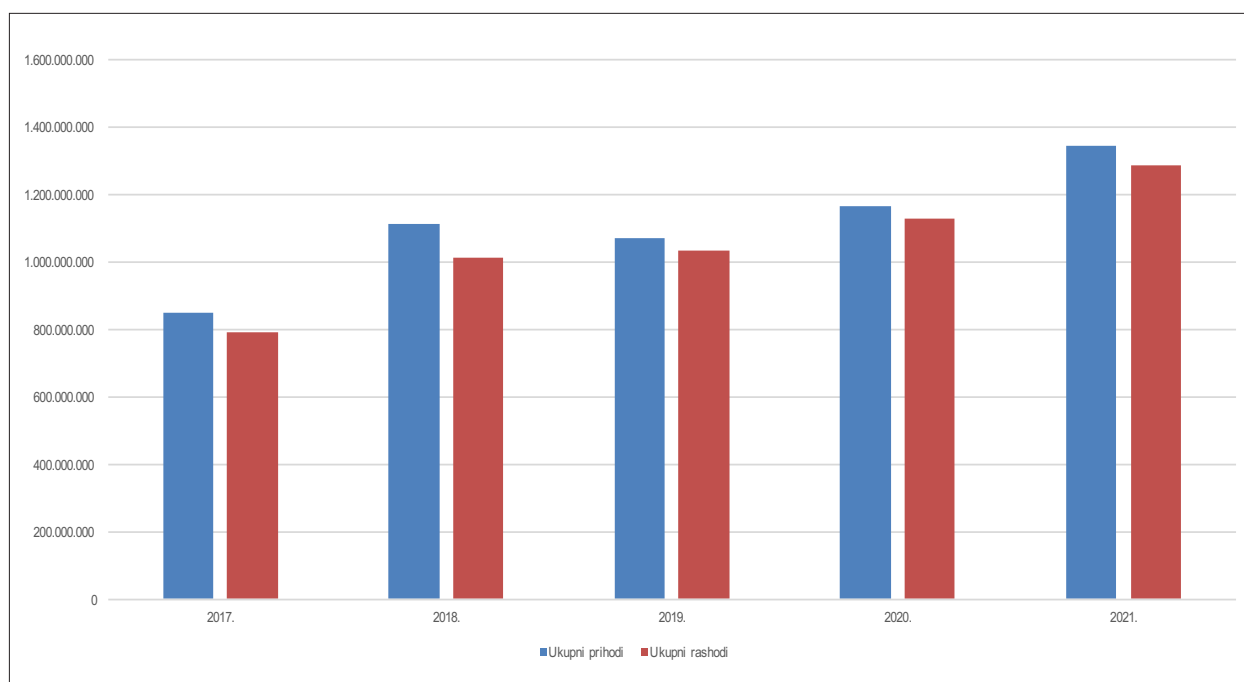
iznosi 746,3 mil. kn. Pregledom obveza vidljivo je da od 2018. prevladavaju dugoročne obveze nasuprot kratkoročnih što upućuje na poboljšano poslovanje poduzeća.

Izabrane stavke računa dobiti i gubitka djelatnosti A 03 (Ribarstvo) za 2021. godinu, kune

Račun dobiti i gubitka	AOP	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Troškovi osoblja	137	123.260.460	160.825.924	177.419.808	184.680.767	197.022.623
Ukupni prihodi	177	847.810.300	1.108.510.417	1.068.812.067	1.163.966.925	1.342.429.258
Ukupni rashodi	178	789.182.379	1.008.309.924	1.030.442.530	1.127.040.329	1.285.625.375
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	58.627.921	100.200.493	38.369.537	36.926.596	56.803.883
Dobit ili gubitak razdoblja	183	51.453.857	87.248.461	28.535.751	32.160.923	49.462.370
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	284	98.436.249	81.930.166	58.366.268	70.342.675	142.185.683
Zaposleni djelatnosti A 03:		1.113	1.363	1.407	1.407	1.557
Broj poduzeća djelatnosti A 03		56	77	75	75	72

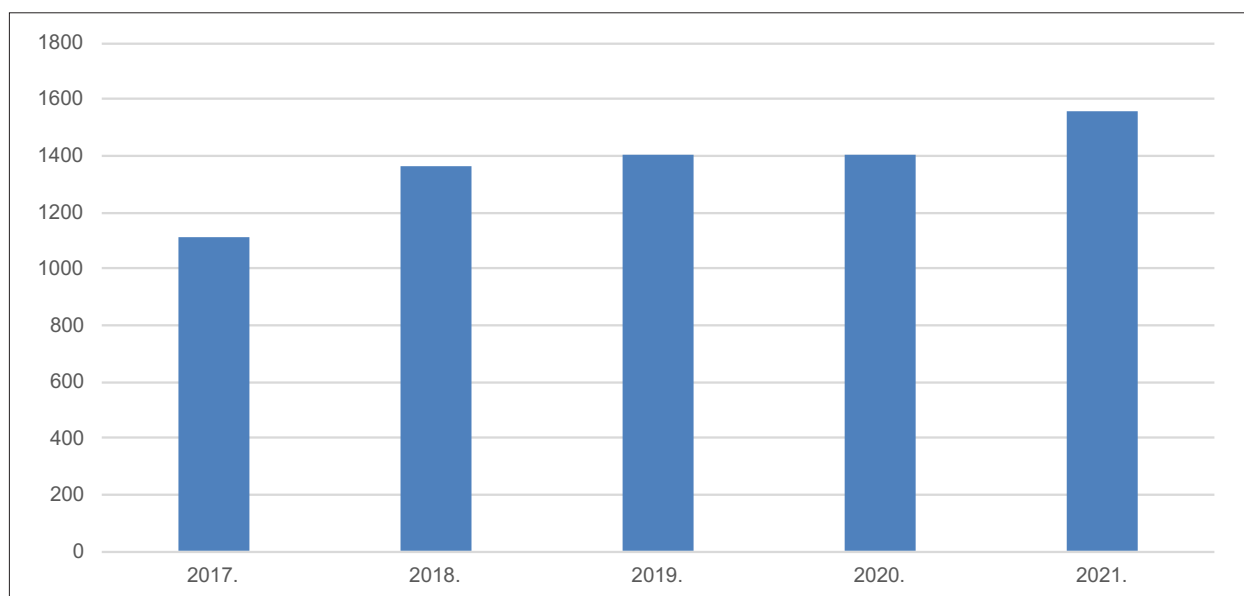
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Kretanje ukupnih prihoda i rashoda djelatnosti A 03 (Ribarstvo) u razdoblju 2017. - 2021.

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Prosječan broj zaposlenih djelatnosti A03 (Ribarstvo) 2017. – 2021.

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Promatranjem kretanja ukupnih prihoda i rashoda u razdoblju 2017. - 2021. vidljivo je da su ukupni prihodi uvijek veći od rashoda i kreću se u rasponu od 848 mil. kn do 1,3 mlrd. kn (ukupni prihodi) i 789 mil. kn do 1,285 mlrd. kn (ukupni rashodi). Netodobit u ovom razdoblju bila je najviša u 2018. godini, 87,2

mil. kn, a najniža u 2019., 28,5 mil. kn. Iznos brutoinvesticija kreće se od 58,3 mil. kn u 2019. do 142,2 mil. kn u 2021. Porast broja zaposlenih vidljiv u prethodnim godinama nastavio se i u 2021., pa je tako u 2021. zabilježeno 1.557 zaposlenih, najviše u posljednjih pet godina.

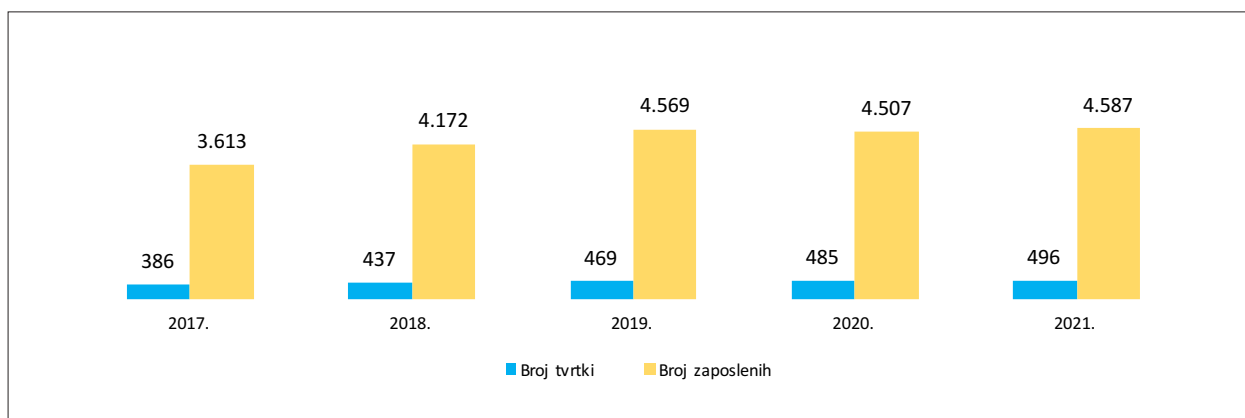
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Prerađivačka industrija Zadarske županije – sažetak za 2021. godinu:

- 4.587 zaposlenih na kraju godine, 1,8 % više nego 2020. godine
- 3,82 milijarde kuna ukupnih prihoda, 17,8 % više
- 147 milijuna kuna brutodobiti, 107,1 % više
- 4,18 milijardi kuna vrijednosti aktive, 9,2 % više
- 1,04 milijarde vrijednosti kapitala i rezervi, 11,5 % više
- 8.379 kuna prosječna brutoplaća, 5,7 % više nego u 2020. godini.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta područja djelatnosti: B - Rudarstvo i vađenje, C - Prerađivačka djelatnost, D - Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, bez posljednje skupine 35.3 Opskrba parom i klimatizacija. U Zadarskoj županiji daleko je najznačajnije od ovih područja C - Prerađivačka djelatnost, koja je u poslovnoj 2021. godini postignutim ukupnim prihodima prestigla i G – Trgovinu na veliko i na malo. Rastu prihoda, zaposlenosti i dobiti Prerađivačke industrije u posljednjih nekoliko godina najviše su pridonijele tvrtke iz odjeljaka C24 – Proizvodnja metala i C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda, ali i niz tvrtki iz cijele lepeze drugih odjeljaka djelatnosti.

Broj zaposlenih i broj tvrtki u Prerađivačkoj industriji Zadarske županije, stanje krajem razdoblja

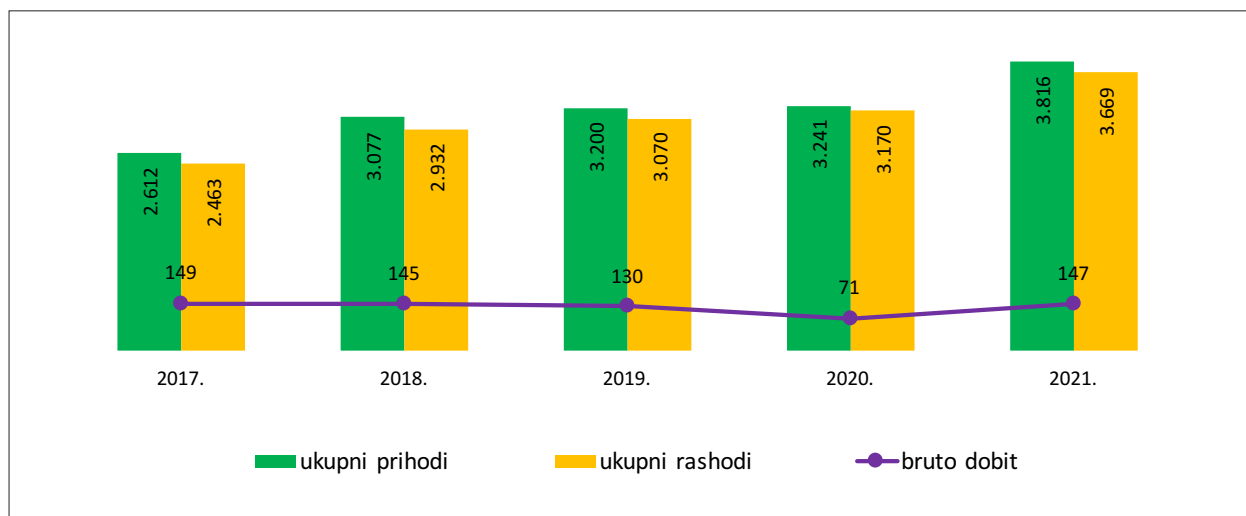

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Višegodišnji rast broja zaposlenih ipak je zaustavljen u 2020. godini kao posljedica smanjenja narudžbi na početku pandemije i opće nesigurnosti u poslovanju tijekom cijele godine. Pojedini odjeljci djelatnosti teže su se oporavljali, ali masovnih otpuštanja nije bilo, poglavito zbog mjera Vlade RH. Povećana poslovna aktivnost u 2021. godini traži i veću razinu zaposlenosti, pa Prerađivačka industrija krajem 2021. ima 4.587 ukupno zaposlenih, nešto više nego krajem 2019. godine. Povećan je i broj aktivnih poslovnih subjekata, GFI za 2021. godinu predalo je njih 496. Najveći

je broj tvrtki iz područja C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda, ukupno 132, od čega su njih 111 iz kategorije mikropoduzetnika. Isto područje djelatnosti ima i velik broj zaposlenih, od ukupno 4.587 zaposlenih u Prerađivačkoj industriji njih 1.279 zaposleno je u području C10 (od toga polovica u odjeljku C107 – Proizvodnja pekarskih i brašneno-konditorskih proizvoda). Još više, njih 1.377, zaposleno je u području C24 – Proizvodnja metala, a gotovo svi u dvjema velikim tvrtkama: Aluflexpacku novom d. o. o. i LTH Metalnom lijevu d. o. o.

Ukupni prihodi i rashodi u Prerađivačkoj industriji gospodarstva
Zadarske županije, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Prerađivačka industrija ostvarila je za 17,8 posto veće ukupne prihode u 2021. u odnosu na 2020. godinu. Ukupni rashodi povećani su 15,8 posto, pa je i dobit prije oporezivanja u vrijednosti od 147 milijuna kuna bila veća nego u 2020. godini. Nešto veću brutodobit tvrtke

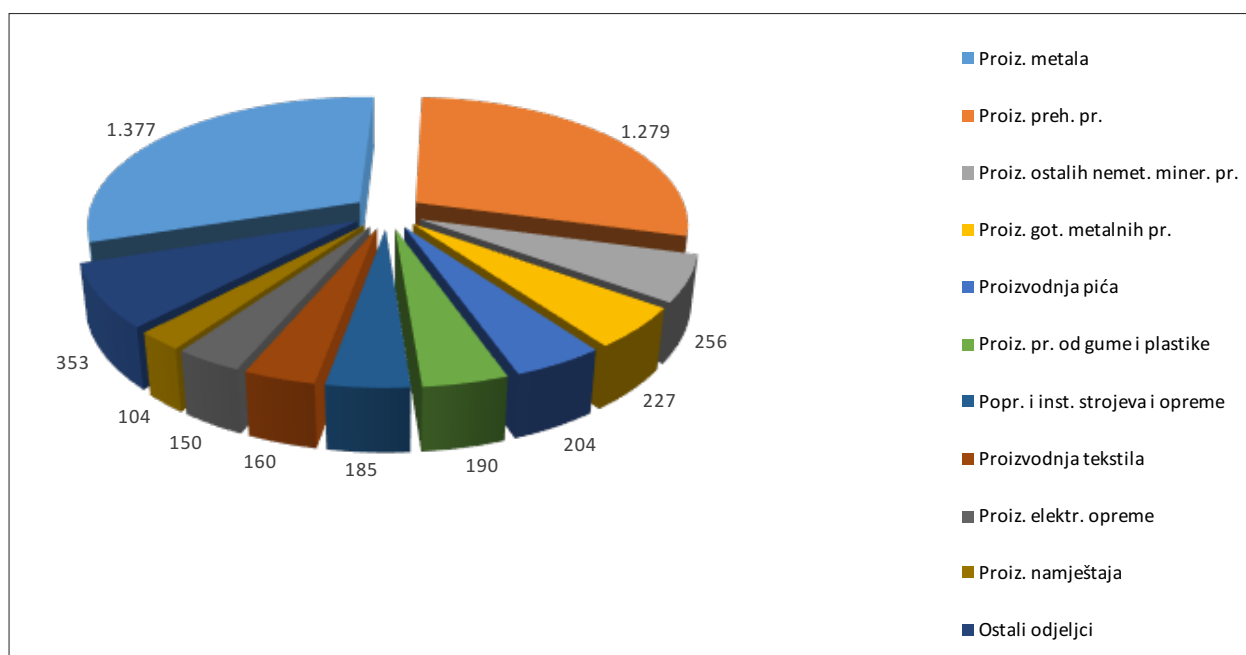
iz Prerađivačke industrije ostvarile su 2017. godine. Gotovo polovicu prihoda Prerađivačke industrije ostvarile su dvije velike tvrtke iz odjeljka Proizvodnje metala: Aluflexpack novi d. o. o. i LTH Metalni lijev d. o. o. LTH Metalni lijev ima i najveću pojedinačnu dobit.

Broj zaposlenih, prihodi i financijski rezultat Prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije u 2020. i 2021. godini, po odjeljcima djelatnosti

Odjeljak djelatnosti		Broj GFI			Broj zaposlenih			Ukupni prihodi, kune			Dobit ili gubitak prije oporezivanja, kune		
Oznaka	Naziv	2020.	2021.	Indeksi 2021./20.	krajem razd.	2021.	2021./20.	2020.	2021.	2021./20.	2020.	2021.	Indeksi 2021./20.
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	485	496	102,3	4.507	4.587	101,8	3.240.694.724	3.816.048.430	117,8	71.042.191	147.092.817	207,0
C10	Proiz. preh. pr.	132	132	100,0	1.313	1.279	97,4	550.834.440	650.523.848	118,1	12.213.628	26.417.414	216,3
C11	Proizvodnja pića	16	16	100,0	205	204	99,5	101.310.777	134.546.167	132,8	-19.724.869	-2.400.840	12,2
C13	Proizvodnja tekstila	20	19	95,0	211	160	75,8	72.461.893	87.197.657	120,3	5.140.142	5.062.337	98,5
C14	Proizvodnja odjeće	9	11	122,2	14	13	92,9	916.184	2.290.259	250,0	-198.358	857.203	
C15	Proiz. kože i srodnih pr.	1	1	100,0	3	5	166,7	190.377	623.467	327,5	-21.259	6.598	
C16	Prerada drva i pr. od drva i pluta	24	20	83,3	64	59	92,2	19.217.439	28.036.533	145,9	1.285.695	765.046	59,5
C17	Proiz. papira i pr. od papira	3	3	100,0	28	24	85,7	13.835.089	22.471.571	162,4	1.718.987	8.584.491	499,4
C18	Tiskanje i umnož. snim. zapisa	19	19	100,0	31	39	125,8	7.255.487	8.886.528	122,5	-1.998.724	-9.640.630	482,3
C19	Proiz. koks i raf. naftnih pr.	2	2	100,0	22	28	127,3	43.258.441	61.366.475	141,9	12.487.049	19.448.750	155,8
C20	Proiz. kemikalija i kem. pr.	9	8	88,9	29	26	89,7	9.894.968	13.159.299	133,0	-568.637	544.786	
C21	Proiz. osnov. farmac. pr. i farm. priprav.	1	1	100,0	1	1	100,0	1	4.597		-18.083	-11.602	
C22	Proiz. pr. od gume i plastike	30	30	100,0	211	190	90,0	161.043.427	194.216.399	120,6	3.205.096	12.383.830	386,4
C23	Proiz. ostalih nemet. miner. pr.	25	27	108,0	253	256	101,2	257.518.780	295.692.116	114,8	186.635	10.857.153	> 500
C24	Proiz. metala	4	3	75,0	1.331	1.377	103,5	1.497.796.346	1.712.095.760	114,3	52.664.920	42.108.189	80,0
C25	Proiz. got. metalnih pr.	41	46	112,2	171	227	132,7	97.713.624	200.898.207	205,6	3.943.609	10.344.972	262,3
C26	Proiz. računala te elekt. i optičkih pr.	14	13	92,9	47	62	131,9	31.192.916	35.186.658	112,8	3.020.218	3.403.263	112,7
C27	Proiz. elektr. opreme	8	7	87,5	147	150	102,0	88.519.535	103.958.567	117,4	10.189.937	9.591.219	94,1
C28	Proizv. strojeva i uređaja	12	12	100,0	21	21	100,0	20.936.840	16.694.739	79,7	-28.312.890	-3.274.042	11,6
C29	Proiz. mot. vozila, prik. i polup.	3	3	100,0	13	16	123,1	1.811.948	9.008.703	497,2	-430.812	1.810.284	
C30	Proiz. ostalih prijev. sredstava	12	10	83,3	43	33	76,7	12.011.755	10.503.985	87,4	1.271.373	-2.514.523	
C31	Proiz. namještaja	22	31	140,9	135	104	77,0	177.963.856	148.224.034	83,3	7.567.890	2.139.361	28,3
C32	Ostala prerađivačka ind.	9	11	122,2	27	26	96,3	4.459.848	4.374.959	98,1	125.476	42.120	33,6
C33	Popr. i inst. strojeva i opreme	69	71	102,9	187	185	98,9	70.550.753	76.087.902	107,8	7.295.168	10.567.438	144,9

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj zaposlenih u Prerađivačkoj industriji gospodarstva Zadarske županije u 2021. godini

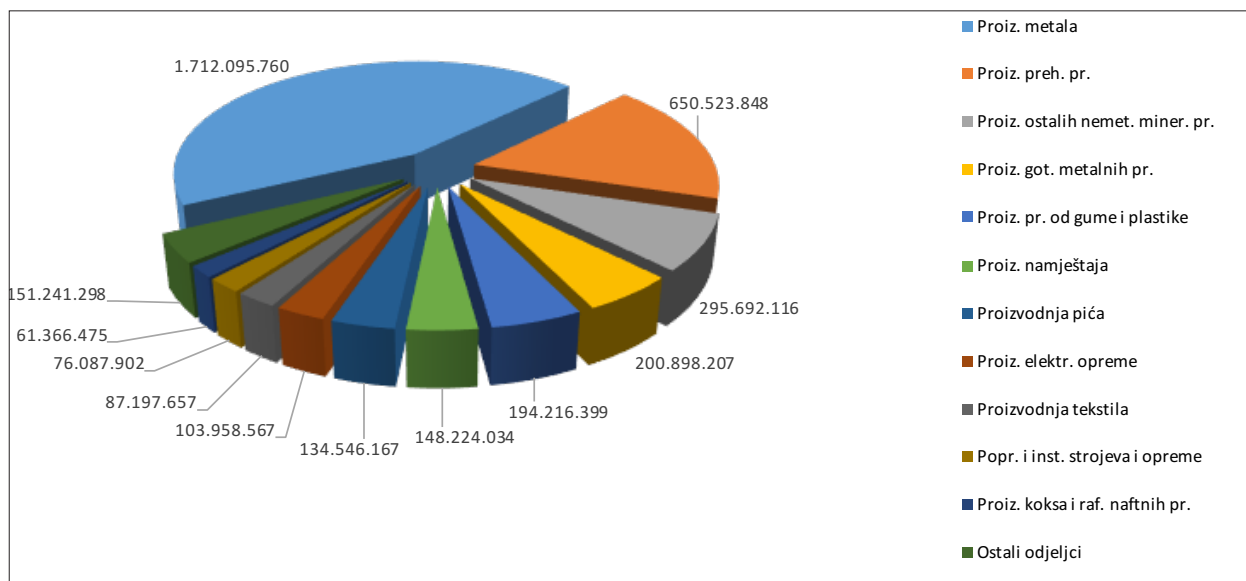
Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Izrazito su dominantni brojem svojih zaposlenika i u 2021. godini odjeljci C24 – Proizvodnja metala i C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda. Dok u odjeljku C24 posluju samo tri tvrtke, u odjeljak C10 smjestile su se čak 132 tvrtke, većinom proizvođači pekarskih proizvoda i prerađivači morskih organizama. U ovom odjeljku brojem zaposlenih vodeći su Tvornica kruha Zadar d. d. (232 zaposlene osobe) i Mardešić d. o. o. (89 zaposlenih). Najveći proizvođači metala, Aluflexpack novi d. o. o. (822 zaposlene osobe) i LTH Metalni lijev d. o. o. (547 zaposlenih) ujedno su i jedni od najvećih poslodavaca u cjelokupnom gospodarstvu Zadarske županije. Valja napomenuti da Aluflexpack novi, apsolutno najveći poslodavac, većinu svojih zaposlenika zapošljava u svojim pogonima izvan Zadarske županije, a svi se pripisuju sjedištu tvrtke u skladu s propisanom FINA-inom metodom evidentiranja. Šaroliku sliku različitih sektora proizvodnje čini još osam odjeljaka s brojem zaposlenih od 104 do 256 po pojedinom odjeljku i još 13 sa znatno manjim brojem zaposlenih. U nekoliko

odjeljaka smanjen je broj zaposlenih, međutim, Prerađivačka industrija u cjelini na kraju 2021. imala je 4.587 zaposlenih ili za 1,8 posto više nego na kraju 2020. godine.

Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u Prerađivačkoj industriji bila je 8.379 kuna, za 5,7 posto bila je veća nego 2020. godine. Ovaj pokazatelj izračunava se dijeljenjem Troškova osoblja (AOP137) s brojem zaposlenih (stanje krajem godine) i 12 mjeseci. Ako broj zaposlenih na kraju godine nije približan prosječnom broju zaposlenih koji su tijekom godine primali plaću, ni ovaj pokazatelj neće biti potpuno realan. Najveće plaće isplaćene su u odjeljcima s relativno malim brojem zaposlenih: Proizvodnja koksa, Proizvodnja električne opreme, Proizvodnja namještaja te Proizvodnja strojeva i uređaja. U odjeljcima s najviše zaposlenih, u odjeljku C24 – Proizvodnji metala, prosječna bruto isplaćena mjesečna plaća bila je 10.044 kune, a u C10 – Proizvodnji prehrambenih proizvoda 7.165 kuna.

Ukupni prihodi (AOP179) Prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije u 2021. godini, kune

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi Prerađivačke industrije iznosili su 3,8 milijardi kuna i bili su za 17,8 posto veći nego prethodne godine. U strukturi ukupnih prihoda, s ostvarenih više od 1,7 milijardi kuna, odjeljak C24 – Proizvodnja metala ostvario je 44 posto ukupnih prihoda Prerađivačke industrije. U ovoj branši to predstavlja povećanje od 14,3 posto u odnosu na prihode iz 2020. godine. Slijedi C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda s 651 milijunom kuna ukupnih prihoda ili 17 posto u strukturi Prerađivačke industrije. Za odjeljak C10 taj iznos predstavlja povećanje ukupnih prihoda za 18,1 posto u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi slijede C23 s 296 mil. kuna, C25 s 201 mil. kuna itd. Povećanje ukupnih prihoda imali su gotovo svi odjeljci, a od većih

odjeljaka smanjenje prihoda bilježi jedino C31 – Proizvodnja namještaja, i to za 16,7 posto.

Brutodobit, odnosno Dobit ili gubitak prije oporezivanja (AOP81) za cijelu Prerađivačku industriju iznosila je 147 milijuna kuna i bila je za 107 posto veća od ostvarene brutodobiti prethodne, 2020. godine. C24 – Proizvodnja metala i ovdje je vodeći odjeljak, ostvarena su 42 milijuna kuna, što je ipak na razini od 80 posto prošlogodišnje brutodobiti. C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda s 26 milijuna kuna za 116,3 posto prestigla je svoju prošlogodišnju brutodobit. Ukupno pet odjeljaka iskazalo je gubitak, najviše C18 – Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa.

Dobit ili gubitak prije oporezivanja (AOP181) Prerađivačke industrije gospodarstva
Zadarske županije u 2021. godini, po odjeljima djelatnosti, kune

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

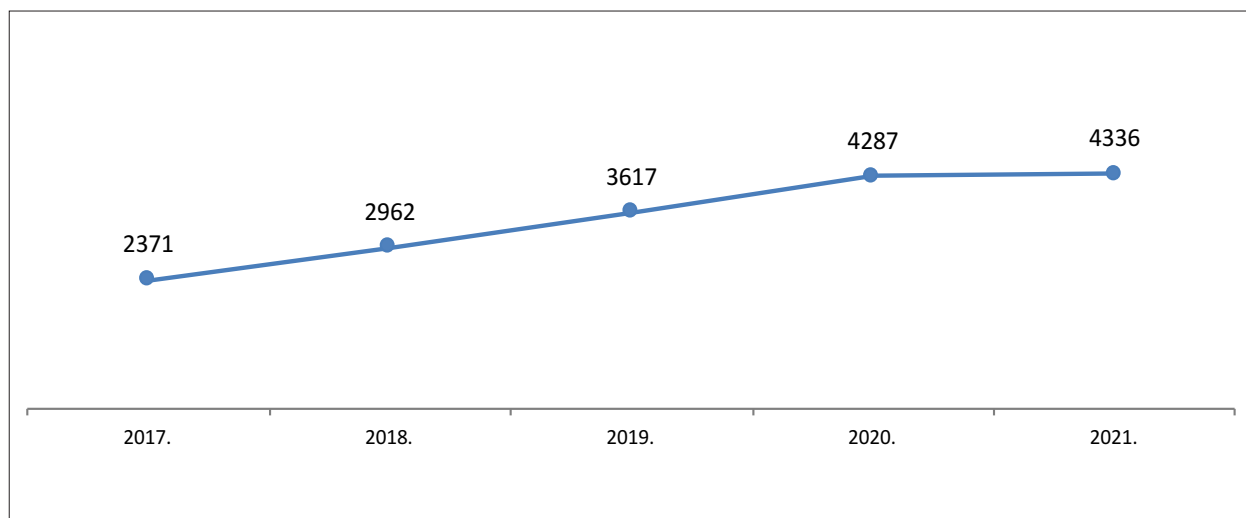
GRADITELJSTVO

Djelatnost graditeljstva Zadarske županije i u poslovnoj 2021. godini bilježi lagani porast rezultata. Broj zaposlenih povećan je za jedan posto u odnosu na prethodnu godinu, a prihodi su povećani za osam posto.

U 2021. godini u Zadarskoj županiji zaprimljen

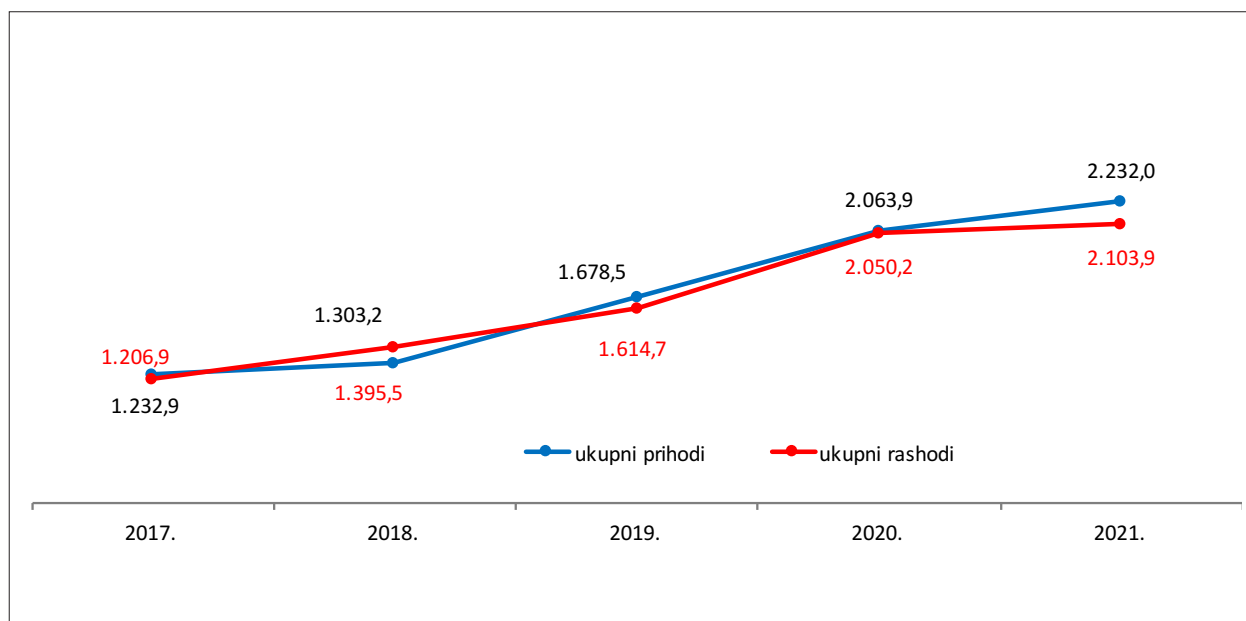
je ukupno 1.221 zahtjev za izdavanjem građevinske dozvole, a u istom su razdoblju riješene 1.422 građevinske dozvole od čega je 1.022 zahtjeva usvojeno. Podatak se odnosi na područje Zadarske Županije osim područja Grada Zadra.

Broj zaposlenih u Građevinarstvu gospodarstva Zadarske županije (stanje krajem razdoblja)

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u Građevinarstvu gospodarstva Zadarske županije (u milijunima kuna)

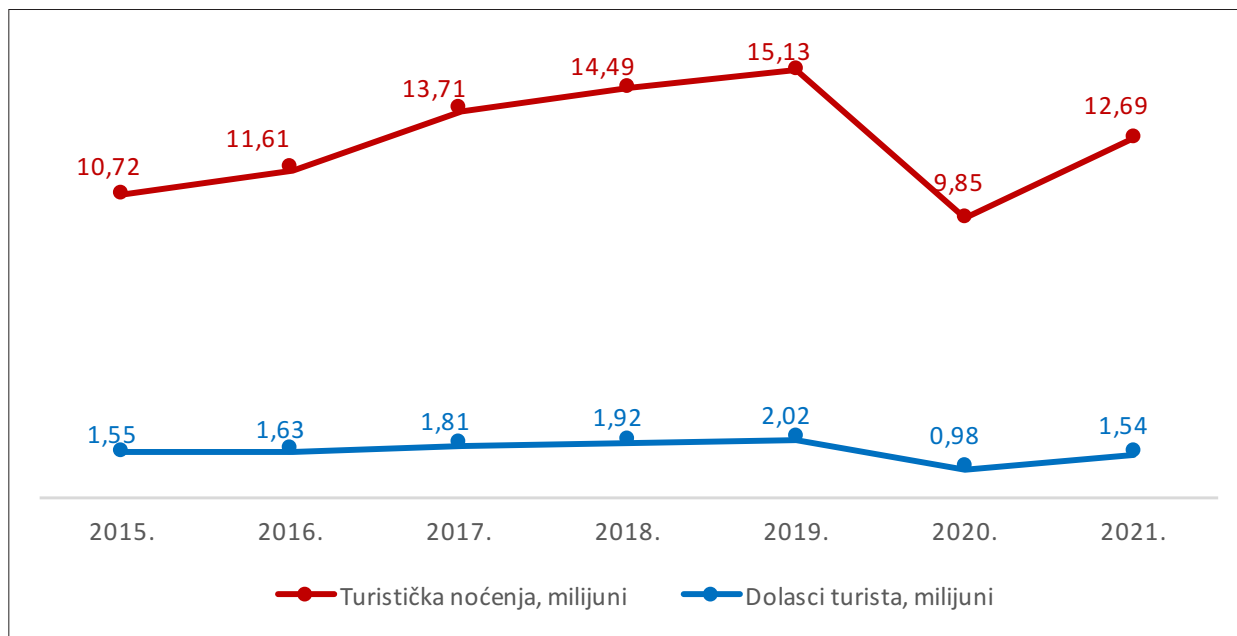

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

TURIZAM

Turistički dolasci i noćenja u 2021. godini

Turistički promet u Zadarskoj županiji

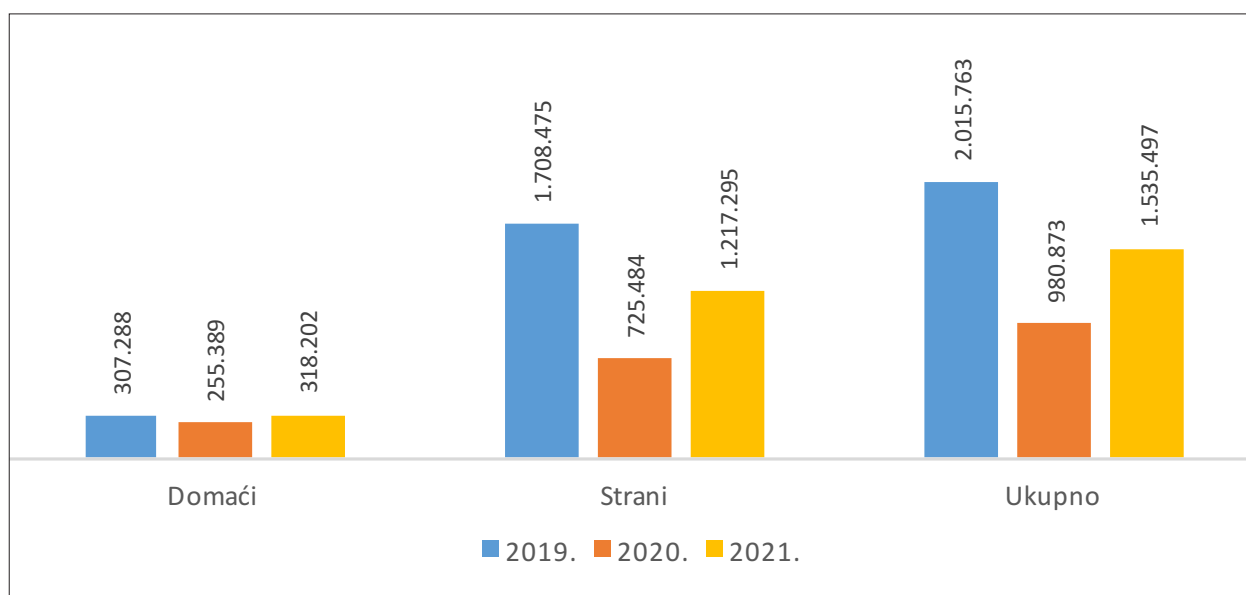
Izvor: TZ Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Prema podacima Turističke zajednice Zadarske županije, u 2021. godini u Zadarskoj županiji ostvareno je ukupno 1.535.497 turističkih dolazaka ili 56,5 posto više nego u 2020. godini te ukupno 12.692.539 noćenja ili 28,9 posto više nego prethodne godine. Dolasci domaćih turista povećani su za 24,6 posto, a dolasci stranih turista povećani su za 67,8 posto. Noćenja domaćih turista smanjena su za 1,5 posto, a noćenja stranih turista povećana su za 47,6 posto, iz čega zaključujemo da su turisti u 2021. godini boravili u županiji u prosjeku nešto kraće nego u prethodnoj godini, odnosno prosječni boravak domaćeg turista iznosio je 11,6 dana, stranog turista 7,4 dana, a prosjek boravka svih

turista bio je 8,3 dana.

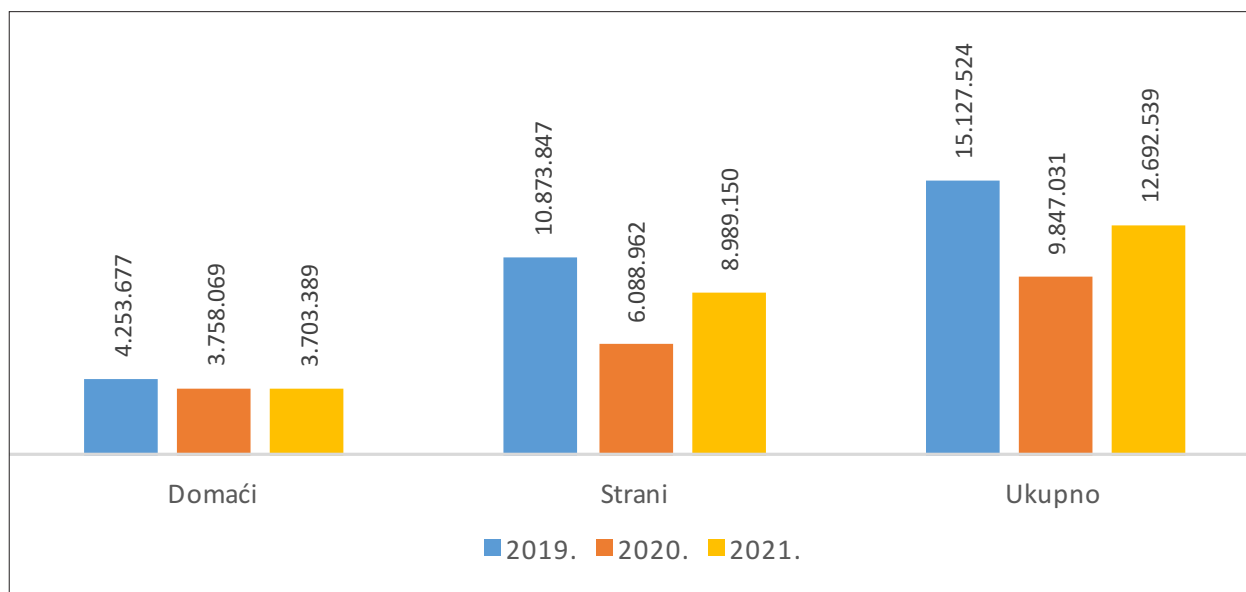
U ovoj analizi potrebno je usporediti turističke rezultate 2021. godine s onima iz rekordne pretpandemijske 2019. godine kako bi se dobio realniji uvid u promatrano stanje. Prema tim usporedbama, u 2021. godini ostvareno je 3,6 posto više dolazaka domaćih gostiju negoli 2019. godine, ali i 28,7 posto manje dolazaka stranih gostiju, a ukupno je ostvareno 23,8 posto manje dolazaka gostiju. Što se tiče noćenja, domaći gosti ostvarili su 12,7 posto manje negoli u 2019. godini, a strani gosti 17,3 posto. Ukupno je ostvareno 16,1 posto manje noćenja negoli u 2019. godini. Prosjek boravka svih gostiju u 2019. godini bio je 7,5 dana.

Broj dolazaka turista u Zadarsku županiju

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj turističkih noćenja u Zadarskoj županiji

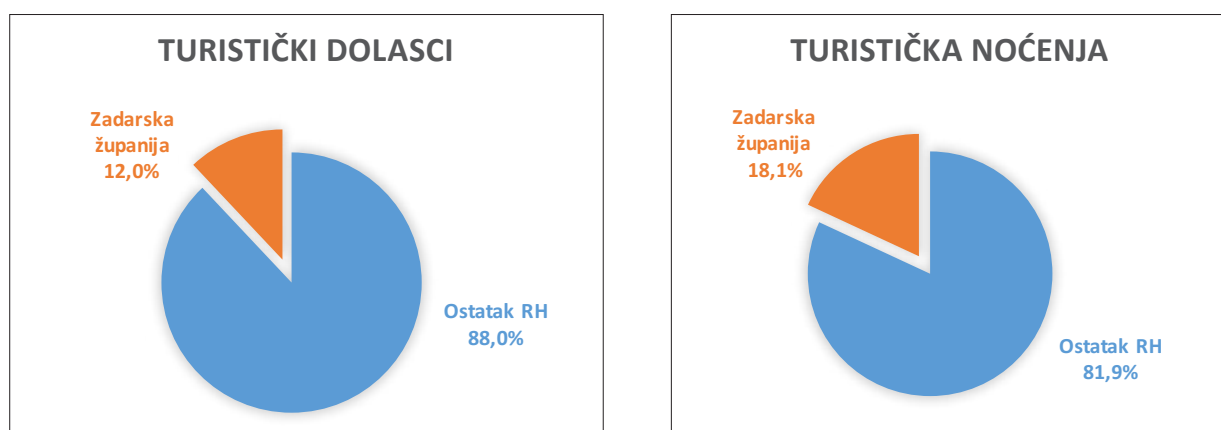

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

U 2020. godini Zadarska županija ostvarila je 12,6 posto svih dolazaka i 18,1 posto svih noćenja u Republici Hrvatskoj. Gotovo identične brojke zabilježene su i u 2021. godini

gledajući udjel Zadarske županije u hrvatskom turističkom prometu, a to se najbolje vidi na grafičkom prikazu u nastavku.

Udjel Zadarske županije u hrvatskom turističkom prometu u 2021. godini

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj dolazaka i noćenja u Zadarskoj županiji po tržištima 2020. i 2021. godine

ZEMLJA DOLASKA	2020.			2021.			indeksi 2021./2020.	
	dolasci	noćenja	% noć.	dolasci	noćenja	% noć.	dolasci	noćenja
Njemačka	163.177	1.527.852	15,52	257.573	2.120.407	16,71	158	139
Slovenija	169.323	1.651.448	16,77	193.685	1.787.477	14,08	114	108
Poljska	88.474	646.481	6,57	132.651	942.295	7,42	150	146
Češka	79.543	608.086	6,18	119.523	882.089	6,95	150	145
Austrija	47.277	368.587	3,74	109.500	748.839	5,90	232	203
Slovačka	32.411	266.487	2,71	71.084	553.192	4,36	219	208
Mađarska	33.892	243.247	2,47	68.202	438.461	3,45	201	180
Nizozemska	8.614	68.378	0,69	32.550	208.197	1,64	378	304
BiH	12.718	115.044	1,17	28.006	196.813	1,55	220	171
Italija	15.818	114.726	1,17	28.498	167.816	1,32	180	146
Francuska	11.288	57.265	0,58	32.308	123.457	0,97	286	216
Švicarska	8.945	69.806	0,71	17.299	104.734	0,83	193	150
Ostala tržišta	54.004	351.555	3,57	126.416	715.373	5,64	234	203
STRANI TURISTI	725.484	6.088.962	61,84	1.217.295	8.989.150	70,82	168	148
DOMAĆI TURISTI	255.389	3.758.069	38,16	318.202	3.703.389	29,18	125	99
UKUPNO	980.873	9.847.031	100,00	1.535.497	12.692.539	100,00	157	129

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Turistička zajednica prati različite vidove fizičkog obujma turističkih kretanja. Ovdje je iznesen prikaz po zemljama dolaska u Zadarsku županiju i po tipovima smještajnih objekata u kojima su turisti boravili. Domaći turisti, gledajući pojedinačno druge emitivne zemlje, ostvarili su najviše noćenja i u 2020. i u 2021. godini, a gledajući u apsolutnim iznosima, broj noćenja domaćih turista gotovo je jednak u 2020. i 2021. godini. Turisti iz Njemačke, sa 16,71 posto ostvarenih ukupnih noćenja, vratili su se na prvo mjesto najbrojnijih stranih gostiju. Na prvom su mjestu tako prestigli turiste iz Slovenije, koji su prethodne godine nakratko prekinuli višegodišnju dominaciju njemačkih gostiju u ostvarenim noćenjima stranih gostiju.

Turisti najviše borave u objektima u domaćinstvu, a ta vrsta smještaja zastupljena je s više od trećine svih noćenja u 2019., 2020. i 2021. godini. U 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu došlo je do povećanja broja noćenja u hotelskom smještaju za 94 posto, u kampovima za 69 posto i u objektima u domaćinstvu za 36 posto. Međutim, kada se broj noćenja iz 2021. godine usporedi s onima iz 2019. godine, tada je vidljivo da još uvijek brojke nisu na razine od prije dvije godine. Najbliži su tim brojkama kampovi koji su u 2021. godini ostvarili 98 posto noćenja iz 2019. godine, hotelski je smještaj na 70 posto, a objekti u domaćinstvu na 82 posto. U tablici u nastavku prikazana su ostvarena noćenja turista u Zadarskoj županiji po pojedinim vrstama objekata u 2019., 2020. i 2021. godini.

Noćenja turista u Zadarskoj županiji po vrstama objekata u 2019., 2020. i 2021. godini

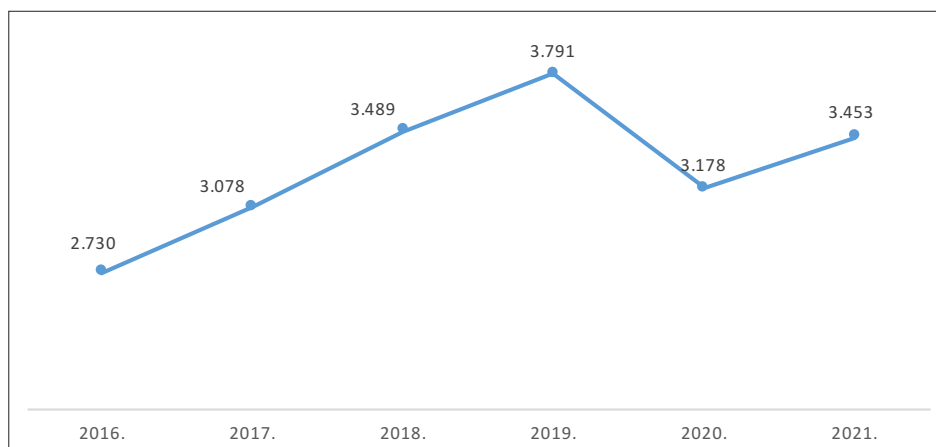
Vrsta objekta	2019.			2020.			2021.			Indeksi 2021./2020.			Indeksi 2021./2019.
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Ukupno
Hoteli	227.353	1.186.300	1.413.653	183.209	325.672	508.881	280.358	704.499	984.857	153,03	216,32	193,53	69,67
Kampovi	123.013	2.037.698	2.160.711	147.093	1.110.354	1.257.447	178.643	1.940.229	2.118.872	121,45	174,74	168,51	98,06
Nekomercijalni smještaj	3.075.632	1.375.271	4.450.903	2.689.532	1.203.436	3.892.968	2.404.587	1.265.837	3.670.424	89,41	105,19	94,28	82,46
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	797	15.861	16.658	1.078	12.754	13.832	1.372	19.901	21.273	127,27	156,04	153,80	127,70
Objekti u domaćinstvu	675.900	4.800.041	5.475.941	622.002	2.695.942	3.317.944	691.217	3.810.622	4.501.839	111,13	141,35	135,68	82,21
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	115.733	750.912	866.645	84.738	353.735	438.473	110.458	590.470	700.928	130,35	166,92	159,86	80,88
Ostalo	2.276	2.805	5.081	1.624	1.462	3.086	1.855	311	2.166	114,22	21,27	70,19	42,63
Plovni objekt	32.897	705.641	738.538	28.793	385.530	414.323	34.899	657.214	692.113	121,21	170,47	167,05	93,71
Restorani	18	28	46	0	77	77	0	67	67	/	87,01	87,01	145,65
Ukupno:	4.253.619	10.874.557	15.128.176	3.758.069	6.088.962	9.847.031	3.703.389	8.989.150	12.692.539	98,54	147,63	128,90	83,90

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK - ŽK Zadar

Turizam je jedna od branši najpogođenijih krizom uzrokovanom pandemijom koronavirusa. Nakon višegodišnjega kontinuiranog rasta svih pokazatelja, 2020. godina bila je dramatična, ali u 2021. godini došlo je do oporavka turističkog prometa. Broj zaposlenih u 2021. godini povećao se za 8,7 posto u odnosu na prethodnu godinu, odnosno s 3.178 zaposlenih na 3.453. Usporedbe radi, u 2019. godini broj zaposlenih iznosio je 3.791. Oporavak se najbolje ogleda u ostvarenju rekordnih ukupnih prihoda od 1,701 milijuna kuna, kojima su nadmašeni ukupni prihodi iz 2019. godine, a koji su

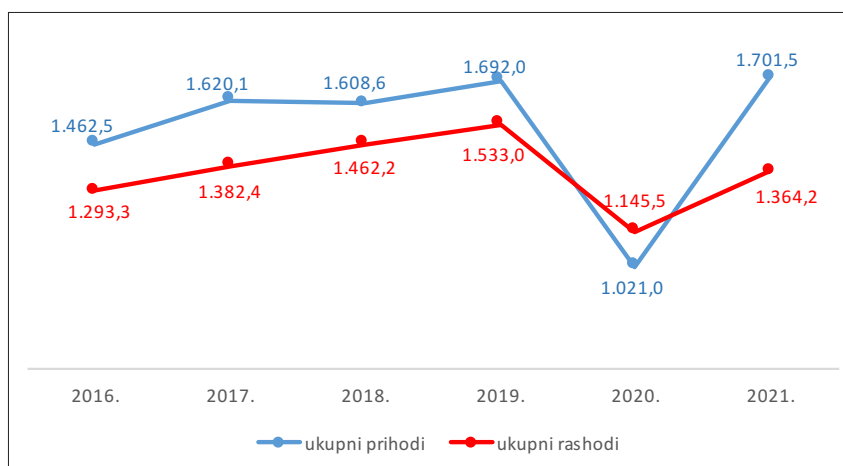
iznosili 1.692 milijuna kuna. U odnosu na 2020. godinu ukupni prihodi povećali su se za 66,7 posto. Rekordni ukupni prihodi odrazili su se i na brutodobit koja je iznosila 337,2 milijuna kuna, a sjetimo se da je 2020. godina završena s brutogubitkom od 124,4 milijuna kuna. Međutim, negativan trend zadržale su investicije, koje su bile intenzivne u nekoliko prethodnih godina prije pandemije. U 2020. godini investicije su iznosile 25 milijuna kuna ili 64,8 posto manje nego u 2019. godini. To se nastavilo i u 2021. godini u kojoj je za investicije izdvojeno 10 milijuna kuna ili 60 posto manje nego u 2020. godini.

Broj zaposlenih u Djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane gospodarstva Zadarske županije, stanje krajem razdoblja

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u Djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane gospodarstva Zadarske županije, milijuni kuna

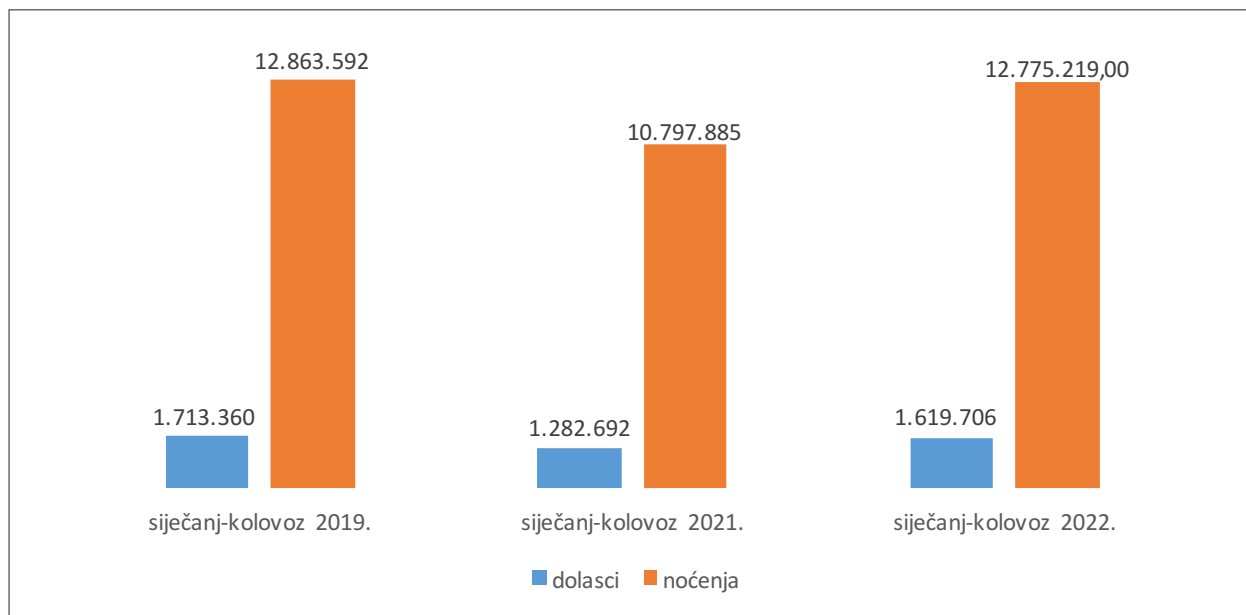

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Najznačajnije tvrtke iz područja djelatnosti I: Turisthotel d. d., Ilirija d. d., Punta Skala d. o. o., Borik d. o. o., Crvena luka d. d., Hoteli Zadar d. o. o.
Oporavak turističkog prometa u 2021. godini

i optimizam među vodećim ljudima iz ove branše jasno pokazuju da će 2022. godina također biti uspješna. U nastavku donosimo turistički promet u prvih sedam mjeseci 2022. godine.

Broj turističkih dolazaka i noćenja u Zadarskoj županiji u prvih osam mjeseci 2022. godine

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Iz prethodnoga grafičkog prikaza vidljivo je da je u prvih osam mjeseci 2022. godine u Zadarskoj županiji gotovo dostignut broj turističkih dolazaka i noćenja iz 2019. godine. Drugim riječima, ostvareno je pet posto manje

dolazaka i jedan posto manje noćenja. U usporedbi s prvih osam mjeseci 2021. godini ostvareno je 26 posto više dolazaka i 18 posto više noćenja.

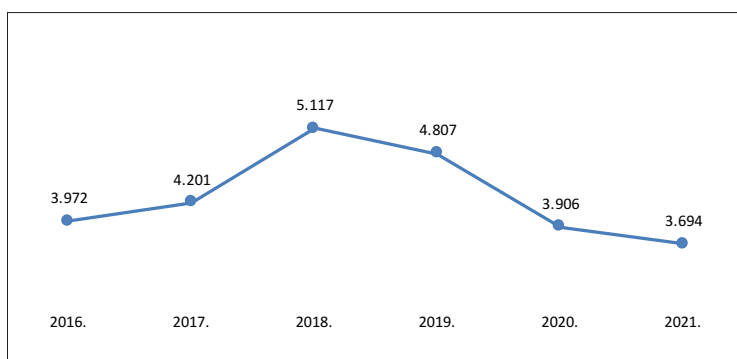
TRGOVINA

I ove godine sektor Trgovine nije na prvome mjestu u strukturi gospodarstva Zadarske županije, i to u kategoriji broja zaposlenih i u kategoriji ukupnih prihoda. Na kraju 2021. godine zaposlenih je bilo 3.694, što je za 212 zaposlenih ili za 5,4 posto manje nego godinu prije. Ovo područje djelatnosti tako je i u 2021. godini ostalo na trećemu mjestu po broju zaposlenih, iza Prerađivačke industrije i Građevinarstva. Trgovina je i jedino značajnije područje djelatnosti sa smanjenjem broja zaposlenih. Ukupni prihodi ostvareni u 2021. godini u iznosu od 3.428,6 milijuna kuna bili su za 13,4 posto veći nego u 2020. godini i drugu godinu za redom na drugome mjestu u strukturi prihoda gospodarstva Zadarske županije, iza Prerađivačke industrije. Za razliku od prošlogodišnjeg brutogubitka od 36,4

milijuna kuna, Trgovina je imala dobit od 201,5 milijuna kuna, ali 2021. godinu gotovo sva područja djelatnosti ostvarila su pozitivan financijski rezultat.

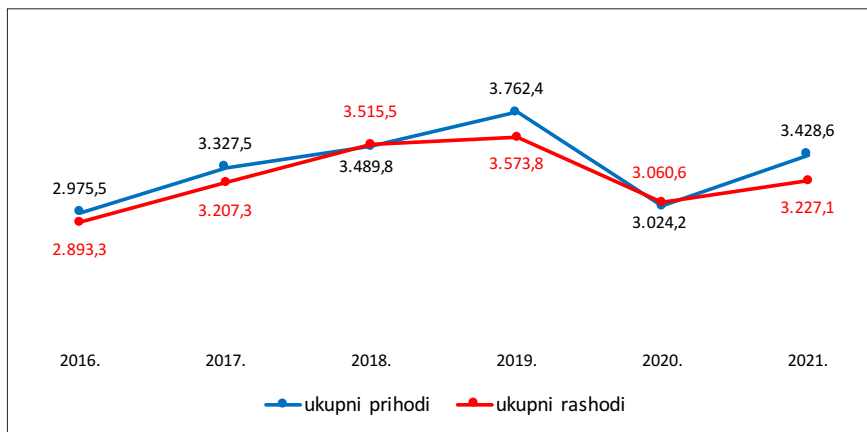
Najznačajnije tvrtke iz sektora trgovine su: Bakmaz d. o. o., Tri Bartola d. o. o., Ljekarna Kaštel Farm, Bure d. o. o., Intermod d. o. o., Lorenzo d. o. o. i Sport & moda d. o. o. Naravno, na području Zadarske županije posluju brojne tvrtke iz područja Trgovine, a čije sjedište nije u ovoj županiji: Konzum, Lidl Hrvatska, Crodex derivati dva, Spar Hrvatska, Plodine, Petrol, Kaufland Hrvatska, Tommy, Pevex, Studenac... Udjel njihova poslovanja u županiji nije moguće izmjeriti, a nije ni primjenjivo u metodologiji obrade podataka FINA-e kojom se koristimo u ovoj analizi.

Broj zaposlenih u Trgovini na veliko i na malo gospodarstva Zadarske županije, stanje krajem razdoblja

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u Trgovini na veliko i na malo gospodarstva Zadarske županije, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

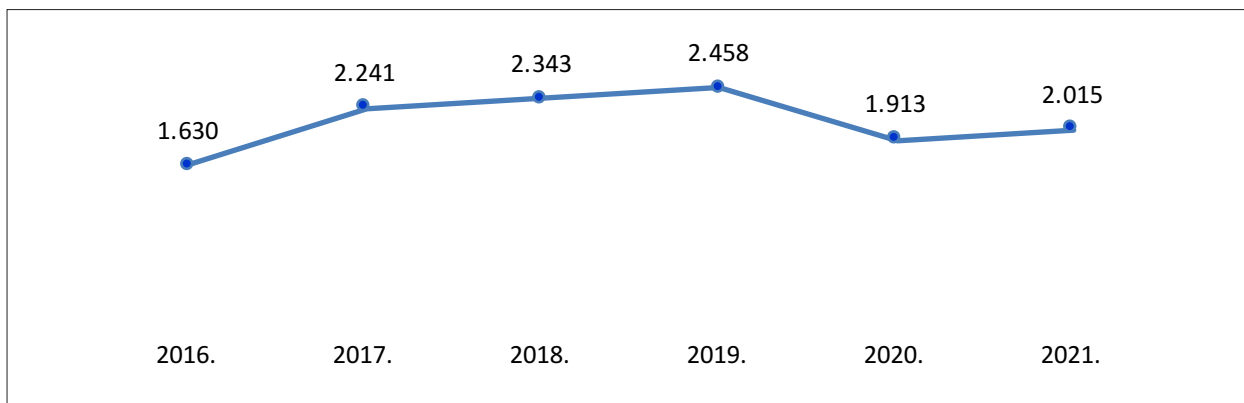
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI

Područje djelatnosti N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti u Zadarskoj županiji najčešće su povezane s turizmom, i to putem iznajmljivanja plovila. Zato je i ova branša imala velike teškoće u poslovanju tijekom epidemije kad je turistički promet na ovom području bio prepolovljen. Kraj 2021. godine dočekala je s 2.015 radnih mjesta, što je za 5,3 posto više nego na kraju 2020. godine, ali još uvijek daleko manje od broja radnih mjesta u 2019. godini. Uspješna turistička sezona u 2021. godini rezultirala je

mnogo boljim financijskim rezultatima. Ukupni prihodi u iznosu od 1.165,2 milijuna kuna za 52 posto su veći nego prethodne godine i rekordni u dosadašnjem poslovanju ovog područja djelatnosti. Rekordna je i brutodobit od 68 milijuna kuna.

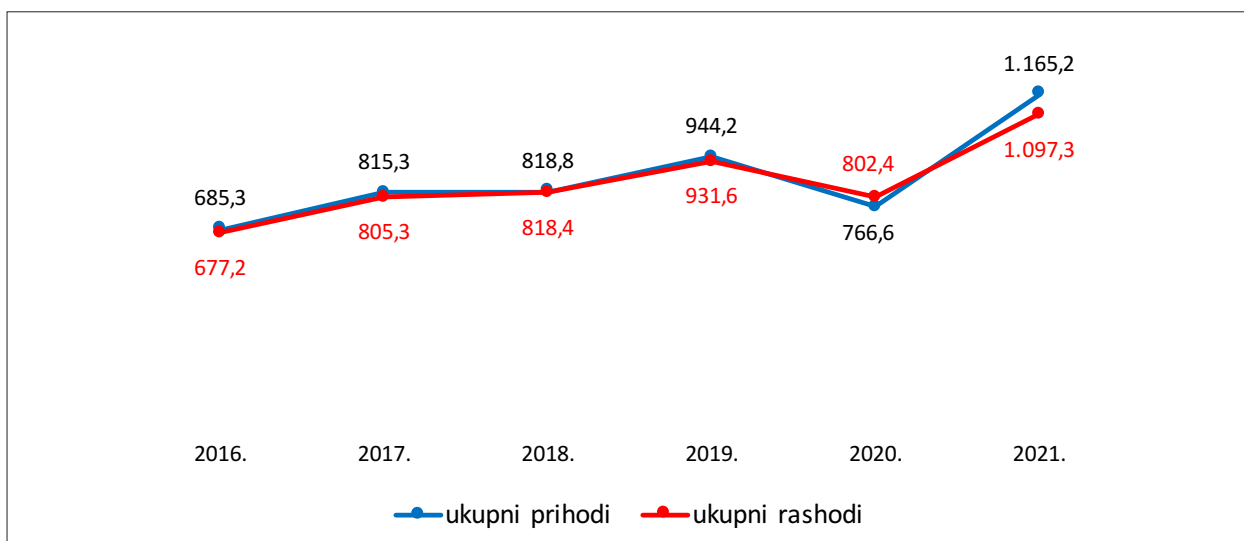
Značajnije su tvrtke u ovom području djelatnosti: Angelina tours d. o. o., Master Yachting d. o. o., Pitter putnička agencija d. o. o., Mediteran security d. o. o., Falkensteiner Hotelmanagement d. o. o., Luca d. o. o. i Brala d. o. o.

Broj zaposlenih u Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima gospodarstva Zadarske županije, stanje krajem razdoblja

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima gospodarstva Zadarske županije, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

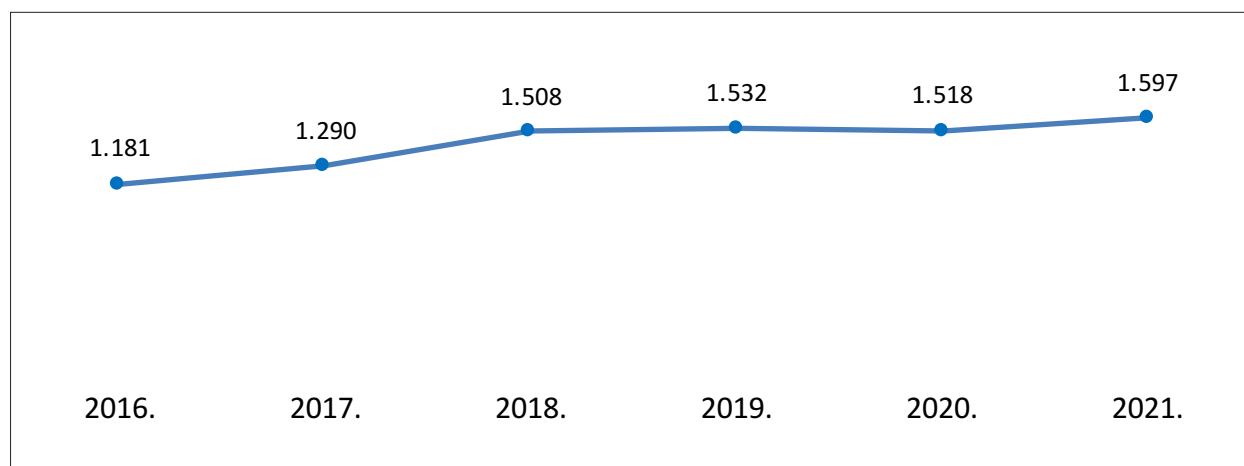
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI

Još jedna mala gospodarska granja, odnosno skupina granja, zasluuuje predstavljanje u ovoj publikaciji. Djelatnosti obuhvaćene u ovom podruju raznolike su: odvjetnici, arhitekti, inuženjeri raznih struka, knjigovođe, konzultanti, marketinški agenti, dizajneri, fotografi, veterinari... Broj zaposlenih stalno se povećavao do 2019. godine, a ni na kraju 2020. godine nije došlo do većeg smanjenja radnih mjesta. Na kraju 2021. godine ovo podruje djelatnosti zapošljava dosad najveći broj radnika, 1.597.

U ostvarenju ukupnih prihoda, nakon njihova smanjenja u 2020. godini, i to za 9,1 posto, 2021. godinu završava s dosad najvećim prihodima od 564 milijuna kuna i najvećom brutodobiti u iznosu od 84,2 milijuna kuna.

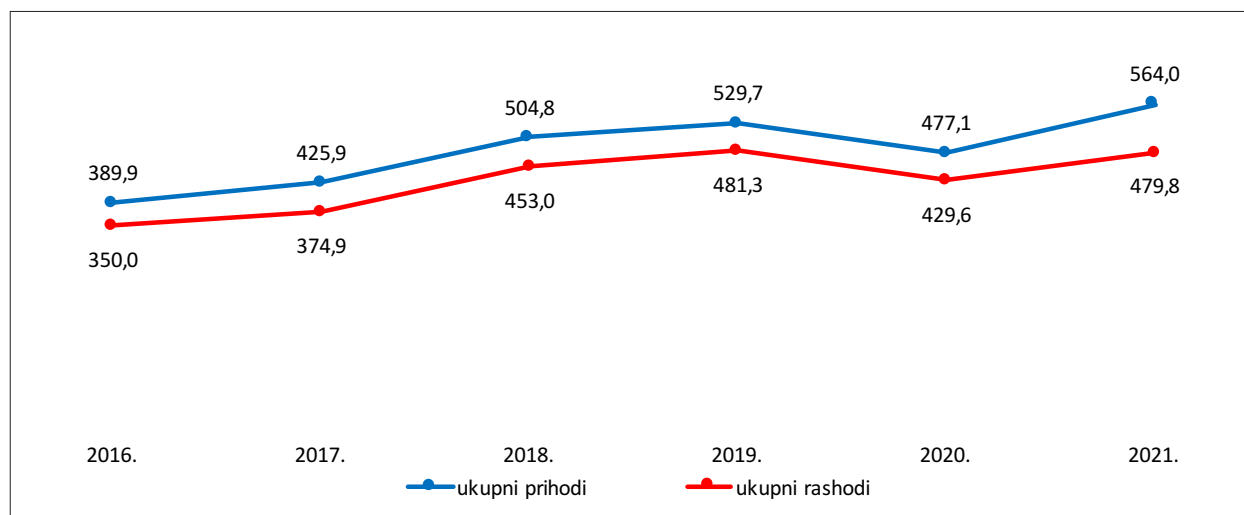
Veći su predstavnici ovog podruja djelatnosti: Thome Croatia d. o. o., Locum d. o. o., Sunčani dom d. o. o., EZ Engineering d. o. o., SMP d. o. o.

Broj zaposlenih u Stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima gospodarstva Zadarske uupanije, stanje krajem razdoblja

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŹK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u Stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima gospodarstva Zadarske uupanije, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŹK Zadar

PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE

POMORSKI PUTNIČKI PROMET

Promet putnika i vozila u 2021. godini na linijama u javnom obalnom pomorskom prijevozu na Jadranu u porastu je u odnosu na 2020. godinu za 37,1 posto putnika i 36,2 posto vozila.

Na brodskim linijama najviše putnika prevezeno je na liniji Preko – Zadar i obratno (428.862) što je porast od 39 posto u odnosu na godinu prije. Svakako se bilježi ukupan porast prijevoza putnika na brodskim linijama od 34 posto u odnosu na 2020. godinu.

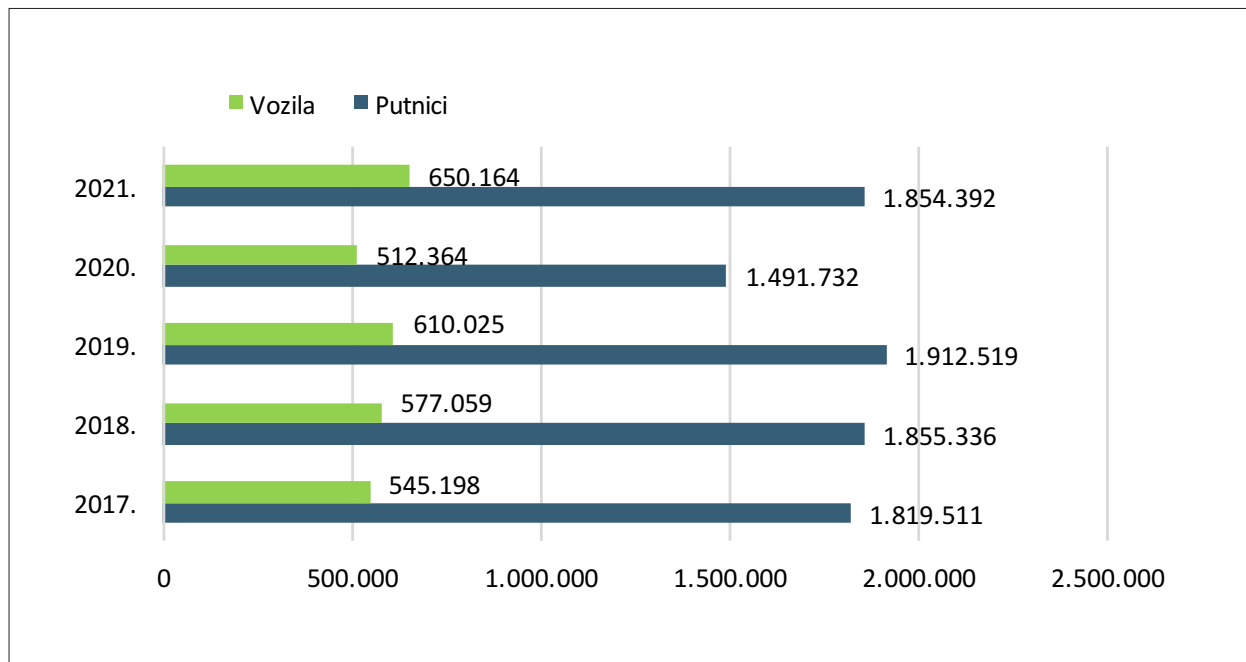
Na trajektnim linijama najprometnija je linija po broju putnika Supetar – Split i obratno (1.667.571), a slijedi je linija Zadar/Gaženica – Ošljak – Preko i obratno (1.159.218). Porast prometa putnika na toj liniji iznosi 22,5 posto, a vozila 25,5 posto u odnosu na godinu prije.

U usporedbi s prošlom godinom ukupan promet putnika na trajektnim linijama bilježi porast od 24 posto za prijevoz putnika, a za prijevoz vozila 27 posto.

Na brzobrodskim linijama druga po redu najprometnija linija na Jadranu jest Zadar – Sali – Zaglav i obratno, s 85.820 putnika, te bilježi porast od 30,8 posto u odnosu na godinu prije. Na svim brzobrodskim linijama na zadarskom plovnom području zabilježen je porast od 10 do 30 posto.

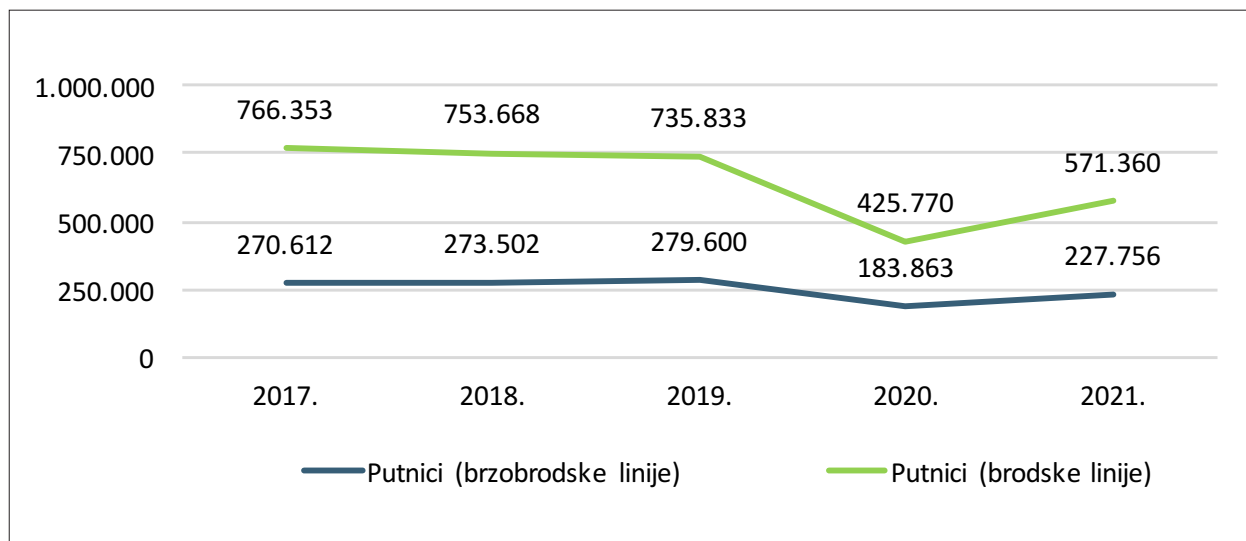
U 2021. godini uvedene su još dvije brzobrodске sezonske linije te je prevezeno ukupno 26.103 putnika koji nisu uneseni u grafički prikaz. Tako se s ukupno tri sezonske linije bilježi porast prometa putnika od 152 posto u odnosu na 2020. godinu.

Promet putnika i vozila (trajektne linije) Zadarske županije u razdoblju 2017. - 2021.

Izvor: AZOLPP; obrada: HGK – ŽK Zadar

Promet putnika na brodskim i brzobrodskim linijama Zadarske županije u razdoblju 2017. - 2021.

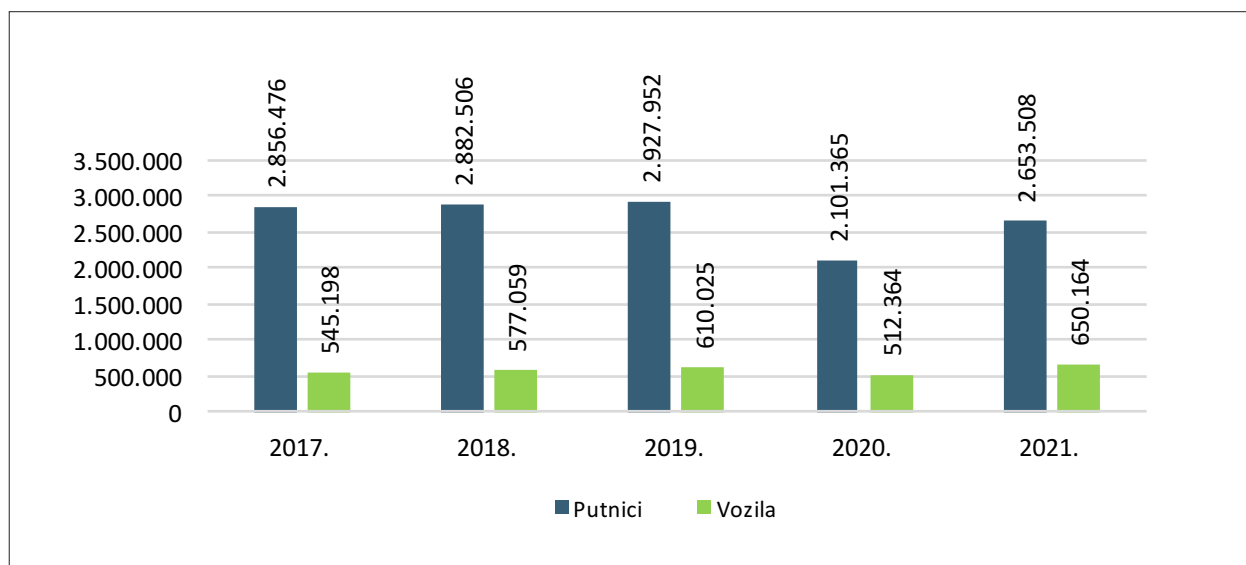

Izvor: AZOLPP; obrada: HGK – ŽK Zadar

Na sljedećem grafu prikazan je ukupan domaći promet putnika i vozila u kojem su pribrojene trajektne, brzobrodske i brodske (klasične)

linije, pa možemo zaključiti da je porast prometa putnika 26 posto, a vozila 27 posto.

Domaći promet putnika i vozila Zadarske županije

Izvor: AZOLPP; obrada: HGK – ŽK Zadar

ZRAČNI PROMET

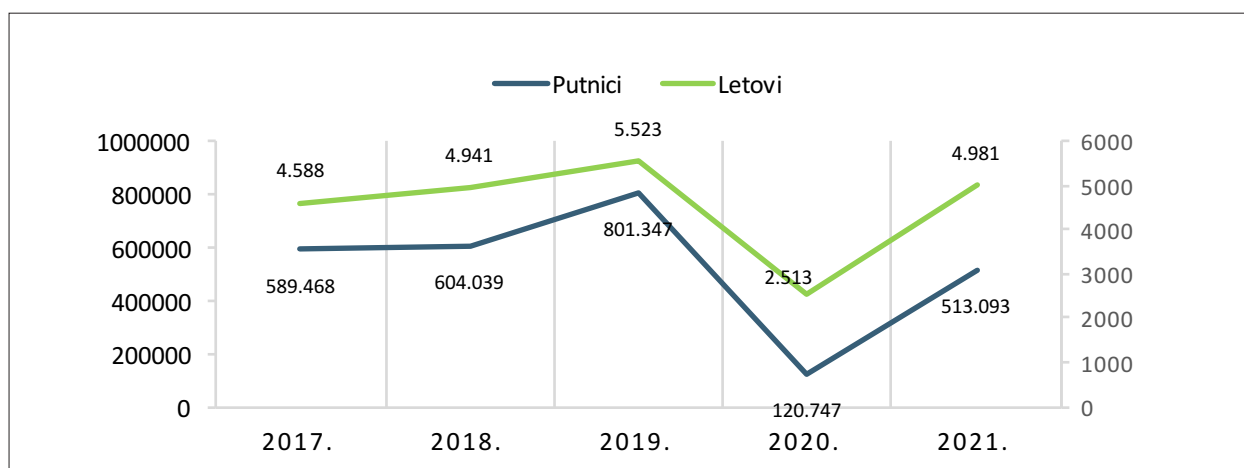
U 2021. godini Zračna luka Zadar imala je 52 destinacije, od čega 35 destinacija pokriva Ryanair. Ukupno je bilo 15 prijevoznika. U broju putnika 2021. godine po državama prednjači Njemačka s 31 posto i devet destinacija, zatim Poljska s 13 posto i sedam destinacija, UK sa sedam posto i četiri destinacije, a zatim Francuska, Italija i Nizozemska sa šest posto udjela u ukupnom prometu.

U 2022. godini povećao se broj destinacija na 67, od čega je 47 Ryanairovih. Ukupno ima 17

prijevoznika. Nove destinacije u ovoj godini su: Bergen, Beograd, Birmingham, Bordeaux, Bournemouth, Helsinki, Leeds, Liverpool, Luebeck, Newcastle, Nürnberg, Oslo, Pisa, Sofia i Torino.

Uz prevladavajući broj niskotarifnih prijevoznika i dnevnih letova za Beč, četiri puta tjedno za Frankfurt i tri puta tjedno za München, značajno je to što se omogućuje povezivanje Zadra sa SAD-om, Australijom i Azijom uz samo jedno presjedanje.

Promet Zračne luke Zadar

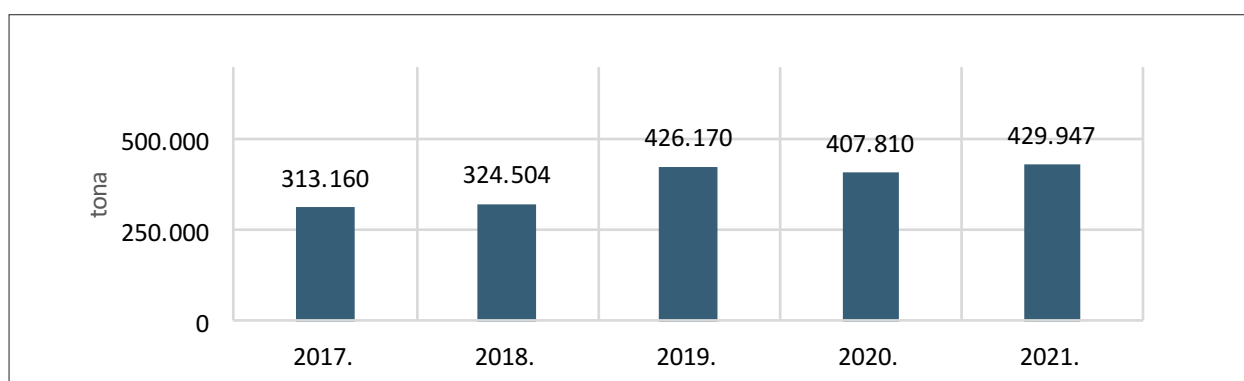
Izvor: Zračna luka Zadra; obrada: HGK – ŽK Zadar

PROMET LUKE ZADAR

Promet u teretnoj luci, nakon zabilježenoga laganog pada 2020. godine, ponovno raste

u 2021. godini te se vraća na razinu od 2019. godine.

Promet Luke Zadar (roba u tonama)

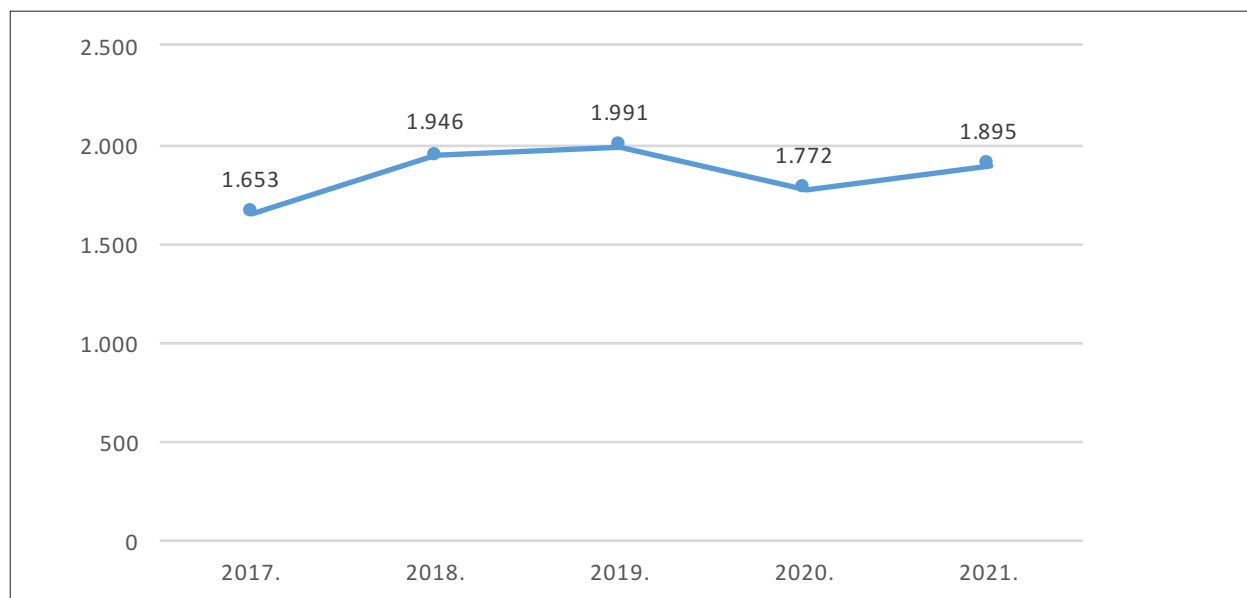
Izvor: Lučka uprava Zadar, obrada: HGK – ŽK Zadar

FINANCIJSKI POKAZATELJI U 2021. GODINI

Gospodarska djelatnost prijevoza i skladištenja u 2021. godini bilježi povećanje broja zaposlenih od sedam posto, povećanje

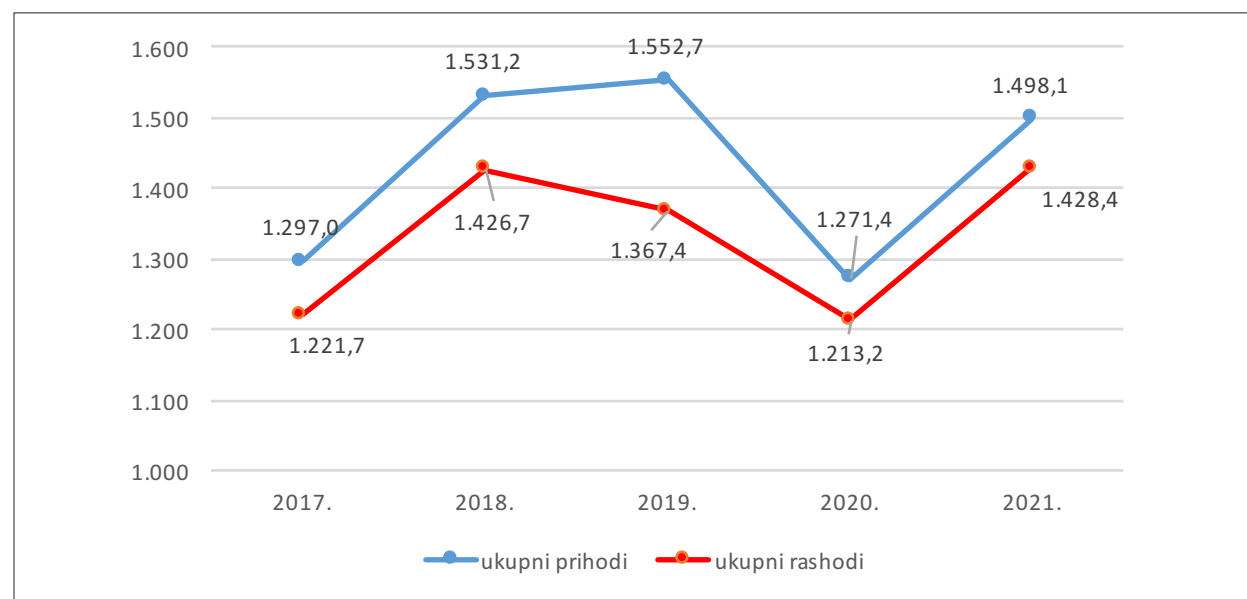
ukupnih prihoda od gotovo 18 posto, a rashodi su također uvećani za gotovo 18 posto.

Broj zaposlenih u Prijevozu i skladištenju gospodarstva Zadarske županije, mjeren satima rada

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u Prijevozu i skladištenju gospodarstva Zadarske županije, milijuni kuna

Izvor: FINA; obrada: HGK – ŽK Zadar

DOGAĐANJA

Posjet generalnoga konzula Italije Gradu Zadru

Županijsku komoru Zadar 25. siječnja 2022. godine posjetio je Davide Bradanini, generalni konzul Republike Italije, sa svojom pomoćnicom Ileanom Jančić. Tema razgovora bile su mogućnosti poboljšanja gospodarskih veza između Italije i Hrvatske. Iako je Italija prvi vanjskotrgovinski partner gospodarstva Zadarske županije, još uvijek ima mjesta za poboljšanje poslovnih odnosa. Tako je naglašena i važnost linije Zadar – Ancona koja je ukinuta, ali je svakako treba obnoviti jer za nju ima interesa. Također posebna tema razgovora bile su talijanske investicije i ulaganja joint-venture u Zadarskoj županiji. Glavnina poslovnih aktivnosti talijanskih poduzeća u Zadarskoj županiji odnosi se na ulov, uzgoj i preradu bijele i plave ribe.

Denis Ikić, Petar Pedišić, Davide Bradanini i Ileana Jančić

Posjet delegacije Vlade Hercegovačko-neretvanske županije

Delegaciju Vlade Hercegovačko-neretvanske županije, predvođenu predsjednikom Nevenkom Hercegom, primio je 10. veljače 2022. godine predsjednik HGK - Županijske komore Zadar Denis Ikić sa svojim suradnicima.

Na početku susreta predsjednici su izrazili obostrano zadovoljstvo dosad uspostavljenim prijateljskim odnosima i suradnjom. Tema

razgovora bile su mogućnosti zajedničkog sudjelovanja u europskim projektima. Bilo je riječi o tzv. plavoj ekonomiji, pogotovo akvakulturi, marikulturi i ruralnom turizmu te o maslinarstvu i zaštiti okoliša.

Delegacija je na sastanku upoznata s projektima EU-a u kojima sudjeluje ŽK Zadar kao nositelj ili projektni partner, dok su gosti iz HNŽ-a podijelili s domaćinima svoja iskustva u radu na različitim projektima. Obje strane posebno su istaknule važnost poticanja inovacija u gospodarstvu i transfera znanja.

Nazočni su se složili u tome da se suradnja treba nastaviti daljnjom komunikacijom i održavanjem novih sastanaka, što bi u budućnosti trebalo rezultirati zajedničkim sudjelovanjem u projektima.

Uz to, imenovane su osobe s obje strane koje će biti zadužene za daljnje aktivnosti u vezi s projektnim prijavama i realizacijom projekata. Iz Vlade HNŽ-a to će biti savjetnik predsjednika Vlade za pristupne fondove Veselko Luburić, a iz ŽK Zadar viši stručni savjetnik Mario Živković te viši stručni suradnik i voditelj projekata EU-a Marko Jović.

Na kraju su razmijenjeni kontakti i informacije radi buduće suradnje.

Dinko Basioli, Denis Ikić, Mario Živković i Marko Jović

Delegacija Bosne i Hercegovine

Pakistanski veleposlanik u posjetu ŽK-u Zadar

Pakistanski veleposlanik u Hrvatskoj Akhtar Jamil Rao 25. veljače 2022. posjetio je ŽK Zadar gdje ga je primio predsjednik Denis Ikić. Nastupni je to njegov posjet Zadarskoj županiji, a namjera mu je, kako je kazao, posredovanjem zadarske komore, povezati pakistanske tvrtke s hrvatskima. Predsjednik Ikić predstavio mu je županijsko gospodarstvo i iznio podatke o robnoj i razmjeni usluga te turističkom prometu između Pakistana i Zadarske županije. Mogućnosti uspostave suradnje ustanovljene su potom u razgovoru u području turizma, automobilske i tekstilne industrije te ribarstva. Idući će put g. Rao posjetiti i neke tvrtke iz spomenutih djelatnosti, a dogovoreno je i obavješćivanje veleposlanika o budućim događajima i poslovnim susretima u ŽK Zadar radi uključivanja u njih i pakistanskih gospodarstvenika.

Akhtar Jamil Rao i Denis Ikić

Predstojnik Financijskog inspektorata u Zadru održao predavanje posrednicima u prometu nekretnina o smjernicama za primjenu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

U hotelu Kolovare u Zadru, 5. ožujka 2022., predstojnik Financijskog inspektorata Ministarstva financija Republike Hrvatske Željko Sarić održao je predavanje „Smjernice za primjenu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) kod posrednika u prometu nekretnina“ za posrednike u prometu nekretnina s područja Zadarske, Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske županije, kojih se okupilo tridesetak.

Cilj mu je bio izložiti sudionicima njihove glavne zakonske obveze u primjeni mjera i radnji koje propisuje ZSPNFT te naglasiti obveze obveznika iz sektora posredovanja u prometu nekretnina u primjeni drugih propisa i međunarodnih konvencija komplementarnih sa ZSPNFT-om, a koje se ponajprije odnose na financiranje terorizma, međunarodne mjere ograničavanja te sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje.

Sudionici su nakon završetka jednosatnoga predavanja dobili i potvrdu Hrvatske gospodarske komore o odslušanom predavanju.

Predstavljanje Zakona o uvođenju eura i procesa ulaska Hrvatske u eurozonu

Zakon o uvođenju eura i proces ulaska Hrvatske u eurozonu predstavljen je 8. travnja 2022., u hotelu Funimation u Zadru, na skupu na kojem su se okupili predstavnici četrdesetak tvrtki, mahom direktori i voditelji financija.

Zvonimir Savić, posebni savjetnik predsjednika Vlade RH za ekonomska pitanja, predstavio je proces pridruživanja Hrvatske europodručju, ustroj i zadatke Nacionalnog vijeća, Upravljačkog i koordinacijskih odbora. Prikazao je kriterije za ulazak u europodručje te hodoigram opskrbe i zamjene gotovog novca. Ana Zorić, ravnateljica Uprave za gospodarstvo i financijski sustav Ministarstva financija, predstavila je Prijedlog zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, njegovu strukturu i temeljna načela. Opisala je najvažnije aktivnosti u narednom prijelaznom razdoblju, pravila za preračunavanje kuna u eure i trajanje dvojnog iskazivanja iznosa. Branka Augustinović, načelnica Sektora za zaštitu prava potrošača iz Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, skupu se obratila online s pregledom Smjernica za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom.

Novi Zakon o HGK i mjere Vlade Republike Hrvatske za ublažavanje rasta cijena energenata – teme sjednice Gospodarskoga vijeća ŽK Zadar

Na osmoj sjednici aktualnog saziva Gospodarskoga vijeća ŽK Zadar, održanoj 12. travnja 2022., okupilo se dvadesetak predstavnika trgovačkih društava, njegovih članova. Predsjednik Vijeća i ŽK Zadar Denis Ikić govorio je na početku o gospodarskim kretanjima u Zadarskoj županiji, o smanjenju prihoda i prosječnog broja zaposlenih u gospodarstvu 2020. godine, no i najblažem padu turističkog prometa Zadarske županije među ostalim jadranskim županijama, a te je godine, kao i 2021., zabilježen i rekordan robni izvoz županijskih trgovačkih društava.

Novi Zakon o Hrvatskoj gospodarskoj komori i strateške smjernice razvoja HGK nazočnim poduzetnicima predstavio je potpredsjednik HGK za industriju i održivi razvoj Tomislav Radoš rekavši da Komora onim tvrtkama koje prema tom Zakonu ostaju obveznici plaćanja članarine nudi brojne usluge te da će i dalje njena temeljna aktivnost biti zastupanje interesa svojih članova u zemlji i inozemstvu.

Direktorica Sektora za industriju i održivi razvoj HGK u Zagrebu Marija Šćulac Domac predstavila je u veljači donesene mjere Vlade Republike Hrvatske za ublažavanje rasta cijena energenata namijenjene poduzetnicima te prijedloge o potrebi uvođenja izravnih potpora tvrtkama, koje joj je uputila HGK.

Mađarski ulagači sastali se s predsjednikom ŽK Zadar

Predsjednik ŽK Zadar Denis Ikić u komorskim je prostorijama 3. svibnja 2022. primio poslovno izaslanstvo u kojem su bili predsjednik Uprave mađarske tvrtke Waterex zrt. Ervin Kiss, savjetnici Szabolcs Nagy i Gergely László, direktorica tvrtke Dalmatia asset operation d. o. o. Patricia Jabuka te predsjednik Uprave OTP banke d. d. Balázs Pal Békeffy. Mađarski su poduzetnici izvijestili predsjednika Ikića o svojoj namjeri ulaganja u djelatnost proizvodnje jedrilica. Od Hrvatske gospodarske komore za svoj će investicijski projekt u Zadarskoj županiji dobiti potporu, naglasio je predsjednik Ikić te potom izložio mađarskim poduzetnicima poticajne mjere za investicijske projekte u Republici Hrvatskoj. Informirao ih je i o raspoloživim poslovnim prostorima te mogućnostima njihova najma ili kupnje u poslovnim zonama na području Zadarske županije.

Veleposlanik Kanade posjetio ŽK Zadar

Alan Bowman, veleposlanik Kanade u Hrvatskoj, posjetio je 4. svibnja 2022. ŽK Zadar, gdje ga je primio predsjednik Denis Ikić. Veleposlanik Bowman zanimao se za mogućnosti jačanja gospodarske suradnje između Kanade i Zadarske županije te za investicijske potencijale za kanadske ulagače u turizmu i drugim područjima. Predsjednik Ikić izvijestio ga je o nekoliko takvih

projekata na području županije spremnih za realizaciju. Upoznao ga je i s glavnim županijskim gospodarskim granama te je u razgovoru zaključeno da bi daljnju suradnju i razmjenu znanja i iskustava valjalo ostvarivati u područjima obnovljivih izvora energije, gospodarenja otpadom i održivog turizma.

Završna konferencija na projektu MISTRAL

U talijanskom gradu Raveni 18. svibnja 2022. održana je završna konferencija projektnih partnera na projektu MISTRAL. Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Zadar jedan je od ukupno 15 partnera iz osam mediteranskih zemalja.

Provedba projekta trajala je ukupno 49 mjeseci tijekom kojih su usavršeni alati Strategije pametne specijalizacije (S3), izrađena studija *Blue Growth Book*, održana brojna predavanja i susreti dionika tzv. plavog razvoja. Županijska komora Zadar pohvaljena je zbog svoga doprinosa razvoju i realizaciji projekta, osobito njena organizacija National Learning Campa u svibnju prošle godine, s brojnim sudionicima i kvalitetnim predavanjima.

Sljedeći dan, 19. svibnja, rezultati projekta MISTRAL predstavljani su i na European Maritime Dayu (EMD), uglednom godišnjem skupu europskih znanstvenika, političara i gospodarstvenika iz svih područja djelatnosti povezanih s morem.

Predsjednik ŽK Zadar u službenom posjetu Draču

U sklopu službenog posjeta izaslanstva Grada Zadra Općini Drač u Albaniji, od 27. do 29. lipnja 2022., predsjednik ŽK Zadar Denis Ikić predstavio je strukturu gospodarstva Zadra i Zadarske županije te mogućnosti za unaprjeđenje sadašnjih ekonomskih odnosa između Zadra i Zadarske županije i Općine Drač te prefektуре Drač. Iznio je i prijedloge za povećanje ekonomske razmjene, a razmotrene su i mogućnosti budućih održavanja poslovnih susreta poduzetnika B2B, partnerskog sudjelovanja u EU projektima i načina uspostavljanja pomorske linije između Zadra i Drača, koja je prošle godine predložena na ministarskoj razini.

Predsjednik Ikić u sklopu delegacije sudjelovao je i na sastancima u Lučkoj upravi Drač te na Sveučilištu „Aleksander Moisiu“ u Draču. U sklopu službenog posjeta predsjednik Ikić sastao se i s predsjednikom Gospodarske i industrijske komore Drač Albanom Isterijem.

Zadarski građevinari i javni naručitelji u ŽK Zadar upućeni u novu uslugu HGK - Izrada indeksa cijena građevinskog materijala

Aktualna tema porasta cijena građevinskog materijala okupila je 13. srpnja 2022. u Županijskoj komori Zadar mnogobrojne građevinare i javne naručitelje. Tvrtke izvođači radova suočene su s problemima vrijednosti radova i materijala koje su ugovorene prije – jer veliki rast cijena u konačnici prijeti zaustavljanjem već pokrenutih investicija.

Savjetnica predsjednika HGK za graditeljstvo i promet Mirjana Čagalj predstavila je novu uslugu HGK - Indeks cijena građevinskog materijala, s uključenim izvješćima indeksa proizvođačkih cijena industrije i kretanja cijena sirovina na svjetskim burzama materijala. Prisutnima je predstavila kako HGK, kao i Državni zavod za statistiku, vodi indekse kretanja cijena građevinskog materijala. Zavod vodi proizvođačke cijene, a HGK veletrgovačke cijene kako bi izvođačima i naručiteljima omogućili da reguliraju razlike u cijeni i stoga ne bi trebali zaustavljati projekte, a sva bi sredstva EU fondova i privatnih investitora bila iskorištena. Očekuje se da Vlada potakne javne naručitelje da počnu priznavati razliku u cijeni. Također, rekla je kako je to moguće po Zakonu o obveznim odnosima i javnoj nabavi, no do sada nismo imali ovakvu situaciju i nitko nema ugovorene klizne skale i indeksne metode te ne znaju način na koji će to obračunavati. Razdoblje kada se obračunavala krizna skala prošlo je, imali smo 20 godina bez inflacije i ovo je sada pomalo iznenađenje, stoga to treba regulirati. Indeksi i izračuni koje je Komora pripremila omogućit će naručiteljima provedbu postupaka priznanja razlike u cijeni i nastavak provedbe infrastrukturnih projekata.

Nakon predstavljanja usluge Izrada indeksa cijena građevinskog materijala uslijedila su brojna pitanja savjetnici Čagalj, koja im je ponudila konkretne odgovore uz objašnjenja.

HBOR-ov Info dan u ŽK Zadar

U Županijskoj komori Zadar 14. srpnja 2022. organiziran je još jedan HBOR-ov Info dan. Ovaj put predstavljene su usluge kojima HBOR hrvatskim poduzetnicima čini dostupnim sredstva Nacionalnog plana oporavka i otpornosti putem nekoliko financijskih instrumenata.

Na raspolaganju su, u izravnom kreditiranju ciljanih skupina (mladi, žene, početnici, ulaganja na područja otežanih uvjeta gospodarenja, ulaganja temeljena na inovacijama), krediti uz kamatne stope od 0,4 posto (za ulaganja većim dijelom usmjerena na zelenu i digitalnu tranziciju te komercijalno korištenje inovacija) i 0,8 posto (za ostala

ulaganja) u vidu izravnoga kreditiranja iznosa od 100.000 do milijun eura kredita. Koristeći se također sredstvima NPOO-a moguće je umanjenje kamatne stope za 50 posto, 65 posto ili 75 posto, bilo da je riječ o sredstvima HBOR-a ili poslovne banke. Radi informiranja poduzetnika o raspoloživim mogućnostima financiranja planiranih ulaganja u dugotrajnu imovinu u narednom razdoblju, u sažetom su obliku predstavljene mogućnosti financiranja iz sredstava NPOO-a, u obliku izravnoga kreditiranja te kao subvencija kamatnih stopa na sredstva poslovnih banaka.

Prisutni su imali mnogo pitanja, na koja je Mira Krneta, voditeljica Područnog ureda HBOR-a za Dalmaciju, argumentirano odgovarala omogućivši i pojedinačne razgovore nakon same prezentacije.

HGK
.HR